

Nyaraga cī Thianantō

Thōōth cī aduwa Nyaraga cī Thianantō:

Aduwa nyaraga coo tērēanīt cī kaal vēlēk. Aduwa gōōl cī da ōgōōn Nyekuci ngī ēngēnyca tammutiddin kī looc kī kaal vēlēk cīk attī īcīning, ōjōngōrōī eeti cī olli, wu balna ari nē kīrīcana kaal cīk looc coo. Aduwacet naboo nyaraga coo gōōl cī balna da ētērēanī gerthetini kī pīrmanēt kī daaīth. Īthōng ēyēla gōōl cī ētērēanī ngatī ōthōōthī thoothonniowa mīn mīn loociowēy, Īthōng kī gōōl cī ēbēranī Nyekuci et cī odoi, Abraham, kī eet cīk vurut cīnnī wuk ēēn Yudei, wuk ēēn eet wuk gīnik thēk kir wu balna eyelei nē ēlē cīnnī ĩthōng eyelek tirthēt kī thōōth cī ēēn dīdī eetīnēy.

Nginiwa īcī ēēn 12-50 aduwa iyaiainit cī tatūk cī Abrahamī kī ngērīnī cīnnī Aīthak kī ngērtī Aīthaī cī athī Yokob kī lōōgō wuk gīnik wuk ēēn ōmmōtō kī ramma, ōjōngōrōī Yothēbō. Ēyēla gōōl cī arīcananī Nyekuci eet wuk gīnik kir kōdē woyyia nēēgē ēēn eet cīk kīdīk kaganoko cīk alīha eeta cīk ala nyekucnya ōōgī. Ēyēla naboo gōōl cī adiimi Nyekuci eet cīgīnik kotongollie ĩnōōnō ĩthōng kī kabaito gōōla īcī athīrarī ĩnōōnō.

Nyaraga coo, kī nyaragēt ōōgī, ōō nyaraga cī Lugitho, Levitikathī, Kabinet kī Ditoronomi athī balna gōō ĩnōōgō dōkīthī ne “Ngiran” kōdē “Ngiran cī Mutha” thōōtha cī Yudei.

Gōōl cī ēngēnycanī Nyekuci looc

1 ¹ Baa Thiananta, ēngēnyca balna Nyekuci tammutiddin kī looc. ² Īthōng ma balna nganī kētēngēnyca Nyekuci tammutiddin kī looc, kothii balna gii cī avī loota ngato. Muwur balna dōō kī maam cīk akuuwa looc. Īthōng thī balna ōwō Ririwacī cī Nyekuco ōyōkōn maam tiddina.

³ Īthōng, ōthōōth Nyekuci ĩthī ne, “Anyīk lanyīt katalany.” Ngatī alanycī lanyītī nico noko. ⁴ Īthōng ma balna mī acīn Nyekuci ngatī abūnnanī lanyītī wo, ikiyyia ēngēr nē lanyīt kī muwur kavuto mīn ⁵ ĩthōng akatēk lanyīt thaar cīk a “Waathīn.” Īthōng akatēk muwur thaar cīk a, “Baalīn.” Ngatī akku aavē nē jiatīn kī ngerethietin ēthēcī ne, waathīn kōr thī baa cī owu neccie.

⁶ Īthōng, ōthōōth Nyekuci naboo ĩthī ne, “Anyīk kaavu ngini ĩmma kaganoko kēngēr maam kīitō golliok ramma, maam cīk attī tammuatiddina kī maam cīk loocu.” ⁷ Ngatī arīcē Nyekuci ngītī avī kaganoko cī ēngēr maam cīk dinu kī cīk loocu kavuto mīn. Īthōng thēk utugu noko dīdī.

⁸ Ikiyyia akatēk Nyekuci ngītī avī kaganoko wo ethek ne, “Tammutiddin.”

Ĩthõng balna ikiyyia jiatĩnĩ kĩ ngerethietin kõr thĩ baa cĩ ěen ramma neccie.

⁹ Ĩthõng ikiyyia õthõõth Nyekuci naboo ĩthĩ ne, “Anyĩk maam cĩk attĩ loota kuluttie ngatĩ odoi doo kĩ katĩ kedenyciay tõdõwa.” Ĩthõng balna utugu noko dĩdĩ. ¹⁰ Ngaatĩ akanĕcĩ Nyekuci tõdõwa ěthĕcĩ ne, “Looc,” ĩthõng akatĕk maam ethek ne, “Bũlũc.” Ĩthõng balna ĩcĩn Nyekuci ngatĩ abũnnanĩ naboo kaala cĩkkõ vĕlĕk.

¹¹ Ĩthõng õthõõth Nyekuci naboo ĩthĩ ne, “Anyĩk looc vĕlĕk kibir, ĩthõng kinyomona cĩk abiri kibirito jurrung.” Ĩthõng balna utugu noko dĩdĩ. ¹² Ĩthõng ukullia kĕĕna cĩk abiri, kĕĕn cĩk ayak nyĕgĕrua mĩn mĩn kĩ cĩk ayak nyĕgĕrua mĩn mĩn kĩ laabĩ cĩk ayak nyĕgĕrua mĩn mĩn. Ĩthõng balna ĩcĩn Nyekuci ngatĩ abũnnanĩ kaala cĩkkõ vĕlĕk. ¹³ Ĩthõng balna ikiyyia aavu jiatĩnĩ kĩ ngerethietin, kõr thĩ baa cĩ ěen iyyio neccie.

¹⁴ Ĩthõng õthõõth Nyekuci naboo ĩthĩ ne, “Anyĩk kedenyciay lanyittiwua tammuatiddina, kengerit waathĩn kĩ baalin kĩ katĩ keyeliay gõõl cĩ agawini wathinniowa kĩ erkinya kĩ wathinniok cĩk agawini atieenĩ kĩ lõõlõ. ¹⁵ Ĩthõng kennea na ĩnõõgõ ne ütũkũlĩt looc.” Ĩthõng balna utugu noko dĩdĩ. ¹⁶ Ĕngĕnyca balna Nyekuci lanyittiook cĩk tirtik ramma, kõr kĩ nyĩlok, kũtũkũlĩt looc. Cobbi kõrra kũtũkũlõy waath, cĩ dĩcĩ nyĩloi, kũtũkũlõy baal. Ĕngĕnyca balna nĕ mũnyũny buu. ¹⁷ Ngaatĩ arĩcĕ nĕ talanyõn tammuatiddina kũtũkũl looc, ¹⁸ ĩthõng ikiyyia anyĩk kõr katalany waath ĩthõng anyĩk nyĩlok katalany baal, kĕngĕr lanyĩt kĩ muwur. Ĩthõng balna ĩcĩn Nyekuci ngatĩ abũnnanĩ kaala cĩkkõ vĕlĕk. ¹⁹ Ĩthõng balna ikiyyia aavu jiatĩnĩ kĩ ngerethietin, kõr thĩ baa cĩ ěen weec neccie.

²⁰ Ĩthõng õthõõth Nyekuci naboo ĩthĩ ne, “Anyĩk kaal cĩk meelik õrrõt cĩk arũgĩ kavuto maamĩytõ ĩthõng anyĩk kĩballĩ kũtũkũlĩt tammuatiddina.” ²¹ Ikiyyia ĕtĕngĕnyca Nyekuci kaal vĕlĕk cĩk arũgĩ cĩk õwõ maamĩytõ kĩ kĕlĕgĕ cĩk obbitik vĕlĕk maamĩytõ cĩk attĩ mĩn mĩn kĩ kĩballĩ cĩk attĩ mĩn mĩn cĩk akul kavutĕnĕy tammuatiddina. Ĩthõng balna ĩcĩn Nyekuci ngatĩ abũnnanĩ kaala cĩkkõ vĕlĕk. ²² Ma balna ikiyyia agatan Nyekuci ĩnõõgõ ĩthõng ethek ne, “Itirrit ĩ mĕĕlĩ maamĩytõ ĩthõng anyĩk kĩballĩ buu kitirrit kĩbbĩt looc.” ²³ Ĩthõng balna ikiyyia aavu jiatĩnĩ kĩ ngerethietin, kõr thĩ baa cĩ ěen tur neccie.

²⁴ Ĩthõng ikiyyia õthõõth Nyekuci naboo ĩthĩ ne, “Anyĩk kĕlĕgĕ cĩk bõõnak kĩ cĩk olu cĩk obbitik kĩ cĩk kĩdik kedenyciay loota vĕlĕk.” Ĩthõng balna utugu noko dĩdĩ. ²⁵ Ngaatĩ ĕngĕnycanĩ Nyekuci kĕlĕgĕ cĩk bõõnak cĩk attĩ mĩn mĩn kĩ cĩk olu buu cĩk attĩ mĩn mĩn kĩ kaal vĕlĕk cĩk kĩdik cĩk õwõ loota. Ĩthõng balna ĩcĩn Nyekuci ngatĩ abũnnanĩ kaala cĩkkõ vĕlĕk.

²⁶ Ĩthõng õthõõth Nyekuci naboo ĩthĩ ne, “Kĕtĕngĕnyca eet cĩk attĩ kĩ naaga kĩ katĩ kuthutti kulugua, kĩballĩ kĩ kĕlĕgĕ cĩk obbitik kĩ cĩk kĩdik vĕlĕk cĩk õwõ loota.”

²⁷ Īthōng ētēngēnya Nyekuci et colli kavu kī nē, ēngēnya balna nē et cī maacī kī cī ngayyi kavuto kī nē. ²⁸ Ikiyyia agatan nē ĩnōōgō ethek ne, “Ayait dōōlī cīk meelīk kīī katī kivita kagamit looc, kī kulugua cīk attī būlūcatō, kī kīballī cīk attī tammuatiddina, kī kēlēgē cīk loocu vėlēk.”

²⁹ Īthōng ōthōōth Nyekuci naboo ĩthī ne, “Kanyung na laabī kī kēēn cīk abiri vėlēk kīī daainit cunung. ³⁰ Īthōng kanyīha kēlēgē kī kīballī kī kaal vėlēk cīk ōwō loota, kēgēcō kartē kī kēēn cīk cūlaīk vėlēk loota ngato.” Īthōng balna utugu noko dīdī.

³¹ Ikiyyia ĩcīn Nyekuci ngatī abūnnañ kaala wuk balna ēngēnya nē wo vėlēk. Īthōng balna ikiyyia aavu jiatīñ kī ngerethietin, kōr thī baa cī ēēn tōrkōnōm neccie.

2 ¹ Ma baa ngī ēdēcak Nyekuci ngatī ēngēnycanī tammutiddin kī looc kī kaal vėlēk. ² Kōr balna cī ēēn tūrgērēm, ēdēcak nē tic vėlēk, ikiyyia uyuwuth balna ma ngī ēēn lōōcī tūrgērēm. ³ Īthōng ikiyyia agatan Nyekuci kōr cī ēēn tūrgērēm ĩthōng anyīk kīī kōr cī dīhīmī, nyatarka balna ikiyyia uyuwuth nē tiica cī tengenyinīt cīnnē.

Adam kī Ēva

⁴ Gōōl cī baa ēngēnycanī Nyekuci looc kī tammutiddin wo coo. Ma baa ngī ēngēnya Nyekuci Makayyioiti^a cī tammutiddino kī cī loocu looc, ⁵ athii balna kēēna, kartē kī laabī tō, nyatarka balna nga kitiona Nyekuci tammu, ĩthōng balna athii eeti cī ēēv looc buu tō. ⁶ Īthōng balna anyīk Nyekuci maam cīk avvu tōdōway kokoit looc kīī cūlak.

⁷ Ngaatī ōngōnyanī Makayyioiti Nyekuci tōdōwac, ĩthōng ētēngēnyaā et cī maacī ĩthōng ĩtīvongīk ngōōt kikiyia eeti kūrūk. ⁸ Ngaatī ēngēnycanī Makayyioiti Nyekuci mana ĩmma tōōna ĩcī alibanī kōrra, looca cī athī Ēdēn, ĩthōng arīk et cī ēngēnya nē ēē natē. ⁹ Ēngēnya balna Makayyioiti Nyekuci kēēn vėlēk cīk abūnna ōrrōt ngatī kacīñ kī ngatī kaduui kīī daainit. Īthōng kōrgēna cī manu, balna attī kēēna ramma kēēt cī rūgētō kī kēēt cī kagawī thōōth cī abūnna kī cī gerthe.

¹⁰ Arik balna duwwa ĩmma manatō ĩcītō Ēdēna, ĩthōng anyīk mana kīī cūlak. Ma baa ngī athanni duwwa neccie ēē, ikiyyia ēngērē ĩthī golliok weec. ¹¹ Athī baa duwwo cī owu Pithon, arik nē ēdēm looc cī athī Havila, ngītī avē daabī. ¹² Daabī cī looc nīcē dīhīma, kī ngōōrēn cīk ōngōlī ēmmēdē, kī bīyyēn cīk atalīth ōrrōt cīk abūnna ōrrōt natē, ¹³ Athī duwwo cī ēēn ramma Giihōn, arik nē ēdēm looc cī athī Kuuth. ¹⁴ Athī duwwo cī ēēn iyyio Tigirith, arik nē ōkkō ĩcī tōōn cī alibanī kōrra ĩcī looc cī athī Athuri. Athī duwwo cī ēēn weec Ewupareth.

^a2:4 Makayyioit: Ēhēēd balna Yudei nyaraga coo ĩcī owu. Avvu nēēgē thaar cīk Nyekuc ethei ne Yaawe ĩthōng Laarimmeyyiey, kathī naaga Yaawe ne, Makayyioit.

¹⁵ Ma baa natē, ūūwī Makayyioiti Nyekuci et wu balna ēngēnyca nē ēē manatō cī Ēdēnī kūūk eeti kēēvōy īthōng ēbēk mana. ¹⁶ Ngaatī irionīcē Makayyioiti Nyekuci īnōōnō ēthēcī ne, “Duk kēēn cīk abiri cīk atī manatō nico wo vėlēk, ¹⁷ īthōng thī nyī aduwi kēēt cī anyi aniitia gaa thōōth cī abūnna kī cī gerthe wo. Mī uduwu kir, adaā katī kōr nīcē noko!”

¹⁸ Ma natē, ōthōōth Makayyioiti Nyekuci īthī ne, “Athii cī abūnna ngatī avē eeti cī maacī wo nēdō, nyē kētēngēnycak gōōnī kēēl īnōōnō.”

¹⁹ Ma tamanoko ōngōnya Makayyioiti Nyekuci tōdōwac īthōng ētēngēnya kēlēgē cīk atī mīn mīn kī kīballī cīk atī mīn mīn īthōng ayahak Adam kakatēk thaaryiok. ²⁰ Ngaatī akanēcī Adamī kaal cīk arūgī cīk olu kī kīballī cīk akul ngōōta tammuatiddina kī kēlēgē vėlēk cīk atī bōōnatō thaara. Īthōng thī balna nga athii Adam goonia cī woccia ēēl īnōōnō tō. ²¹ Ngaatī anyīcē Makayyioiti Nyekuci Adam kitihit kīnyaha īthōng īdīm onyit cī Adamī codoi īthōng īdīt ngīfī adīmī nē onyit ēē. ²² Īthōng īdīma Makayyioiti Nyekuci onyit nīcē ētēngēnyaaī ngaa cī ngayyi īthōng ayahak Adam. ²³ Ngaatī ōthōōthī Adamī athī ne, “Et wanīco cī avī kī na coo, cī ēngēcīay onyita cannī ēla cannī! Athī thaar cīgīnīk ‘Nгаа,’ nyatarka balna ēngēcīay nē onyita cannī.”

²⁴ Īnōōnō thī cī ūngnīcē eeti kōrōōk cī baatīnnī kī cī yaatīnnī īthōng ūūk itiwōōy, īthōng ōōt ūrūmtē kī ngaa cīnnī kīitō codoi doo.

²⁵ Atī baa eeti kī ngaa cīnnī tdilanyany, īthōng athii balna nēēgē cī angawanī.

Gerthetin cī Adamī kī Ēva

3 ¹ Īthōng balna ēēn kūwaat geenyiait cī ijiar kēlēgē vėlēk wuk balna ēngēnyca Makayyioiti Nyekuci. Ma baa kōr īmma, ikiyyia ijin kūwaat ngaa ethek ne, “Ennecung da thēk balna Nyekuci agiitia ne, ‘Nyī adukcu kēēn cīk abiri manatō īcītō wo dīdī?’”

² Ēdēcī ngaa ethei ne, “Ennecēt nēnnē thēk Nyekuci ne, ‘Uduit kēēn cīk manu wo, ³ īthōng thī nyī adukcu kēēt cī avī kōrgēna cī manu wo, kōdē nēnnē awumnyu kaganoko. Mī uwumtu kir, adaaknu kafīna!’ ”

⁴ Ēdēcī kūwaat ethei ne, “Igoollung agiitia Nyekuci thōng! Athii katī cī adaaknu. ⁵ Ōthōōth nē ketee nyatarka aga athī ne, mī uduktu kēēt coo, oyyi katī kēbērē cuguk īthōng agayyu thoothonniok cīk abūnna kī cīk gerthek avut kī nēnē.”

⁶ Ngaatī thī baa acīnī ngaa nyēgērua cīk kēētak ngī dīhīm ngatī aduwi, īthōng naboo ummuk ngatī woccia ēgēēnyī kaavu kī Nyekuci. Ngaatī aduucanē īthōng uduwa īthōng anyīk maac cīnnī ōōgī kuduk ngaatī aduwi. ⁷ Ma baa ngī uduit nēēgē kēēt nīcē ēē, ivitia iyiethia nēēgē itō ne monogo gōō kaatī tdilanyany. Ngaatī adīmananī ballok cīk kurrutocak īthōng umutti eleeti.

⁸ Ma jiatĩn nĩcē, ĩthĩraritō nēēgē Makayyioit Nyekuc ngatĩ ōwōyyĩ manatō tōō ĩthōng ongollie nēēgē Makayyioit Nyekuc ōrrōt ngaatĩ ōvvō alugunyaenĩ kēēnĩy ĩcītō. ⁹ Ma natē, ūtūvū Makayyioiti Nyekuci Adam ethek ne, “Adam! Avē ngatdang?”

¹⁰ Ēdēcĩ Adamĩ athĩ ne, “Kathikni na aniitia ngatĩ ōwōyyē manatō tōō ĩthōng kotongoleina ngaatĩ kalugunyaenē nyatarka kavēē tdilanyany.”

¹¹ Ēdēcĩ Nyekuci ĩnōōnō ethei ne, “Ngēnē cĩ etheeci aniitia ne avē tdilanyany wo? Uduwu kette niia kēēt wu balna ketheci na ne nyĩ aduwi?”

¹² Ēdēcĩ Adamĩ ethei ne, “Nгаа wu balna anya niia cĩ anya nyēgēr wo, ngaatĩ thĩ kaduwue.” ¹³ Ngaatĩ ajini Makayyioiti Nyekuci ngaa nĩcē ēthēcĩ ne, “Nyia kette cĩ ĩdĩmanu niia wo?”

Ēdēcĩ ngaa neccie Nyekuc ethei ne, “Anumnumana kūwaat kuduwu.”

Īcĩnōōy Nyekuci

¹⁴ Ngaatĩ ēthēcĩ Makayyioiti Nyekuci kūwaat ne, “Kĩ yoko ngĩ ĩdĩmanu niia ketee wo, kacinni na aniitia ōrrōt kōrgēna cĩ kelegenu vēlēk loota ngato. Ētērēananĩ kōr coo, ogoloti katĩ gōō niia loota ĩthōng uduwu tōdōwa kūdūt. ¹⁵ Kanyi katĩ na aniitia ĩĩ mĩrōk kĩ ngaa coo kuumuc ĩthōng ĩĩ doolia cuguk buu mĩrōk. ĩthōng aathi katĩ ngērĩnē aniitia ōō cunni, ĩthōng uruina, ĩthōng adai katĩ niia ĩnōōnō ginyginyoc cĩnnĩ.” ¹⁶ ĩthōng ĩcĩn Nyekuci ngaa ethek ne, “Kĩtori katĩ na wuciith katĩ ngĩ ūũkca doolec, ĩthōng katĩ gōō ūtūwa niia dōōlĩ wuciitha. Ahada katĩ gōō niia maac cunni, ĩthōng ĩnōōnō katĩ cĩ agamnyi aniitia.”

¹⁷ ĩthōng ennek Nyekuci Adam ne, “Kĩ yoko kette ngĩ ithiwu niia thōōth cĩ ngaa cunni wo, ĩthōng uduwu nyēgēr wu balna kethecung na ne nyĩ adukcu wo, kicĩina na tōdōwa nyatarka thōōth cĩ ēgērēthani niia wo. Amūda katĩ niia daainit cunni vēlēk mūlūwēy wathinniwēy ĩcĩk rūgēt cunni. ¹⁸ Ēhēcĩ tĩ gōō dwuani mana cunni nyatarka gerthetin cunni wo, ĩthōng katĩ gōō urugu niia daainta cĩ manu. ¹⁹ Amūda katĩ gōō niia daainit cunni vēlēk mūlūwēy kuumuc ngaatĩ amirene ōkōyyē tōdōway. Engencyaiy balna niia tōdōwaca, ĩthōng amiire katĩ niia ōkkō tōdōway.” ²⁰ Ngaatĩ thĩ baa akanēcĩ Adamĩ ngaa cĩnnĩ thaar cĩk athĩ Ēva, nyatarka akku katĩ nē ēēn yaatĩ eet vēlēk cĩk katĩ arūgĩ. ²¹ Ma natē, ĩdĩmana Makayyioiti Nyekuci ceremwa cĩk ēēn ruccie cĩk kelegenu ĩthōng anyĩk Adam kĩ Ēva kitihimit.

²² ĩthōng ummuk Makayyioiti Nyekuci ĩthĩ ne, “Egeenyito eeta cĩkkō avuto kĩ naaga, agaacō thōōth cĩ abūnna kĩ cĩ gerthe. Kĩcacit ĩnōōgō ngatĩ aduwi kēēt cĩ rūgētō buu, kĩ katĩ athii cĩ arūgnĩ kūdūt.” ²³ Ngaatĩ ingkawi Makayyioiti Nyekuci ĩnōōgō manatō cĩ Ēdēnĩ wo kōōt ngatĩvōrĩ ĩthōng anyĩk ĩnōōgō kevito tōdōwa wuk balna engencyiani nēēgē. ²⁴ Ma balna ngĩ itingka Makayyioiti Nyekuci ĩnōōgō manatō cĩ Ēdēnĩ wo, ikiyyia uduwak anjĩlēt ōōgĩ kēbēit tōōna ĩcĩ alibanĩ kōrra mana nĩcē nyetubanyay

īcīk alanyīt īthōng otommothi kalamitō eet cīk avvu adiim aduk kēēt cī rūgētō wo.

Kein kī Abīl

4¹ Īthōng thī balna ōōt ataguutho Adamī kī ngaa cīnnī Ēva ngaatī anyaini. Ma balna ngī utuwuay wo, ikiyyia atal nē īthī ne, “Elintia cī Makayyiocto, kūmūda na doolec cī maacī.” Ngaatī akanēcī doolec thaar cīk athī Kein.^b ² Ma vurtia, ikiyyia itirra doolec īmma naboo cī athī Abīl.

Balna ēēn Abili tūwayyioit īthōng īthī Keini evyioit. ³ Ma baa kōr īmma, ikiyyia ēbēra Keini laabī ōōgī īthōng anyīk Nyekuc kī anyinit. ⁴ Īthōng balna ayaha Abili atheet cī dīhīmī ngaatī acuwanī īthōng ēbēra kiding cī adīhī īthōng anyīk Makayyioit kī anyinit. Atalī balna Makayyioiti anyinit cī Abili ēē ōrrōt, ⁵ īthōng aharek cī Keini ēē. Ma natē, ikiyyia Keini avarac ōrrōt.

⁶ Ngaatī ajini Makayyioiti īnōōnō ēthēcī ne, “Laang Kein, avaracī nyia? Angurunyana nguūm cunni ōrrōt noko nyia? ⁷ Mī da kī cī atīcanē niia gii cī abūnna, athii woccia yoko cī ēbēlbēlī? Īthōng thī nyatarka balna īdīmanu niia thōōth cī gerthe, ōtōgōlai aniitia gerthetina katūga cunni, adiim agamnyi aniitia, nyī ēlēmacē kijiarina.”

⁸ Ma natē, uduwak Keini gōtōnī ethek ne, “Kōōt da kotoothi mana.” Monogo alab nē īnōōnō thōng. Ma baa ngī ōvvō nēēgē ōwōyyī mana wo, ilibothīk Keini gōtōnī, ngaatī aruui īnōōnō kadaak.

⁹ Ma natē, ijin Nyekuci Kein ethek ne, “Avī gootonu Abili ngatdang?” Ēdēcī kēnnē Keini ethei ne, “Athii cī kagga nana. Aneeta thēk gōō cī kebeei īnōōnō?”

¹⁰ Īthōng othoothīk Makayyioiti Kein ethek ne, “Nyia neccie adīmanī niia noko ēē? Alueca aneeta biyyieta cīk gotoononu daaītha cīnnī loota tōdōway. ¹¹ Kacinni na aniitia kī katī kithii athii cī ēvī mana naboo kibbir jurrung, nyatarka irihit biyyieta cīk gotoononu wo loota tōdōway. ¹² Ma ngī athī niia ne, kēēv mana, athii katī cī abiri buu īthōng īthī, katī et cī ōwō jiena kaganoko looca nico.”

¹³ Ēdēcī Keini Makayyioit ethei ne, “Maka cīnnēnētī coo kī aneeta ōrrōt īthōng woccia atamaaca ngatī kayaaē vēlēk. ¹⁴ Itingkawa yoko niia looca wu balna kavēē na wo īthōng īnīnga katī kedenyiy nginiwa īcī avē niinia, kikiyia katī kīthī et īmma cī kōwō jiena, īthōng ngī umudaha eeti īmma uruwa katī gōōla kaganoko.”

¹⁵ Ēdēcī Makayyioiti īnōōnō ethei ne, “Athii tō, mī uruui eeti īmma, kedethi katī na et nīcē buu ngōnana tūrgērēm kijiar uukwēnīt cunni wo.” Ngaatī arīcē Makayyioiti Nyekuci nyamacar ēēla cī Keini kī katī athii cī aruwi eeti īmma īnōōnō katī ngī aruumoy. ¹⁶ Ma natē, ītīnga Keini ūūk

^b4:1 Kein: Athī thaara cīk athī Kein wo ne, Hebureyyiey athī ne, tūwūwaha doolec.

looca īmmanī īcī athii cī ōthōōthōnē nē kī Nyekuc. Īthōng ūūk abaak looca cī athī Nood īcī avī tōōna īcī alibanī kōrra īcī looc cī Ēdēnī.

Tatūk cī kōrōōk cī Keini

¹⁷ Ivitia ayait Keini kī ngaa cīnnī doolec cī maacī īthōng akattiek īnōōnō thaar cīk athī Ēnōc. Ngaatī ēngēnyacī Keini kōrōōk cī gaalawu īmma cobbi īthōng akattiek thaar cīk ngērīnī. ¹⁸ Īthōng ikiyyia itirra Ēnōcī ngērīnī cī athī Iraad. Ma vurtia cīnnī, ikiyyia itirra Iraadī buu ngērīnī cī athī Mehujaēl. Ma baa vurtia cī erkinya ōōgī, īthōng Mehujaēlī baatīnnī cīnnī Methuthaēlī īthōng ikiyyia īthī Methuthaēlī baatī logoo cī maacī cī athī Lamēk.

¹⁹ Ayak baa Lamēī ngaay ramma. Athī cobbi Adaa īthōng athī īmma Thīla. ²⁰ Ikiyyia itirra Adaa doolec cī maacī cī athī Jabal cī baa akku ēēn baatī eet cīk balna abal kaal īthōng abaaito ciithēnēy īcīk ēēn tuggweta. ²¹ Īthōng ayak baa nē gōtōnī cī athī Jubal cī baa akku ēēn baatī eet cīk ēēn belliok īthōng amīcī ngatī aruui kīdori kī ngatī abwe tulele.

²² Īthōng itirra Thīla doolec cī maacī buu cī athī Tubal Kein cī baa akku ēēn et cī atura kolianīna, meleewua, dīlanya kī ijjiio thēk ōōgī vēlēk cīk atura nyekiteta. Īthōng baa ayak nē ngōōnī cī athī Naama.

²³ Īthōng uduwak Lamēī ngaay cīgīnik ethek ne, “Niigia Adaa kī Thīla, niigia ngaay cīk Lamēī, īthīktangū da nōōnō. Kuruwa na et wu anya aneeta kīthī botooit nyatarka anya nē aneeta kīthī botooit. ²⁴ Mī aruwue eeta tūrgērēm nyatarka daaīth cī Keini, aruwue katī eeta eet iyyio kōmmōtō kī tūrgērēm nyatarka daaīth cannī.”

²⁵ Ma vurtia cī daaīth cī Abili, ittiryia Adamī kī ngaa cīnnī doolec īmma naboo. Atalī baa Ēva ōrrōt ngatī anyīcē Nyekuci īnōōnō doolec īmma naboo cī maacī, kirigith Abīl wu baa aruk gotonia cīnnē Keini, ngaatī akanēcī thaar cīk athī Thēth.^c ²⁶ Ma balna ngī itiwōōy Thēthī, ikiyyia itirra doolec cī maacī īthōng akatēk thaar cīk athī Ēnōth.

Īthōng ngaatī, thī baa avvu alawini eeta thaarīy cīk Makayyiokto.

Tatūk cī Adamī

5 ¹ Tatūk cī kōrōōk cī Adamī coo.

Ēngēnyca baa Nyekuci et, ēngēnyca nē īnōōnō kaavu kī nēnē.

² Ēngēnyca nē et cī maacī kī ngaa cī ngayyi īthōng agatan īnōōgō ngaatī akanēcī thaar cīk athī “Eeta.”

³ Ma baa ngī īī erkinya cīk Adamī eet tur kī eet īmma kōmmōtō (130), ikiyyia itirra doolec īmma cī aduwōy kī īnōōnō kir, īthōng akatēk īnōōnō thaar cīk athī Thēth. ⁴ Ma baa ngī itirriay Thēthī, ikiyyia ayak Adamī dōōlī ōōgī naboo kuumuc kīītō erkinya eet eet ramma (800). ⁵ Ngaatī

^c4:25 Thēth: Thaara cīk athī Thēth wo athī, Hebureyyiey ne, anya Nyekuci.

adaaknī baa ngī ī īnōōnō erkinya eet eet ramma kī eet tur kī eet īmma kōmmōtō (930).

⁶Ma baa ngī ītō Thēth erkinya cīgīnnēk eet tur kī tur (105), ikiyyia itirra nē doolec cī maacī cī athī, Ēnōth. ⁷Ma baa ngī itirriay Ēnōthī, ikiyyia ayak Thēthī dōōlī oōgī naboo kuumuc kīitō erkinya eet eet ramma kī tūrgērēm (807). ⁸Ngaatī thī baa adaaknī Thēthī baa ngī ītō erkinya cīgīnnēk eet eet ramma kī eet tur kōmmōtō kī ramma (912).

⁹Ma baa ngī ītō Ēnōth erkinya cīgīnnēk eet weec kōmmōtō (90), ikiyyia itirra doolec cī maacī cī athī Kēnan. ¹⁰Ma baa ngī itirriay Kēnanī, ikiyyia ayak Ēnōthī dōōlī oōgī naboo kuumuc kīitō erkinya eet eet ramma kōmmōtō kī tur (815). ¹¹Ngaatī adaaknī balna ngī ītō erkinya cīgīnnēk eet eet ramma kī eet tur kī tur (905).

¹²Īthōng ma baa ngī ītō Kēnan erkinya eet iyyio kōmmōtō (70), ikiyyia itirra doolec cī maacī cī athī Mahalalēl. ¹³Ma baa ngī itirriay Mahalalēlī, ikiyyia ayak Kēnanī dōōlī oōgī naboo kuumuc kīitō erkinya eet eet ramma kī eet ramma (840). ¹⁴Ngaatī adaaknī Kēnanī balna ngī ītō erkinya cīgīnnēk eet eet ramma kī eet tur kōmmōtō (910). ¹⁵Īthōng ma baa ngī ītō erkinya cīk Mahalalēlī eet iyyio kī tur (65), ikiyyia itirra doolec cī maacī cī athī Jared. ¹⁶Ma baa ngī itirriay Jaredī, ikiyyia ayak Mahalalēlī dōōlī oōgī naboo kuumuc kīitō erkinya cīgīnnēk kīitō eet eet ramma kī eet īmma kōmmōtō (830). ¹⁷Ngaatī adaaknī baa ngī ītō erkinya eet eet ramma kī eet weec kōmmōtō kī tur (895).

¹⁸Ma baa ngī ītō Jared erkinya eet tur kī eet iyyio kī ramma (162), ikiyyia itirra nē doolec cī maacī cī athī Ēnōc. ¹⁹Ma baa ngī itirriay Ēnōcī, ikiyyia ayak Jaredī dōōlī oōgī naboo kuumuc kīitō erkinya eet eet ramma (800). ²⁰Ngaatī adaaknī baa ngī ītō erkinya cīgīnnēk eet eet ramma kī eet tur kī eet iyyio kī ramma (962).

²¹Ma baa ngī ītō erkinya cīk Ēnōcī eet iyyio kī tur (65), ikiyyia itirra nē doolec cī maacī cī athī Methuthela. ²²Ma baa itirriay Methuthela, ikiyyia itirra Ēnōcī dōōlī oōgī naboo īthōng irioit kī Nyekuc erkinya eet ommōtō kī eet tur (300). ²³Ēēn balna erkinya cīk Ēnōcī vēlēk eet ommōtō kī eet tur kī eet iyyio kī tur (365). ²⁴Iriok balna Ēnōcī kī Nyekuc, īthōng balna ithiwa, nyatarka ūūwī Nyekuci īnōōnō.

²⁵Ma baa ngī ītō erkinya cīk Methuthela eet tur kī eet weec kī tūrgērēm (187), ikiyyia itirra doolec cī maacī cī athī Lamēk. ²⁶Ma baa ngī itirriay Lamēī, ikiyyia ayak Methuthela dōōlī oōgī naboo kuumuc kīitō erkinya cīgīnnēk eet eet īmma kī eet ommōtō kī eet tur kī eet weec kī ramma (782). ²⁷Ngaatī adaaknī Methuthela baa ngī ivitia ītō erkinya cīgīnnēk eet eet ramma kī eet tur kī eet iyyio kī tōrkōwēc (969).

²⁸Ma balna ngī ītō Lamēk erkinya eet tur kī eet weec kī ramma (182), ikiyyia itirra doolec cī maacī. ²⁹Ngaatī akanēcī īnōōnō thaar cīk

athī Nōōwa.^d Īthōng ōthōōth nē ĭthī ne, “Akku katī ayahacet doolec coo yuwuthōn pīrnanta cī tic cīnac wo vēlēk looca wu balna acīn Makayyioiti.”³⁰ Ma baa ngī itirriay Nōōwa, ikiyyia ayak Lamēi dōōlī ōōgī naboo kuumuc kīitō erkinya eet eet ĭmma kī eet tur kī eet weec kōmmōtō kī tur (595).³¹ Ngaatī balna adaaknī baa ngī ĭtō erkinya cīgīnnēk eet eet ĭmma kī eet ōmmōtō kī eet tur kī eet iyyio kōmmōtō kī tūrgērēm (777).³² Ma baa ngī ĭtō Nōōwa erkinya eet eet ĭmma kī eet tur (500), ēēn baa ĭnōōnō doolia iyyio cīk maacīk Thēm, Ham kī Javeth.

Gerthetin cī eetu

6¹ Ma baa ngī ivitia ĭi mēēlī eeta loota ngato, ivitia athantothīk looc vēlēk ĭthōng ittiryia nēēgē dōōlī cīk ngayyik.² Īthōng baa ivitia abarrittiek doolia cīk maacīk cīk Nyekucak dōōlī cīk ngayyik cīk eetu wo ōrrōt ngaatī atihī ōōgī.³ Ma kōr ĭmma ōthōōth Nyekuci Makayyioiti ĭthī ne, “Īthīnga katī athii cī kēlēmacē Ririwac cannī cī anyi eet rūgēt wo kaavu kī ĭnōōgō kuumuc nyatarka ēēn nēēgē eet kaganoko. Īthōng athii katī cī arūgī eeti ĭmma kumuc, ĭthīnga katī arūgī eeti kīitō erkinya cīgīnnēk eet tur kī eet ĭmma (120) kūdūt.”

⁴ Ma vurtia cīnnī, ivitia itiryia eeta cīk jakimik ōrrōt loota ngato cīk arittia ngayy wuk balna atik doolia cīk Nyekucak. Athī balna eet nīkē Nevilim. Ēēn balna nēēgē eet cīk muotīk ōrrōt ĭthōng abulie balōōla ōrrōt kūdūt nga ahada eeta noko.

⁵ Aga balna Nyekuci gerthetin cī aticcan eeta loota ngato vēlēk ĭthōng aga naboo ngatī gertha muwēēnī cīning cī ayak eeta thinnetinēy cīgīk vēlēk.⁶ Ngaatī akku avaracī Makayyioiti ĭthōng avarac thīnīn cīnnē ōrrōt ngatī ēngēnycanī ĭnōōgō.⁷ Ngaatī athīnnī nē ne, “Kavaraci na ōrrōt ngatī kēngēnycanē eet ĭthōng ivitia ĭdīmanit kaal cīk gerthek. Nyē kīgīra ĭnōōgō kī kēlēgē kī kīballī kī kaal cīk ōvōvōt loota buu kī lōōcī ĭr.”

⁸ Īthōng thī baa amīnan Nyekuci Nōōwa.

⁹ Iyiainit cī Nōōwa.

Ēēn balna Nōōwa et cī abūnna ōrrōt, kothii balna thōōth cī gerthe cī adīman nē eetīnēy, wathinniwēy wuk baa avē nē, ĭthōng ōwō nē iriok kī Nyekuc.¹⁰ Īthōng balna ayak nē dōōlī cīk maacīk iyyio, cīk athī Thēm kī Ham kī Javeth.

¹¹ Ma balna wathinniwēy nīkē, adīman balna eeta thothonniok cīk ēēn riiriny dōō kēbērēnīy cīk Nyekucak, ĭthōng uktoy ōrrōt.¹² Ma balna ngī ĭcīn Nyekuci ngatī akuuni ēgērēthanini lōōcī, ĭthōng eeta buu vēlēk cīk loocu ēgērēthanit golliok cīgīk,¹³ ikiyyia uduwak nē Nōōwa ethek ne, “Nōōwa, kidiima na kēdēcaha eet kī looc vēlēk kī lōōcī ĭr, nyatarka gerthetin cī adīman nēēgē ēē.¹⁴ Īthōng balna uduwak Nyekuci Nōōwa

^d5:29 Nōōwa: Thaara cīk athī Nōōwa wo athī, Hebureyyiey ne, yuwuthōn.

kētēngēnya kovowol kēēnīy ĩcĭk ōkōmī, ĩthōng ennek ne ngēr kēyēk ciithi cĭk meelĭk, ĩthōng iddilu dooliana jurrung ĩcĭtō kĭ ngĭtĭvōrĭ buu kĭi katĭ kithii cĭ atĭlĭ. ¹⁵ Tēngēnya kĭi maka kēyēk thoo eet eet ĩmma kĭ eet ramma kōmmōtō (450) wuunthētĭ, ĩthōng kĭ thoo eet iyyio kōmmōtō kĭ tur (75) litēnta thōng, ĩthōng kĭ thoo eet ramma kĭ tur (45) bĭlnēta. ¹⁶ Dĭman tiddin cĭ kovowolo jurrung ĩthōng utungewu ngini ĩmma cĭ dĭcĭ cĭ ēlēnōy thoo ramma kĭi bēlēth. Tēngēny ĩcĭtō katadĭthē kĭi golliok iyyio ĩthōng ariwu katūk kabanyca.

¹⁷ “Kitiona katĭ na tōwōn cĭ akku ēgērēthan rūgēt vēlēk cĭ avĭ looca ĩcoo kaala vēlēk cĭk avĭ rūgētĭ cĭnĭng looca coo adaai katĭna nēēgē. ¹⁸ ĩthōng kadĭman katĭ na kĭ aniitia ngērēmngērēm ĩthōng itiowu nĭia kovowol, kĭ ngaa cunni kĭ dōōlĭ cugunik vēlēk kĭ ngaay cĭgĭk buu. ¹⁹ Kanyi katĭ na aniitia bēra kaalĭy ĩcĭk arūgĭ loota ngato wo vēlēk cĭ ngayyi kĭ cĭ maacĭ ĩthōng ũūwē kovowolatō kĭi katĭ ũrūgĭt. ²⁰ ĩthōng avvu katĭ kēlēgē vēlēk ramma ramma cĭ ngayyi kĭ cĭ maacĭ kĭ kĭballĭ buu noko kĭ kaal vēlēk cĭk ōvōvōt loota ngato kovowolatō kĭi katĭ kivita kūrūgĭt. ²¹ Ōkōyyē katĭ nĭia daainit mĭn mĭn cĭk kēlēgē vēlēk cĭk attĭ kovowolatō ēē kĭi cunung.”

²² Ma natē, ĩdĭman Nōōwa thoothonniok cĭkkō vēlēk kĭ baa ngĭ aduwaai Nyekuci ĩnōōnō.

Īgĭra Nyekuci eet maamĭy

7 ¹ Ma natē, uduwak Makayyioiti Nōōwa ethek ne, “Aniitia dōō cĭ kamūdanĭ loota ngato vēlēk ngatĭ ēnnē et cĭ abūnna ōrrōt. Bĭt kovowolatō kĭ kōrōōk cunni vēlēk. ² Bĭtĭ kēlēgē cĭk dĭhĭmĭk cĭk ēēn kaal cĭk cavawu tūrgērēm mĭn mĭn ĩthōng ōngōtanu thōng, cĭ ngayyi kĭ cĭ maacĭ. ĩthōng thĭ ũūwē kēlēgē ramma ramma wu gōō athii cĭ dĭhĭmē. ³ ĩthōng naboo, bēra kĭballĭ tūrgērēm cĭk attĭ mĭn mĭn, cĭk ngayyik kĭ cĭk maacĭk. Dĭman kĭcĭ kaduwaci na wo, kĭi katĭ kivita kitirrit kēlēgē cĭkkō vurtia cĭ ukuuwi tōwōnĭ looc. ⁴ Kitiona katĭ na tammu cĭ obbi ōrrōt vurtia cĭ wathinniok tūrgērēm, cĭ katĭ akku atĭlĭ waathĭn kĭ baalin wathinniok eet ramma kuumuc kĭgĭra kaal wuk balna kēngēnyca na loota ngato vēlēk kĭi lōōcĭ ĩr.” ⁵ Ngaatĭ adĭmanĭ Nōōwa thōōth cĭ aduwaai Makayyioiti wo vēlēk jurrung.

⁶ Baa ngĭ ĩtō erkinya cĭ Nōōwa eet eet ĩmma kĭ eet ōmmōtō (600) ikiyyia balna ukuuwa tōwōnĭ looc vēlēk. ⁷ ĩthōng balna Nōōwa dōō kĭ ngaa cĭnnĭ kĭ lōgōō cĭgĭnĭk kĭ ngaay cĭk lōgōō cĭgĭnĭk cĭk balna ēhēēt kovowolatō kĭi kilittia tōwōn. ⁸ Ngaatĭ ithiowĭ kēlēgē cĭk dĭhĭmĭk kĭ cĭk athii cĭ dĭhĭmē kĭ kĭballĭ kĭ kaal cĭk ōvōvōt loota vēlēk kovowol. ⁹ Etektothik balna kēlēgē cĭk ngayyik kĭ cĭk maacĭk Nōōwa gōōla wu balna aduwacĭ Nyekuci ĩnōōnō. ¹⁰ Ma vurtia cĭ wathinniok tūrgērēm, ikiyyia tōwōnĭ cĭ akuuwa looc vēlēk.

¹¹ Īthōng balna ngī Nōōwa erkinya cīgīnnēk eet eet ĩmma kī eet ōmmōtō (600) balna ngī ēēn waathīnī ōmmōtō kī tūrgērēm nyīlok cī ramma erkita nīcē, oyie kēbērē cīk duwwenu ĩthōng ilibtia maama ĩthōng ithianai tammu cobbi ōrrōt ĩtīla. ¹² Īthōng balna ĩtīl tammu baalinnīok eet ramma kī wathinnīok eet ramma looca.

¹³ Ma kōr nīcē, ivitia itiotho Nōōwa kī ngaa cīnnī kī lōgōō cīgīnīk cīk ēēn iyyio ēē, Thēm, Ham kī Javeth kī ngaay cīk doolenu kovowol.

¹⁴ Ōvōyyī balna nēēgē kēlēgē buu cīk abaal eeta ōlōō kī cīk bōōnak kī kīballī kī kaal cīk ōvōvōt loota vēlēk wuk balna ēbēra nē kovowola ĩcītō.

¹⁵ Ngaatī ēktōthōthīcē kēlēgē vēlēk cīk ēēn gōō ramma ramma Nōōwa, cī maačī kī cī ngayyi kovowola ĩcītō. ¹⁶ Ma baa ngī itiotho kēlēgē kovowol kī baa ngī aduwaai Nyekuci Nōōwa, ikiyyia ūnyūk Makayyioiti katūk cī kovowolo.

¹⁷ Afīlī balna tammu wathinnīok cīk ēēn eet ramma ēē kuumuc kībbītīt maama looc, kataadiay kovowolī tiddina. ¹⁸ Arik balna tōwōnī ĩthōng ĩtōrē kībīt looc bīthīhīnyīk kataadiay kovowolī maamīy tiddina. ¹⁹ Ma baa vurtia, ĩtoryie maama kukweco thiryiok vēlēk. ²⁰ Īthōng balna nga ĩtooryi maama noko kuumuc kōdōlan wuunthēt cī ēēn et ĩmma thiryiowey tiddina.

²¹ Ngaatī agīiranē maama nekie eet vēlēk kī kēlēgē cīk bōōnak kī kaal cīk olu kī kīballī kī kaal cīk ōvōvōt loota vēlēk. ²² Kaala vēlēk cīk atī loota ngatī ōdōī cīk ayak tivongi cī rūgētō adaaito. ²³ Īgīra thēk balna Nyekuci kaal wuk balna ēngēnyca nē vēlēk, kī kūtūngēk Nōōwa dōō kī kōrōōk cīnnī kī kēlēgē kī kīballī wuk balna ōkōyyī nē kovowola ĩcītō.

²⁴ Akuuwa balna maama looc wathinnīok eet tur kī eet ramma kōmmōtō (150)

Ikiyyia ōdōōk lōōcī

8 ¹ Ma balna ikiyyia ahaada Nyekuci Nōōwa kī eet cīk kōrōōk cīnnī kī kēlēgē wuk balna ōkōyyī nē kovowola ĩcītō vēlēk wathinnīowēy wuk balna akuuwanē tōwōnī looc, ngaatī anyīcē ngōōt kuvungan looc kōdōōk. ² Īthōng balna thī ikiyyia ūnyūk Nyekuci kēbērē cīk duwwen wuk balna arihanī maama loota ĩthōng ĩbīlī tammu buu. ³ Ngaatī thī balna aritanini maama kīdīc kīdīc wathinnīowēy ĩcīk ēēn eet tur kī eet ramma kōmmōtō (150). ⁴ Ma balna nyīlok cī tūrgērēm baa ngī ēēn ōmmōtō kī tūrgērēm wathinnīok nīkē, ikiyyia ĩbīl kovowolī thiryiowey ĩcīk athī Ararat. ⁵ Īthōng nga baa arittanni maama noko kuumuc. Ma kōr cī owu cī nyīlok cī ōmmōtō, ivitia edenyciay golliowua cīk lēhēdīk cīk thiryiowu.

⁶ Ma vurtia cī wathinnīok eet ramma, upuuk Nōōwa bēlēth cī kovowolo, ⁷ kī kition kūrūūk kūūk kīcīn looc. Ōkō kēnnē ōyōkōn kūrūūk neccie looc kuumuc kōdōōk lōōcī ĩthīnga ōbōda buu. ⁸ Ma natē, ition Nōōwa ballo kūūk kīcīn katī ngī ōdōk lōōcī. ⁹ Arubothi kēnnē ballo neccie maam

nga abũĩthĩ looc vėl̄ĕk, ngaatĩ akulanĩ akuuni kovowola ĩcĩtō naboo, ĩthōng ition Nōōwa athiit cĩnnĩ kĩ kędĕc ballo ĩthōng imirioi ũũwĩ ĩcĩtō. ¹⁰ Ma natē, ērēwōy Nōōwa wathinnio k tũrgērēm, ngaatĩ itioni ballo naboo.

¹¹ Ma balna jiat, ōbōda ballo neccie ayaha balloit cĩ kēēt cĩ athĩ oliv kũtũga cĩnnĩ.^e Ngaatĩ agawĩ Nōōwa ma ngĩ ōdōōk lōōcĩ. ¹² Ngaatĩ thĩ baa erewinie Nōōwa wathinnio k tũrgērēm ĩthōng ition ballo naboo. Ma kōr nĩcē, ĩthĩnga ōbōda ballo naboo.

¹³ Ma balna ngĩ ōō Nōōwa bēlēth cĩ kovowolo ēē, acĩn kēnnē ngĩ kothii tōwōn ĩthōng ōdōōk lōōcĩ buu. ĩthōng kōr cĩ ēēn codoi cĩ erkit nĩcē ōōt maama vėl̄ĕk loota. Ivitia ōdōlanit erkinya cĩk Nōōwa cĩk avē loota ngato ĩĩ, eet eet ĩmma kĩ eet ōmmōtō kĩ codoi (601).

¹⁴ Ma baa ngĩ ēēn lōōcĩ eet ĩmma kĩ tũrgērēm nyĩlok cĩ ramma cĩ erkito, ikiyyia ōdōk lōōcĩ vėl̄ĕk vēr.

¹⁵ Ma natē, uduwak Nyekuci Nōōwa ethek ne, ¹⁶ “Tēēha ngĩtīvōrĩ kĩ ngaay cĩgĩk vėl̄ĕk. ¹⁷ Anyĩk kēlēgē buu kĩ kĩballĩ kĩ kaal cĩk ōvōvōt loota wuk balna ōkōyyē niia kovowola ĩcĩtō kētēkta ngĩtīvōrĩ, kĩ katĩ kivita kitirrit ĩthōng athantothĩk looc vėl̄ĕk.”

¹⁸ Ma baa ngĩ ēkta Nōōwa kĩ ngaay cĩnnĩ kĩ dōōlĩ cĩgĩnik kĩ ngaay cĩk dōōlĩ cĩgĩnik ngĩtīvōrĩ ēē, ¹⁹ ētēkta balna kēlēgē vėl̄ĕk kĩballĩ buu kĩ kaal cĩk ōvōvōt loota vėl̄ĕk ngĩtīvōrĩ ramma ramma.

Apaēk Nōōwa Nyekuc gii cĩ cavĩto

²⁰ Ma balna thĩna ikiyyia ētēngēnya Nōōwa ngĩtĩ otodongothĩcē Nyekuc gii cĩ cavĩto, ĩthōng ēbēra kēlēgē ōōgĩ cĩk dĩhĩmĩk kĩ kaal cĩk cavawu kĩ kĩballĩ buu, ngaatĩ avaadĩ anyinit guyyia cĩ obbi ōrrōt ngatĩ balna ēngēnyca nē ēē, ĩthōng avaad kēlēgē nĩkē kĩtō kaal cĩk cavawu cĩk anyi nē Nyekuc. ²¹ Ma balna ngĩ ōtōngōla jirjiri cĩ avaadinĩē kēlēgē Nyekuc Makayyioit, ikiyyia atal nē ōrrōt, ĩthōng ũbũtan naboo ĩthĩ ne, “ĩthĩnga katĩ na kaciini looc naboo nyatarka gerthetin cĩ eetu kĩ baa ngĩ kadĩmani ĩcĩ owu. Kōdē woyyia kayait nēēgē muweenit cĩ gerthe thinnetinēy cĩ rūgēt cĩnĩng vėl̄ĕk, ĩthĩnga thēk katĩ na athii cĩ kagũra eet kĩ kaal cĩk arũgĩ naboo kĩ balna ĩcĩ owu.”

²² “Ma thēk ngaanĩ avĩ lōōcĩ coo, attĩ thēk katĩ gōō wathinniowa cĩk evvintia kĩ cĩk tedintia k. ĩthōng nga thēk katĩ avĩ lalĩthĩ kĩ aburthēt buu kũdūt. ĩthōng naboo nga thēk katĩ gōō avĩ lōōlō buu kĩ attĩen kĩ baalin kĩ waathĩn vėl̄ĕk kũdūt.”

^e8:11 Olivi: Kēēt ĩmma cĩ arii nyēgērua cĩk athĩ oliv cĩ ahanē eeta ngooroc cĩ tukurento kōdē cĩ atũkũlēnĩ.

Īdĩmanit Nyekuci kĩ Nōōwa ngērēmngērēm

9¹ Agatan balna Nyekuci Nōōwa kĩ lōgōō cīgīnīk ethei ne, “Ayait dōōlī cīk meelīk ōrrōt. Anyīk dōōlī cuguk buu kivita kayait dōōlī cīk meelīk kīī katī kībbītīt looc nico vēlēk. ² Avvu katī ongolinung kēlēgē kī kīballī kī kaal cīk ōvōvōt loota kī kulugua vēlēk. Attī katī nēēgē vēlēk attia cunni. ³ Kanyung na agiitia kaal vēlēk cīk arūgī cīk ōwō kīī daainit cunung. Kī baa kanyung na agiitia kēēn cīk abiri vēlēk kīī daainit cunung.”

⁴ “Īthōng thī gii codoi doo cī kaduwaccung na coo, nyī adaku kiding cī ngaanī ayak biyyie, nyatarka avī rūgētī vēlēk biyyietīy.

⁵ “Kadiimi katī na biyyie cī et cī aruk et. Ma ngī aruk kelegiti et adaai katī nē buu, ĩthōng eeti ĩmma cī aruk et aruwue katī nē buu. ⁶ Ma ngī aruk eeti et, aruwue katī eeti neccie buu. Īthōng mī aruk kelegiti et, aruwue katī kelegiti neccie buu, nyatarka balna kēngēnyca na et kaavu kī nana.”

⁷ “Īthōng thī kadiimnyung na agiitia ayait dōōlī cīk meelīk ōrrōt kīī katī kivita kabaaito doolia cīk dōōlī cuguk looca coo vēlēk.”

⁸ Īthōng naboo uduwak Nyekuci Nōōwa kĩ lōgōō cīgīnīk ethek ne, ⁹ “Kadĩmani katī na kōr coo ngērēmngērēm kī agiitia kī eet vēlēk cīk vurut cunung, ¹⁰ kī kaal cīk arūgī kēlēgē kī kīballī vēlēk, wuk balna ēēktanu kī agiitia kovowola ĩcītō kōdōwē. ¹¹ Kīdĩmanit balna na kī agiitia ngērēmngērēm, ĩthōng ĩthīnga katī na kitionacung tōwōn kikiyia kīgīra kaal cīk arūgī naboo.”

¹² Ēēn katī coo yelinit cī ngērēmngērēm cī kadĩmani na kī looc coo cī katī alna kūdūt kuumuc dōōlēnīy cīk dōōlī cuguk vēlēk. ¹³ Īthōng ōthōōth Nyekuci naboo ĩthī ne, “Kōwōrani katī na bōrōwēc cī ēēn yelinit cī ngērēmngērēm cī kayahai na kī agiitia kī kaal vēlēk cīk arūgī. ¹⁴ Ma karii katī gōō na diith tiddina kūmūt looc ĩthōng edenyaiy bōrōwēcī, ¹⁵ kahada katī na ngērēmngērēm wu balna kadĩman na kī agiitia baa kathī ne, ‘Īthīnga katī na kagīra eet kī kaal cīk arūgī vēlēk loota ngato naboo tōwōna.’ ¹⁶ Thōōth cannī coo, ma thēk kīcīna bōrōwēc ōwōranē diitha, kahada thēk katī gōō na ngērēmngērēm wu balna kadĩmanna na kī eet kī kaal cīk arūgī loota ngato vēlēk.”

¹⁷ Ngaatī ēthēcī Nyekuci Nōōwa ne, “Yelinit cī ngērēmngērēm cī kadĩmanēcē na kaal cīk arūgī vēlēk loota ngato coo.”

Nōōwa kĩ lōgōō cīgīnīk

¹⁸ Ēēn balna doolia cīk Nōōwa iyyio Thēm, Ham kī Javeth wuk balna ēkta kī ĩnōōnō kovowola ĩcītō. Ēēn balna Hami baatī Kananī. ¹⁹ Ēēn eeta vēlēk loota ngato vurut cī tatūk cī lōgōō cīk Nōōwa.

²⁰ Īthōng balna ēēn Nōōwa evyioit, ĩnōōnō balna cī ēēn et cī owu loota ngato vēlēk cī ēv mana cī kēēn cīk adĩmanianī mertia cī athī vīnō wo. ²¹ Ma baa kōr ĩmma, ūwūd nē vīnō ōrrōt ngaatī ĩbbaīnie katangū

tdilanyany ciitha cīnnī. ²² Ma baa ngī akku ngērīnē Hami ēē, amūdaai kēnnē baatīnnī ōngī tdilanyany, ngaatī ōkkō aduwacī gōtōōnōgī cīk obbitik ēē. ²³ Ma natē, ayaktak gotoonogua cīk obbitik ēē Thēm kī Javeth cērēm ecebjie baroca īthōng ataddik gaavūanīy īthōng ōtōthō īci bowucinu, a ne kī katī athii cī acīnī baatīnnē. Ngaatī ēktī nēēgē ciith īthōng ubungit baatīnnī.

²⁴ Ma balna ngī ītīnga Nōōwa ithii mertia ōwa īcīnnī, ikiyyia umuda thōōth wu baa adīmaneei ngērīnē cī dīcī athī Ham ēē īnōōnō. ²⁵ Īthōng īthī nē ne, kacīnī na Kanan ketheeī ne, “Akuuni katī nīa eeni nyakapanait cī aticanothi gotoonogu.” ²⁶ Īthōng naboo īthī ne, “Anyīk Nyekuc Makayyioit cannī kagatan Thēm īthōng anyīk Kanan kī nyakapanait cīnnī. ²⁷ Kalaa Makayyioit kanyīk Javeth looc cī obbi īthōng kanyīk īnōōnō kūrūmtē kī Thēm. Anyīk īnōōnō kanyīk Kanan kī nyakapanait cī Javethī.”

²⁸ Ma baa vurtia cī towono, ikiyyia aavu Nōōwa erkinya eet ōmmōtō kī eet tur kī eet ramma kōmmōtō (350) naboo. ²⁹ Ngaatī adaaknī nē baa ngī itō īnōōnō erkinya eet eet ramma kī eet tur kī eet ramma kōmmōtō (950).

Dōōlī cīk lōgōō cīk Nōōwa

10 ¹ Ma baa vurtia cī towono, ivitia ittiryia doolia cīk Nōōwa ōō Thēm, Ham kī Javeth dōōlī cīgīnik cīk meelīk ōrrōt.

² Ayak balna Javethī dōōlī cīk maacīk cīk athī Gomer, Magōg, Madaī, Javan, Tubal, Mēthēk kī cī athī Tirath.

³ Īthōng ikiyyia balna ayak Gomeri lōgōō cīk athī Athkenath, Ripath kī Togarma.

⁴ Īthōng balna ikiyyia ayak Javanī buu lōgōō cīk athī Elithaa, Tarhith, Kittim kī cī athī Rodanīm. ⁵ Īthōng balna ikiyyia vurut cī Javethī wu eet wuk balna ōwō kovowolētēy būlūca, īthōng athantothīk loociok vēlēk, ōthōōth nēēgē thōōtha īcīnīng mīn mīn.

⁶ Ayak balna Hami buu dōōlī cīk maacīk cīk athī thaar cīgīk Kuuth, Mīthraim, Puut kī Kanan.

⁷ Īthōng balna ikiyyia ayak Kuuthi buu dōōlī cīk maacīk cīk athī thaar Thēbaa, Havila, Thabta, Raama kī Thabteka. Īthōng balna ayak Raama lōgōō cīk athī Thēēba kī Dedan.

⁸ Ayak balna Kuuthi ngērīnī īmma naboo cī athī Nimrod cī baa akku ēēn dootit ōrrōt. ⁹ Ēēn balna nē et cī agayyi ōrrōt nguuma cī Makayyioikto īnōōnō thī cī athī eeta ne, “Aduwōy nē kī Nimrod wo et wu alīhe ōrrōt nguuma īci Makayyioikto.” ¹⁰ Ithianaī balna nē agam eet cīk korookjiok cīk gaalawu cīk Babilonia kī cīk Ērēcī kī Akaad kī cīk Calne looca cī athī Thinaar. ¹¹ Ma natē, ūūk looca cī Athiria īthōng ētēngēny korookjiok cīk gaalawu cīk obbitik cīk balna athī Nineve, Rehoboth, Ir, Caala, ¹² kī cī Rethenī, cī balna attī kōrgēna cī Nineve kī Caala.

¹³ Īthōng balna ĭthī Mīthraīmī baatī eet cīk Ludi, Anaamī, Lehabīmī, Navtuhīm, ¹⁴ Pathruthit kī cīk Kathlu, cīk aritianī eeta cīk athī Vilithia kī Kaptorit. ¹⁵ Ayak balna Kananī logoo cī ěēn abuu cī athī Thidon, kī eet cīk athī Hiiti, ¹⁶ Jebuthīt, Amōrīt, Girgathīt, ¹⁷ Hiviti, Arkit, Thiniti, ¹⁸ Arvadi, Thēmarī kī Hamathī.

Ma baa vurtia ikiyyia athaanē vurut cī eet cīk Kananī, ¹⁹ Arawak balna lōkōrē cī looc cīnīng looc cī Thidonī kōdōlan Gerar ngatī ōbōwōy kī Gatha. Tōōna cī Thōdōm, Gomora, Adma, Theboim ngatī ōbōwōy kī Latha.

²⁰ Īthōng balna lōgōō cīk Hami wo cīkkō, vurtēēnīy ĭcīgīk kī thōōtha ĭcīnīng, lōkōrētēy kī loociowēy.

²¹ ěēn balna Thēmī gōtōnī Javeth cobbi, ĭthōng balna ayak nē dōōlī. ěēn balna Thēmī baatī baatī dōōlī cīk ěbērī vēlēk cobbi. ²² Īthōng ayak balna Thēmī lōgōō cīk athī thaar Elam, Athhur, Arpaththad, Lud kī Aram.

²³ Ayak balna Aramī buu lōgōō cīk athī thaar Uth, Hul, Getheri kī Methehi.

²⁴ Ma baa natē, ikiyyia ĭthī Arpaththed baatī Thēla, ĭthōng ikiyyia ĭthī Thēla baatī ěbērī.

²⁵ Ayak balna ěbērī dōōlī cīk maacīk ramma, Athī cī ěēn abuu thaar Pēlēk^f nyatarka balna engeryioy eeta loota ngato vēlēk wathinniwēy wuk balna aritianī nēnē. Īthōng athī gōōtōnī Jōktan.

²⁶ ěēn balna Joktanī baatī Almodad, Thelevi, Hatharmaveth, Jera, ²⁷ Hadoram, Uthal, Dikila, ²⁸ Obal, Abimael, Thēbaa, ²⁹ Opir, Havila kī Jobab. ěēn balna cīkkō vēlēk lōgōō cīk Joktanī.

³⁰ Ma balna ngī ĭvījak lōkōrē kīi maka ithianaī ĭcī Mētha kōdōlan Thepa tōōna ĭcī alibanī kōr thiryiowey.

³¹ ěēn balna cīkkō lōgōō cīk ěēn tioniok cī Thēmī, ĭthōng agayyi balna nēēgē kabiconīnēy, thōōtha ĭcīnīng, lōkōrētēy kī gawinta ĭcī loocu.

³² ěēn eeta cīkkō vēlēk tatūgēt cīk dōōlī cīk Nōōwa. Attī balna nēēgē loociowēy kī goolliwēy wuk balna aritianī nēēgē balna vurtia ĭcī towono. Īnōōgō thī balna cīk avvu athanothii looc vēlēk vurtia cī towono.

Anyīk Nyekuci eet kōōthōthītō mīn mīn

11 ¹ Ōthōōth balna eeta thiananta, loota ngato vēlēk thōōth codoi doo. ² Ma balna ngī ōvō eeta tōōna ĭcī alibanī kōr ee, ōōt umuddiothīk ngini ĭmma cī tēltēlī cī athī thaar Thinaar ngatī abaa natē. ³ Ma natē, othoothito ĭtō ne, “Kīdīmanta namatavalīnya ĭthōng kavaadito jurrung.” Aticanini balna nēēgē namatavalīnya ĭthōng ūtūngīt bīyyēn, ĭthōng iticantioi gimma cī athī madahanyak cī aduwōy kī thoyyie kagam kōkōm kak. ⁴ Īthōng othoothito nēēgē ĭi tō ne, “Īthōng thī yoko, kētēngēnyca

^f10:25 Pēlēk: Thaara cīk athī Pēlēk wo athī, Hebureyyiey ne, ngērōnīt.

kōrōōk cī gaalawu cīnac cī ayak ciith cī wuuni cī ōdōlan tammutiddin, kīi katī kubullie thaara cīgaac kūdūt, ithōng ithīnga athii cī kathanothii looc nīcē vēlēk.”

⁵ Ma natē, ulucciay Makayyioiti Nyekuci loota kikiyia kīcīn kōrōōk cī gaalawu kī ciith cī wuuni cī ēngēnyēt eeta nekie ēē. ⁶ Ithōng ummuk Nyekuci ithī ne, “Aticcanni eeta cīkō ketee nyatarka ōthōōth nēēgē vēlēk thōōth codoi doo. Ēēn yoko coo thiananīt cī kaal cīk katī ōvō adīman nēēgē. Ithōng katī tamanoko, ivitia katī agaacō ithōng iticanit nēēgē kaal vēlēk cīk adiim adīman nēēgē! ⁷ Kōōt katalmanyaniit īnōōgō kothoothito thoothonniok mīn mīn kīi katī athii cī athīknōnī nēēgē naboo.”

⁸ Ma balna natē, athaan Makayyioiti īnōōgō kuumuc kibilli tengenyinit cī kōrōōk cī gaalawu ēē. Ngaatī thī baa athanothīcē looc nīcē vēlēk.

⁹ Īnōōnō thī cī akanōthīcē kōrōōk cī gaalawu nīcē thaara cīk athī Babēl ēē⁸ Nyatarka balna atalmanyani Makayyioiti thōōth cī eetu natē ithōng athanīk īnōōgō looc nīcē vēlēk.

Dōōlī cīk Thēmī

¹⁰ Iyaiinit thī baa cī Thēmī coo.

Ma balna vurtia cī erkinya cīk ēēn ramma erkinyai wuk baa akuuwi tōwōnī looc, balna ma ngī Thēm erkinya eet tur (100), ikiyyia ithī nē baatī Arpaththadī. ¹¹ Ma vurtia cī baa ikiyyia Thēmī ithī baatī Arpaththadī, ikiyyia ayak nē dōōlī cīk maacīk kī cīk ngayyik. Ithōng balna ikiyyia adaak baa ngī itō īnōōnō erkinya cīgīnnēk eet eet īmma kī eet ōmmōtō (600).

¹² Ma balna ngī ōdōlanit Arpathadī erkinya eet īmma kōmmōtō kī tur (35), ikiyyia itirra nē ngērīnī cī athī Thēla. ¹³ Ma balna ngī ayak Arphakthad dōōlī cīk meelīk, ikiyyia adaak nē baa ngī itō īnōōnō erkinya cīgīnnēk eet eet īmma kī eet īmma kōmmōtō kī turgii (438).

¹⁴ Ma balna ngī ōdōlanit Thēla erkinya cīgīnnēk eet īmma kōmmōtō (30), ikiyyia itirra ngērīnī cī athī Ēbēr. ¹⁵ Ayak balna Thēla dōōlī cīk meelīk, ithōng ikiyyia adaak nē baa ngī itō īnōōnō erkinya cīgīnnēk eet eet īmma kī eet īmma kōmmōtō kī iyyio (433).

¹⁶ Ma balna ngī itō Ēbēr erkinya eet īmma kōmmōtō kī weec (34), ikiyyia itirra nē buu ngērīnī cī athī thaar Pēlēk. ¹⁷ Ayak balna Ēbērī dōōlī cīk meelīk, ithōng balna ikiyyia adaak nē baa ngī ōdōlanit erkinya cīgīnnēk eet eet īmma kī eet iyyio kī weec (464).

¹⁸ Ma balna ngī itō Pēlēk erkinya eet īmma kōmmōtō (30), ikiyyia itirra ngērīnī cī athī Reu. ¹⁹ Ayak balna Pēlēhī dōōlī cīk meelīk ōrrōt, ithōng balna ikiyyia adaak nē baa ngī itō erkinya cīgīnnēk eet ōmmōtō kī eet ramma kōmmōtō kī tōrkōwēc (239).

⁸11:9 Babēl: Athī thōōth coo thōōtha cī Yudei ne, talmanyaniinit.

²⁰ Ma baa ngī itō Reu erkinya cīgīnnēk eet īmma kōmmōtō kī ramma (32), ikiyyia itirra ngērīnī cī athī Theruk. ²¹ Ayak balna Reu dōōlī cīk meelīk, ithōng ikiyyia adaak nē baa ngī itō īnōōnō erkinya cīgīnnēk eet ōmmōtō kī eet īmma kōmmōtō kī tōrkōwēc (239).

²² Ma baa thī ngī itō Theruk erkinya eet īmma kōmmōtō (30), ikiyyia ayak ngērīnī cī athī Nahor. ²³ Ayak balna Therui dōōlī cīk meelīk, ithōng ikiyyia balna adaak nē baa ngī itō īnōōnō erkinya cīgīnnēk eet ōmmōtō kī eet īmma kōmmōtō (230).

²⁴ Ma balna ngī itō Nahor erkinya eet īmma kī tōrkōwēc (29), ikiyyia itirra ngērīnī cī athī Tēra. ²⁵ Ayak balna Nahori dōōlī cīk meelīk, ithōng ikiyyia balna adaak nē baa ngī itō īnōōnō erkinya cīgīnnēk eet tur kī eet ramma kī turgii (148).

Dōōlī cīk Tēra

²⁶ Ma vurtia cī itō erkinya cīk Tēra eet iyyio kōmmōtō (70), ikiyyia itirra nē Abram, Nahor kī Haran.

²⁷ Iyaiinit cī Tēra coo:

Ēēn balna Tēra baatī Abrami, Nahori kī Haranī. Ēēn balna Haranī baatī Lōōtī. ²⁸ Ma balna ngaanī arūgī Tēra, ikiyyia adaak Haranī ōlōō cī gaalawu cīning īcī athī Ur, looca cī Kaldeani nginiwa wu balna aritiani nēnē. ²⁹ Ma natē, ivitia itiktoy Abrami kī Nahor, athī balna ngaa cī Abrami thaar Tharaī, ithōng athī ngaa cī Nahori thaar Milka, ēēn balna nē doo cī Haranī, ēēn balna Haranī baatī Milka kī Īthka. ³⁰ Amūdaai kēnnē Tharaī abīlī athii cī anyakcie.

³¹ Ayak balna Tēra logoo cīnnī Abram kī logoo cī dooleco cī athī Lōōt wu balna ēēn logoo cī Haranī, kī doo cī atienī nē cī athī Tharaī ngaa cī Abrami, ithōng irioit kī īnōōgō ūtūngtēk kōrōōk cī gaalawu cī Uri cī Kaldea kī kōōt looca īcī Kananī ithōng ōōt nēēgē mēēny Harana kīi kabaito natē.

³² Ngaatī avē Tēra natē kuumuc kadaak Harana balna ngī erkinya cīgīnnēk eet ōmmōtō kī tur (205).

Itionīk Makayyioiti Abram Kanaa

12 ¹ Ennei balna Makayyioiti Abram ne, “Tūngēk looc cunung kī eet cuguk kī kōrōōk cī baaba kī tionniok cugunik vēlēk ithōng ūwūū looca cī katī kōkkō keyeleci nana.”

² “Kōkkō katī na kanyi aniitia dōōlī cīk meelīk ōrōt cīk katī abaak looca cobbi ōrōt, kagatanni katī na aniitia ithōng kanyīha thaar cugunik kubullie kīi katī kagatantē eeta vēlēk nyatarka aniitia. ³ Kagatanni katī na eet cīk agatanni aniitia, ithōng kīcīna eet cīk acinni aniitia. Agatanni katī eeta vēlēk cīk looc coo nyatarka aniitia.”

⁴Ma balna ngī itō Abrami erkinya eet iyyio kōmmōtō kī tur (75), ūtūngtēk nē kī Lōōt looc cī Haranī kī balna ngī aduwaai Makayyioiti īnōōnō. ⁵Ma balna irioit nē kī ngaa cīnnī Tharaī, ngērtī gōtōōnōnī cī athī Lōōt, kī nyakapanak cīgīnik. Angīd balna nē kaal cīgik vėlēk wuk balna ayak nē looca cī Haranī buu. Ngaatī ōdōlanī nē looc cī athī Kanan.

⁶Ma balna mī ngaanī ōwō Abrami, ūūk ōdōlan nē kēēt cobbi cī athī Moore ngatī athī Thēcēm. Īthōng balna itin nīcē abaak eeta cīk ēēn Kanan looca nīcē. ⁷Ma natē, ilibak Makayyioiti Abram naboo, ĩthōng ethek īnōōnō ne, “Ēēn lōōcī coo looc cī katī kanyi na dōōlī cugunik.” Ma natē, etengenyek Abrami Makayyioit cī alibai īnōōnō ēē ngītī ōtōdōngēcī īnōōnō gii cī cavīto.

⁸Ma natē, ikiyyia nē ūūk ĩcī looc cī ēēn thiryiok cī avī ĩcī alibanī kōrra ĩcī kōrōōk cī gaalawu cī athī Bethel, ĩthōng ūūk arīk tuggu cīnnī kōrgēna cī tōōn cī ōkōlōthīcē kōrra ĩcī Bethel kī ĩcī alibanī kōrra ĩcī kōrōōk cī gaalawu cī athī Ai. Ma naboo natē, ikiyyia ētēngēnya nē ngītī ōtōdōngēcī Nyekuc gii cī cavīto ĩthōng ĩdīhīth Makayyioit natē. ⁹Ma naboo natē, ikiyyia ūlūūcē Abrami ūūk ĩcī baath cī athī thaar Nēgēv.

Arawak Abrami Ijib

¹⁰Ma baa itin nīcē avī baa butuny looca nīcē wu balna adangei Abram kīfīnga kūūk looca ĩcī Ijibi nginiwa wu baa abaaī nē ēnnē kerennioit.

¹¹Ma balna ngī ōjōōn nē lōkōrēa ĩcī Ijibi, ikiyyia ennek nē ngaa cīnnī Tharaī ne, “Eeni niia ngaa cī dīyīmī ōrrōt. ¹²Ma ngī icinti aniitia eeta cīk Ijibi, ahad katī nēēgē athī ne ‘Eeni niia ngaa cannī.’ Īthōng katī ūrūkta aneeta kīi kotti aniitia. ¹³Ma kōdōlanīt nginice, gōōl nēnnē niia īnōōgō ethek ne, eeni niia ngōōna. Īnōōnō katī cī athii cī ōvvō aruwa nēēgē aneeta. Ma ennewu noko, avvu katī adīmanna nēēgē aneeta jurrung nyatarka aniitia.”

¹⁴Ma balna ngī arawak Abrami lōkōrē cī Ijibi ēē, acīn kēnnē eeta cīk Ijibi dīdī ngatī ēnnē Tharaī ngaa cī dīhīmī ōrrōt. ¹⁵Ma balna ngī acīn nyīcēkērī cīk alaanak īnōōnō wo, ōōt uduktiak alaan entek ne, “Dīhīm ngaa ĩmma ngato ōrrōt.” Ngaatī avvu ōvōyyī nēēgē Tharaī ōlōtōtōō cī alaano. ¹⁶Ma balna thīna ūūwī Alaani Thaara kīi ngaa cīnnī, ikiyyia ĩdīmanēk Alaani Abram jurrung, ĩthōng anyīk īnōōnō athaa kī ēētha, tīna, thigirēē kī nyakalnya kī nyakapanak cīk maacīk kī cīk ngayyik cīk meelīk ōrrōt.

¹⁷Īthōng nyatarka thōōth cī ōkōyyī alaani Tharaī kīi ngaa cīnnī wo, ikiyyia itionak Nyekuci īnōōnō kī eet cīk kōrōōk cīnnī vėlēk moorithiok cīk gerthek ōrrōt. ¹⁸Ma natē, okolak alaani Abram thooc kikiyyia ōlōtōtōō cīnnī ĩthōng ĩjin īnōōnō ethek ne, “Laang, adīmanna kuu? Athii woccia da cī aduwaca jurrung etheca ne, ēēn coo ngaa cunni nyia? ¹⁹Nyia ennea ne, ēēn nē ngoonu wo, ĩthōng anya kaar īnōōnō kīi ngaa cannī wo? Īthōng

yoko thīna, ngaa cunni wo coo, ire nōōnō itīngath oōtō!”²⁰ Ngaatī anyīcē alaani nyīcēkēr kitionito Abram kī ngaa cīnnī, kī kaal cīgīnīk vėlēk kimiryie kōōt looca cī baa avunni.

Engeryioy Abrami kī Lōōt

13¹ Ma balna natē itīngathō Abrami kī ngaa cīnnī Ijiba ayait kaal vėlēk cīgīk, itihōng imiireyie oōt looca cī Nēgēvī. Ngaanī thī baa nē iriok kī Lōōt noko.² Ēēn balna Abrami et cī aballie oōrōt. Abal balna nē athaa cīk meelīk, ēētha cīk meelīk kī tīna cīk meelīk, itihōng naboo ayak thīik cīk athī kathalkathal kī daab buu cobbi oōrōt.³ Ma natē, aara Abrami looc itihōng ūūk Nēgēva itihōng ūūk icī Betheli ngatī balna ēngēncī nēēgē tuggu, kōrgēna cī korookjiok cīk gaalawu cīk Betheli kī Ai,⁴ nginiwa wu balna avē nē, itihōng ētēngēny nē ngītī oōtōdōngēcī nē Makayyioit gii cī cavīto. Itihōng ala Abrami Makayyioit natē.

⁵ Iriok balna Lōōtī kī Abram itihōng aballie ayak balna nē buu athaa, ēētha kī tīna. Itihōng ayak tugguet buu.⁶ Itihōng nyatarka balna ayak nēēgē vėlēk bōōrīn cīk obbitik oōrōt, ikiyyia īī dīc kartenti cī woccia ēggē kaala.⁷ Ma natē, ivitia ēgērēncōy tūwayyiowa cīk Abrami kī cīk Lōōtī. Nganī thī balna attī eeta cīk Kananī buu natē kī eet cīk Perithiti looca nīcē.

⁸ Ma balna ngī acīn Abrami gertha awuthiti coo wo, ikiyyia uduwak Lōōt ethek ne, “Laang, kegin naaga eet cīk tatūk codoi, wu woccia athii cī kēgērēnyōy naaga kōdē tūwayyiowa cīgaac nyatarka kartenīt.⁹ Maka lōōcī oōrōt, bēra tōōn cī awupanni aniitia itihōng ūūwē kīī katī kengeryie. Mī adiimi oōkōyyē looc tōōn cī athiit cī angēttio oōkōyyē, kōkōyyē katī na tōōn cī lootu cī athiit cī athio mī adiimi oōkōyyē looc tōōn cī athiit cī athio oōkōyyē, kokoyye katī na tōōn cī athiit cī angēttio.”

¹⁰ Ma natē, ikiyyia ēlēm Lōōtī muweenit cī Abrami ēē, itihōng itīnga icīn looru cī Yordanī tōōna icī Thōarī. Amūdaai balna ayak looru cī Yordanī maam kī kartenīt cī cūlaī kīc oōgōōn kī Ēdēnī mana cī Makayyiocto kōdē kī lōōcī cī Ijibi. Akku balna thōōth coo baa nga kūtūth Nyekuci korookjiok cīk gaalawu cīk Thōdōmī kī cī Gomora.¹¹ Ngaatī balna ēbēranī Lōōtī looru cī Yordanī kīī cīnnī itihōng itīnga ūūk tōōna icī alibanī kōrra. Gōōl cī balna avvu ēngērōōnī eeta cīkkō wo coo.¹² Abaak balna Abrami looca cī Kananī itihōng ūūk abaak kēnnē Lōōtī kōrgēna cī kōrōōk cī gaalawu cī avī looria icī Yordanī, ngaatī oōkkō ēngēncī tugguet ngatī oōbōwōy kī Thōdōm.¹³ Ēēn balna eeta cīk kōrōōk cī gaalawu cī Thōdōmī wo gērēthanniok oōrōt nguuma cī Makayyiocto.

Uluuk Abrami ūūk Heborona

¹⁴ Ma balna vurtia cī ūūwī Lōōtī, ikiyyia ethek Makayyioiti Abram ne, “Cīn da nōōnō looc icī lootu kī icī oōkōlōthīcē kōrra kī icī dinu kī

īcī alibanī kōrra īthōng kī īcī kabanyco vēlēk jurrung. ¹⁵ Kōkkō katī na kanyi aniiita kī dōōlī cugunik looc cī acini nia wo vēlēk kī cunung kūdūt. ¹⁶ Kanyi katī na aniiita dōōlī cīk meelīk cīk woccia aduwōy kī tōdōwa loota ngato thōng. Īthōng katī mī avī eeti cī ēkēb tōdōwa, ēkēb woccia katī nē dōōlī cugunik buu. ¹⁷ Īthōng yoko, ketheci ne bīt tōōī looc nīcē vēlēk, nyatarka kōkkō katī kanyi na kīī cunni.”

¹⁸ Ma balna otōōī Abrami looc vēlēk, ikiyyia uluugi kōrōōk īthōng ūūk abaak ngatī ōjōōn kī kēēn cīk obbitik cīk athī Mamer ngatī ōbōwōy kī kōrōōk cī gaalawu cī Hēbōrōnī. Ngaatī ēngēnycanī ngīī otōdōngēcī Makayyioit gii cī cavīto natē.

Ēēla Abrami Lōōt

14 ¹ Wathinniwōyē wuk balna ēnnē alaanī cī a thaar Amrapel cī looc cī Thinaarī, alaan cī a thaar Arioc cī looc cī Ēllatharī, alaan cī a thaar Kedorlaomer cī looc cī Elamī kī Tidal cī looc cī Goiimi, ² avvu balna alaanēta cīkkō ēēn weec wo alūtē kōdōwē īthōng aito jore cī ukone kī alaanēt cīk ēēn tur cīk athī Bēraa cī Thōdōmī, kī Bēraa cī Gomora, kī Thinab cī Adma, kī Themeber cī Theboimi, īthōng kī alaan cī Bēēla. Athī Thōar thaar ōōgī Bēēla.

³ Ivitia balna alaanēta cīk ēēn tur wo, ūrūmīt eleeti looria īcī Thiddim (būlūc cī ēēn Balang). ⁴ Agam balna Kedorlaomerī kī gōōnōgī cīk ēēn iyyio wo alaanēt cīk ēēn tur erkinya ōmmōtō kī ramma. Ma baa erkita cī ēēn ōmmōtō kī iyyio, ivitia ūrūmīt alaanēta cīk ēēn tur wo eleeti īthōng ūtūbūrīt alaanēt cīk ēēn weec ēē.

⁵ Ma naboo erkita cī ēēn ōmmōtō kī weec, ikiyyia Kedorlaomerī kī alaanēt cīk arūm nyīcēkērī kī īnōōnō wo uuktoy īthōng ijarito eet cīk athī Repaīt, ngatī athī Atheroth Karanaim, īthōng naboo ijarito eet cīk athī Thuthīm ngatī athī Ham, kī eet cīk athī Ēēm ngatī athī Thave Kiriathaim. ⁶ Ijarito balna eeta eet cīk Hoorī tōōna īcī Thērī cī loocu īcī El Paran ngatī ōbōwōy kī baath. ⁷ Ma balna ngī imiryie nēēgē ōōt īcī kōrōōk cī gaalawu cī athī En Mithpat, (Looc cī athī thaar Kadēth) ōōt agammit looc cī eet cīk Amaleki īthōng ijarito eet cīk Amōrī wuk balna abaak ngatī athī Hathathon Tamar.

⁸ Īthōng ivitia aito alaanēta wuk balna ēēn tur cīk looc cī Thōdōmī kī cī Gomora kī cī Adma, kī cī Theboimi īthōng kī cī Bēēla athī thaar ōōgī cīk Bēēla Thōar īthōng aito jore īthōng uuktoy toolowa cī Thiddimi, ⁹ uukoy nēēgē kī alaanēt cīkkō Kedorlaomerī cī Elamī kī Tidalī cī Goiimi kī Amrapeli cī Thinaarī kī Ēllatharī. Ēēn balna jore neccie jore cī uukone alaanēta tur kī alaanēt weec. ¹⁰ Uukoy balna alaanēta cīkkō, ayak balna looru cī Thiddimi wo ayak loowua cīk ayak gimma cī a madahanyak cī ōgōōn kī doolianī. Ma balna ngī athī alaanēta cīk Thōdōmī kī cī Gomora ne kilittiy jore ēē, atdukothi kēnnē nyīcēkērī cīgīk gwak loowua cīk

gii cī athī madahanyak wo ìthōng agam gii neccie ìnōōgō, ìthōng oōt ulugunycie gwak thiryiowey tō. ¹¹ Ngaatī avvu agīranē alaanēta cīk ēēn weec wo kaal vēlēk korojiowēi ìcī gaalawu ìcīk Thōdōmī kī cī Gomora kī lōōcī ìir ngaatī òvōyyī gōōla cīnīng. ¹² Ivitia agammit mīrōwa cīkkō Lōōt ngērtī gōtōnī Abrami buu nyatarka balna avī nē Thōdōma, ngaatī angīdī ìnōōnō kaalīy cīgīnīk noko.

¹³ Ma natē, ikiyyia uduwak eeti ìmma cī avira jora cī ēēn Heburenit Abram, thōōth cī agamini Lōōtī. Abaak balna Abrami joonui kēēnīy ìcīk ēēn riet cīk alalī kūc ìcīk Mameri, et wu Amōrī kī gōtōnī Ethkol kī Aner, athī balna eeta cīk ēēn weec ēē ne, ēlōy katī nēēgē kī Abram katī ngī avī jore tō. ¹⁴ Ma balna ngī athīrar Abrami athī ne agamē Lōōtī ēē, ùtūvūwa nē eet cīk jorak cīk balna arittiyai òlōō cīnnī. Èēn baa eeta nekie eet òmmōtō kī eet tur kōmmōtō kī turgii (318). Ngaatī òwōbī mīrōk kōdōlanīt kōrōōk cī gaalawu cī athī Daan. ¹⁵ Ma baa baal, ikiyyia nē ēngēr eet cīk òvvō jora kōōt kuktoy kī eet, ngaatī amaacī nēēgē ìnōōgō ìthōng itingkayyiothīk kōrōōk cī gaalawu cī athī Hooba cī avī Damathkatha ìcī lootu. ¹⁶ Ngaatī thī balna ēlanē Abrami Lōōt kī ngaay kī eet òōgī buu cīk balna agam mīrōwa ìthōng òbōdaaī kaal cīk Lōōtī buu vēlēk kī ijio kī kaal cīk eet wuk balna agam mīrōwa vēlēk.

Agatan Mēlthīthēdēi Abram

¹⁷ Ma balna ngī òbōda Abrami wu balna ijiarī Kedorlaomer kī alaanēt wuk balna arūmē kī ìnōōnō, ìfīnga alaanī cī Thōdōmī oōt urumtoy kī Abram looria cī athī Thave. Athī thaar òōgī looru cī alaanetu. ¹⁸ Ìthōng balna ayahak eeti cī athī Mēlthīthēdēk Abram ahat cī avaadiay kī mērtē cī vīnō. Èēn balna Mēlthīthēdēi alaan cī kōrōōk cī gaalawu cī athī Thalēm ìthōng naboo ēēn paadīr^h cī Nyekuco Baangiet cī tammutiddin buu. ¹⁹ Ngaatī agatanī nē Abram ēthēcī ne, “Anyīk Nyekuc Baangiet, Tengenyioit cī tammutiddin kī cī loocu, kagatanina. ²⁰ Anyīk Nyekuc Baangiet cī tammutiddin wu balna anyi tirthēt cī ijiarē mīrōk kubuluthe.” Ma natē, angaarak Abrami Mēlthīthēdēk tōōn ìmma ijionēy vēlēk wuk balna òbōdanī nēnē.ⁱ

²¹ Ma natē, ala alaanī cī Thōdōmī Abram ethek ne, “Bītī baai niia ijio ìthōng bōdiahia eet cīganīk dōō.”

²² Èdēcī kēnnē Abrami alaan cī Thōdōmī ethei ne, “Athii katī cī kawumeei na kaal cugunik koo athiit cannī. Kabūtanī nguuma cī Makayyiokto, Baangiet cī tammutiddin kī cī loocu, ²³ athii katī cī kelemi ngatī kokoye gimma cunni kūdūt kōdē woyyia looron cīdīcī kōdē lamuc

^h14:18 Paadīr: Èēn paadīrī et cī apak gii cī cavīto apaai Nyekuc.

ⁱ14:20 Tōōn ìmma: Ma ngī agam nē ēētha òmmōtō adīma nē tang codoi, ìthōng anyīk nē Mēlthīthēdēk taang codoi.

cī caavītō kaganoko, kī katī athii cī athīnnu, ‘Aneeta cī kanyi Abram kabaloī wo.’²⁴ Anyīk daainit dōō wu balna aduk eeta cīganniēk cīk jorak kī gii cī woccia kokoyye nana. Īthōng thī balna kiriokca naaga kī Aner, Ethkol kī Mamer engeryiak īnōōgō kaal wuk balna kōbōdania naaga kī mīrōk kotti nēēgē.”

Adakta Nyekuci kī Abraham Ngērēmngērēm

15¹ Ma baa vurtia cī thoothonniok cīkkō vēlēk, ikiyyia ayak Abrami ngonothinet īmma. Ma balna ngī ongonothi nē athīrar Nyekuc Makayyioit ngatī ēthēcī īnōōnō ne, “Abram, nyī ongollie, keeni katī na kilib cī kabiili aniitia thoothiowēy cīk gerthek. Kagatanni katī na aniitia ōrrōt.”

² Ēdēcī kēnnē Abrami Makayyioit ethei ne, “Makayyioit cī eeni tiryioit, keeni na et cī athinna doolec tō. Mī kadaaha, abarīc katī nyakapanaiti cannīē Elietherī cī Damathkathi baliniti cannī. Aanya woccia katī niia aneeta nyia?³ Īthōng thī kīcī athii cī anya niia aneeta dōōlī wo, abarīc katī nyakapanaiti kaganoko balinit cī kōrōōk cannī wo.”

⁴ Ma natē, ethek Makayyioiti Abram ne, “Athii katī cī abarīc Elietherī balinit cunni, ngeruni kir cī katī abarīcī.”⁵ Ma natē, ūūwī Nyekuci Abram ngatīvōrī īthōng ethek ne, “Dēēnya da nōōnō tammutiddin īthōng icinu katī woccia ngī ēkēbī mūnyūny, mī woccia ēkēbī, ēkēbī katī dōōlī cīk kōkkō kanyi na aniitia buu.”

⁶ Ngaatī ēlēmī Abrami thōōth cī Makayyioikto īthōng nyatarka thōōth coo, ikiyyia īmīnan Makayyioiti īnōōnō ngatī ēnnē et cī abūnna.⁷ Ma natē, othoothīk Makayyioiti Abram ethek ne, “Keeni na Makayyioit wu balna kayahani aniitia ōlōō cī gaalawu īcī Uri looca cī Kaldea kikiyia kanyi aniitia looc coo wo.”

⁸ Ma naboo natē, ijin Abrami Nyekuc ethek ne, “Makayyioit, kagga katī na ngatī ēnnē lōōcī coo cannī kuu?”

⁹ Ēdēcī Makayyioiti īnōōnō ethei ne, “Yehaha da mōōlēt cī tūūrī kī ēēth kī mīrkīc cīk ayak nēēgē vēlēk erkinya iyyio, īthōng ayaha ballo kī kurre buu.”¹⁰ Ngaatī ayahacī Abrami Nyekuc kaal cīkkō vēlēk īthōng apak kīitō ramma ramma, īthōng ēthēdanēk kabaricioy īcīk ēēn ramma. Īthōng athii balna nē cī ētēd ballo kī kurre kōrgēna.¹¹ Ma natē, ukullia kodobbwuana ivitia athī ne kadakta kēlēgē nīkē, īthōng itingka Abrami īnōōgō.

¹² Ma balna ngī ōbōwē okolothīk kōr, ivitia agamitai Abram kīnyaha ōrrōt īthōng ikiyyiak īnōōnō muwuri īthōng agam īnōōnō tongolinti cobbi ōrrōt.¹³ Ngaatī ēthēcī Makayyioiti īnōōnō ne, “Gaa thī ngatī avvu katī abaaī doolia cugunniek looca īcī rēēng pir. Adīman katī eeta cīk looc nīcē īnōōgō buth īthōng arito kīitō nyakapanak erkinya eet eet īmma (400).¹⁴ Īthōng thī kōkkō katī kedethi na eet cīk looc cī anyi īnōōgō

kīitō nyakapanak wo. Īthōng vurtia cīnnī, aluuga katī nēēgē looca ĭcī rēēng ēē. Oyowata katī nēēgē balinit cobbi őrrōt. ¹⁵ Īthōng niinia Abrami, arūgī katī niia erkinya cīk meelīk őrrōt. Īthōng adaai katī niia jurrung, ĭthōng őrōt urumtewu kī baajigu cugunik. ¹⁶ Ayak katī doolia cīk dōōlī cīk dōōlī cugunik erkinya eet eet ĭmma (400) ngaanī kōbōddia kivitaha ngato, nyatarka athii katī cī kingka na eet cīk Amōrī tamanoko. Attī katī nēēgē ngato kuumuc kēgērēthantōy őrrōt ĭthōng thī katī kuuka na ĭnōōgō.”

¹⁷ Ma balna ngīthī lōōcī muwur, acīn kēnnē Abrami ijio cīk ayak guo cī aburru őrrōt, ĭthōng naboo ĭcīn lanyīt cī őrōōn kī cī atūkūlī eeti looc kartenta kōrgēna ngatī őrōwōy kī kēlēgē wuk balna apak nē. ¹⁸ Īthōng kōr nīcē, ikiyyia adait Makayyioiti kī Abram ngērēmngērēm. Ngaatī ēthēcī Makayyioiti Abram ne, “Kēlēma na ngatī kanyīcē eet cīk tatūk cunni looc nīcē vēlēk. Ithianai katī lōkōōrēa cī Ijibi kōdōlan duwwo cobbi cī Ewuparatethī, ¹⁹ loociok cīk eet cīk Keini, Kēnathi kī cīk Kadmonī, ²⁰ Hiiti, Perithiti, kī cīk Repaīti, ²¹ Amōrīt, kī cīk Kananī, Girgathīt, kī cīk Jebuthīt buu.”

Itirriay Īthmaīlī

16 ¹ Athii balna Tharaī ngaa cī Abrami doolia tō. Īthōng thī nēnnē balna ayak nē nyakapanait cī ngayyi cī athī Hagar cī baa ayaha nē Ijiba. ² Ma balna kōr ĭmma, ūtūvūwa Tharaī maac cīnnī ĭthōng ethek ne, “Kī yoko ngī ĭcaaca aneeta Makayyioiti Nyekuci dōōlī wo, ataguth bōng thēk kī nyakapanait cannī wo kī katī kitirra doolec.”

Ngaatī ēlēmi Abrami thōōth cī Tharaī wo ĭthōng ar Hagar kī ngaa cīnnī. ³ Adīmanni balna thōōth coo vurtia cī erkinya őrmmōtō balna ngī avī Abrami looca cī Kananī. Īdīma Tharaī ngaa cī Abrami nyakapanait wīnnī wu ngayyi wu ēēn Ijibenit wu athī Hagar anyīk maac cīnnī kitik kī ngaa cīnnī. ⁴ Ngaatī arūmēēnī Abrami kī Hagar kuumuc kikiyia kanyawōy nē.

Ma baa ngī acīn nē ngatī anyaini wo, ikiyyia ēbēlbēl őrrōt ĭthōng aburek Tharaa. ⁵ Ma natē, ethek Tharaī Abram ne, “Kanyi balna na aniitia ūrūmtē kī Hagar, ma yoko ma ngī anyakcie wo, ikiyyia ēngērēn őrrōt ĭthōng atararia aneeta. Aniitia thēk cī amaaraca thōōth coo vēlēk koo. Anyīk Makayyioit Nyekuc kūmūda ngēnē cī ēēn gērēthannioit.”

⁶ Ēdēcī Abrami athī ne, “Ēēn nō ngaa coo nyakapanait cunni, cī avī thēk kī gii cī aga niinia.” Ngaatī őrōgōrranī Tharaī nyakapanait cīnnī wo kuumuc kitingkawek tuu.

⁷ Ma natē, ikiyyia ijiowa anjīlo cī Makayyioikto Hagar ngatī őrōwōy kī duwwo baatha gōōla ĭcī őkōō ngatī athī Thur. ⁸ Īthōng ijin anjīlo ĭnōōnō ethek ne, “Hagar, ticiannioit cī Tharaī, akuuni niia ngato ĭthōng őkōō ngatdang?”

Ēdēcī Hagari ethei ne, “Kaviri na ĭcī tharaī eeta wannī.” ⁹ Īthōng uduwak anjīlo cī Makayyioikto Hagar ethek ne, “Miirie bīt őrōō cī Tharaī,

bīt ticianothīk ĩnōōnō. ¹⁰ Kanyi katī na anīitia dōōlī cīk meelīk ōrrōt cīk woccia athī cī ekebjī.”

¹¹ Ma natē, uduwak anjīlo cī Makayyiocto ĩnōōnō naboo ethek ne, “Adīngdīngī yoko niia, ūūkca katī niia logoo cī maacī. Katēk katī ĩnōōnō thaar cīk athī Īthīmaīl,^j nyatarka ĩthīrar Nyekuci kannan cunni. ¹² Avī katī nē kī thigirecī cī moutī. Aburneei katī gōō nē eet cīk looc nīcē vēlēk, ĩthōng aburneei eeta buu ĩnōōnō ōrrōt. Engeryie katī gōō nē kī gōtōōnōgī.”

¹³ Ma natē, ōthōōth Hagari ĩthī ne, “Kīcīna wanīco Nyekuc cī acīnna aneeta.” Ngaatī akanēcī Makayyioit thaar cīk athī El Roi, thōōth wu gōō athī nē ne, “Nyekuc cī acīnnañ.” ¹⁴ ĩnōōnō thī yoko cī akanēcī eeta duwwo nīcē thaar cīk athī ne, Beer Lahai Roi, athī thōōth coo ne, “Duwwo cī Nyekuco cī arūgī cī athuunnīañ.” Īthōng avī duwwa neccie kōrgēna cī ngatī athī Kadēth kī cī athī Bered kī kōr coo.

¹⁵ Ngaatī ūūkcanē Hagari doolec cī maacī ĩthōng akatēk Abrami ĩnōōnō thaar cīk athī Īthīmaīl. ¹⁶ Baa itin nīcē, ūwūpanīt erkinya cīk Abrami ĩtō eet weec kī tōrkōnōm (86) balna ngī itirra nē Īthīmaīl.

Ngērēmngērēm cī teedinet cī eletinu

17 ¹ Ma balna ngī ōdōlanit Abram erkinya cīgīnnēk ĩtō eet weec kōmmōtō kī tōrkōwēc (99), ilibak Makayyioiti ĩnōōnō ĩthōng ethek ne, “Aneeta Nyekuc Tiryoit vēlēk cī kothoothici wo. Thīrara aneeta ĩthōng ĩdīmanu thoothonniok cīk abūnna dōkīthī. ² Kathūnnē katī na ngērēmngērēm cannī kī anīitia wo ĩthōng kītōōra dōōlī cugunik kīitō mēēlī ōrrōt.”

³ Ngaatī akannī Abrami ōō looc ĩthōng ethek Nyekuci ĩnōōnō ne, ⁴ “Yoko kadakta naaga kī anīitia ngērēmngērēm cīkkō wo, kaduwa na kathī ne, eeni katī niia baatī eet cīk meelīk loota ngato. ⁵ Īthīnga katī athīnnī anīitia Abram naboo, ĩ katī thaar cugunik Abraham^k nyatarka kanyi na anīitia ĩthī baatī loociok cīk meelīk loota ngato. ⁶ Kanyi katī na anīitia dōōlī cīk meelīk ōrrōt. Īthōng dōōlēnīy nīkē, avvu katī alaanēta cīk agam loociok cīk meelīk ōrrōt ĩcunni. ⁷ Kathūnnē katī na ngērēmngērēm cīk kadak kī anīitia wo kuumuc dōōlēnīy ĩcīk dōōlī cugunik vēlēk erkinya kī erkinya. Keeni katī na Nyekuc cunni kī cī dōōlī cugunik vurtia cunni buu. ⁸ Kanyi katī na anīitia kī dōōlī cugunik looc cī Kananī cī yoko avē niia wo kī cunung kūdūt. Keeni katī na Nyekuc cī dōōlī cugunik.

⁹ “Thūūtī niia ngērēmngērēm cannī kī anīitia oo jurrung ĩthōng naboo anyiwu dōōlī cugunik buu kī dōōlī cīk katī avvu vurtia cīning vēlēk kuthutti ngērēmngērēm coo kūdūt. ¹⁰ Ēēn coo ngērēmngērēm cannī kī

^j16:11 Īthīmaīl: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, Īthīrar Nyekuci.

^k17:5 Abraham: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, Baatī eet cīk meelīk.

aniitia kī dōōlī cugunik, nēnnē kī dōōlī cīk ngaanī kaṭī arittiyai erkinyaiy vēlēk, tēd eleeti cīk dōōlī cīk maacīk kī eet cīk maacīk cīk atī ōlōō cunni vēlēk. ¹¹ Ētērēananī kōr coo, adiim ngī eteddi eleeti cuguk vēlēk īthōng kaṭī īthī coo yelinit cī ngērēmngērēm cī kadak naaga kī agiitia wo. ¹² Anyīk dōōlī cīk maacīk vēlēk cīk kaṭī arittiyai erkinyaiy, keteddi kī kaṭī ayait wathinniok turgii vurtia cī tuwuanto, kī cīk aritiay ōlōō cunni kōdē kī cīk uttiay nyarobinya loociowēy īcīk kīrēēng wuk athii cī ēnnē dōōlī cugunik. ¹³ Adiim nyakapanak cīk kaṭī arittiyai ōlōō cunni kōdē cīk uutiay loociowēy buu eteddi eleeti cīgīk. Ēēn kaṭī tedineeti cī eleeti cuguk wo yelinit cī ngērēmngērēm cī kaṭī alna erkinya kī erkinya. ¹⁴ Īthōng eeti īmma cī ngaanī keteede ēlē cīnnē, ingkayyi kaṭī nē kōrgēna cunung, nyatarka abūrī nē ngērēmngērēm cannī wo.”

Akatēk Nyekuci Tharaī thaar cīk jōr

¹⁵ Ma natē, othoothīk Nyekuci Abraham naboo ethek ne, “Īthianaī kōr coo, īthīnga kaṭī niia aavu ngaa cunni wo athī ne Tharaī naboo. Ītō kaṭī thaar cīgīnīk Tharaa. ¹⁶ Kagatanni kaṭī na īnōōnō kittirria doolec cī maacī īthōng kagatana īnōōnō kikiyia kī yaatī eet cīk meelīk loota ngato. Avvu kaṭī alaanēta cīk eetu dōōlēnīy cīgīk.”

¹⁷ Ma natē, ululie Abrahamī kī katararī ēlē cīnnī īthōng ikidan īthī ne, “Yoko nō na kayaha erkinya eet tur (100) īthōng karita woccia gōō dōōlī kuu? Ayak woccia Tharaa buu ngaa cī ayak erkinya eet weec kōmmōtō (90) wo doolec kuu?” ¹⁸ Ngaatī ēthēcī Abrahamī Nyekuc ne, “Anyīk baai kūwūpan Īthīmaīlī dōō gatan cunni wo.”

¹⁹ Ēdēcī kēnnē Nyekuci ethei ne, “Athii woccia cī ōgōōn noko, arita kaṭī Tharaa ngaa cunnie kir doolec cī maacī cī kaṭī akaneei thaar cīk athī Aīthak. Kathūnnē kaṭī na ngērēmngērēm cannī kī īnōōnō kī dōōlī cīgīnīk vēlēk kūdūt. ²⁰ Īthōng ma yoko kīthīrara na thōōth cunni wo, kagatanni kaṭī na Īthīmaīlī buu īthōng kanyīha dōōlī cīk meelīk. Arita kaṭī doolia cīgīnnēk wo dōōlī cīk meelīk ōrrōt buu. Akku kaṭī Īthīmaīlī ēēn baatī dōōlī ōmmōtō kī ramma cīk kaṭī avvu ēēn alaanēta. Kanyi kaṭī na dōōlī cīgīnīk kī tō eet cīk looc cī abulie. ²¹ Īthōng thī, kadīmanna kaṭī naaga ngērēmngērēm kī Aīthak cī kaṭī arittiaci Tharaa wo. Arittiyai kaṭī Aīthāī kōr cī ōgōōn kī coo erkit cī gōōla.” ²² Ma balna ngī ēdēcak Nyekuci ngatī ōthōōthōnē kī Abraham wo, ikiyyia ūtūngēk nē Abraham natē īthōng imiire ūūk tammuatiddina.

²³ Ma kōr nīcē, ikiyyia ēlēm Abrahamī thōōth cī Nyekuco ngaatī ētēēdī logoo cīnnī Īthīmaīlī kī dōōlī vēlēk cīk maacīk cīk atī ōlōō cīnnī, kī nyakapanak cīk arittiyai ōlōō cīnnī, kī cīk ītaaba nē thōng buu.

²⁴ Eteddi balna Abrahamī baa ngī itō erkinya cīgīnnēk eet weec kōmmōtō kī tōrkōwēc (99). ²⁵ Īthōng balna ēēn ngērīnē Īthīmaīlī buu erkinya cīgīnnēk ōmmōtō kī iyyio. ²⁶ Eteddi balna Abrahamī kī ngērīnē

Īthīmaīl kōr codoi. ²⁷ Īthōng balna eteddi eleeti cīk eet vēlēk cīk maacīk cīk arittiay ōlōō cī Abrahamī kī nyakapanak kī cīk balna uutiyay loociowēy kī Abraham kōr codoi.

Iliptiak kerenniowa iyyio Abraham

18 ¹ Ilibak balna Makayyioiti Nyekuci Abraham ōlōō cīnnī kēēnīy ĩcīk Mamer baa avī kōr tiddina. Avī balna nē ngatī ōbōwōy kī katūk nyatarka amūdaai abuuri kōr, kōr nīcē ōrrōt. ² Ma balna ngī amuudi Abrahamī wo, acīn kēnnē eet iyyio abīlī kabanyca natē. Ma baa ngī acīn nē ĩnōōgō wo, ĩtīnga iviriothīk ĩnōōgō ĩthōng akatēk kuthungti, ³ ĩthōng ethek nē ne, “Ma ngī kūmūda na mīnan kēbērēnīy ĩcīgunnīk, makayyioiti cannī, nyī edececu kaganoko, abūnna ōrrōt ngatī ayuwuthu kīdīc ōlōō cannī kīī katī kanyung daainit. ⁴ Anyīk da nō kayaktiawung maama cīk ūūnyanu thoo ĩthōng uyuwuthu kēēta coo vurtia kīdīc. ⁵ Kī yoko ma ngī ongolinangu aneeta ticiannioit cunung wo, nyē nō kayahawung gimma cī dīcī adait kīī katī kanyung tirthēt cī ovoyyu.”

Ngaatī ēthēcī eeta nekie ĩnōōnō ne, “Ibalallē, dīman kīcī aduwa niia wo.”

⁶ Ma natē, iyik Abrahamī ūūk ittio tuggu, ĩthōng ethek ngaa cīnnī ne, “Tharaa, dīma tūkan ĩthōng itiona ahat cī avaadiay ĩmma tamanoko.”

⁷ Ma naboo natē, ivir nē ūūk ngatī atē kaala ĩthōng ēbēra mōōlēt cī adīhī ōrrōt, ĩthōng anyīk tūwayyioit kucuwanēk ĩthōng ahīhī kerenniok nīkē tamanoko. ⁸ Ma balna ngī ĩdīmanēk daainit vēlēk, ikiyyia ayaha ir cīk amūcarī kī cīk callīk kī kiding cī avaddi, ĩthōng ayawothīk kerenniok nīkē. Kī kībīl nē kēēta vurtia natē baa ngī aduwue kerenniowa.

⁹ Ma natē, ijinit eeta nekie Abraham entek ne, “Avī ngaa cunnie Tharaa ngatdang?”

Ēdēcī Abrahamī ethei ne, “Īnōōnō neccie avī ciiato ēē.” ¹⁰ Īthōng ōthōōth Makayyioiti ĩthī ne, “Kōkkō katī kōbōda na erkit cī gōlla kōr cī ōgōōn kī coo, kamūdai katī ngaa cunni Tharaa ūtūwa doolec cī maacī.”

Athīrar balna Tharaa buu thōōth cī et nīcē ēē, nyatarka balna avī nē tatūga cī ciitho ĩcī bōwūc cī Abrahamī. ¹¹ Amūdaai balna atanganyito Abraham kī Tharaa ĩthōng ōōt erkinya cīk woccia aritanī Tharaa doolec. ¹² Ma natē, atarar Tharaa mīn ĩthī ne, “Yoko naaga kī maac cannī katanganyca kaganoko wo, nganī woccia thēk karitana doolec?”

¹³ Ngaatī ajini Makayyioiti Nyekuci Abraham ēthēcī ne, “Nyia Tharaa katarar ōrrōt kīī ne, ‘Woccia thēk na kir ngaanī kanyakcīē ngaa cī katanganya wo?’ ¹⁴ Avī woccia thēk gii ĩmma cī amaacī Makayyioit Nyekuc tō? Kī cī kaduwa na wo, ma kōbōda na erkit cī gōlla, kūmūdaha katī na Tharaa ayak doolec cī maacī.” ¹⁵ Ōtōngōlē balna Tharaa ōrrōt ngatī ōvōlōngēcī Makayyioit ēnnēcī ne, “Ngaanī katararū.”

Īthōng ēdēc Makayyioiti ethek ne, “Ii, viyyio thēk atararu.”

Īlalek Abrahamī Makayyioit

¹⁶ Ma balna ngī edecciak eeta cīkkō daainit, ivitia ītīngathō īthōng ēdēnyca looc īcī Thōdōmī īthōng itionīk Abrahamī īnōōgō gōōla. ¹⁷ Īthōng ummuk Makayyioiti īthī ne, “Athii katī na cī kamigene Abraham thōōth cī katī kōkkō kadīmani nana. ¹⁸ Akku katī Abrahamī ēēn baatī looc cī eet cīk muotīk īthōng ubule ōrrōt. Kagatanni katī na eet loociwēy vėlēk nyatarka īnōōnō. ¹⁹ Nyatarka balna kēbēra na īnōōnō kī katī keyelek dōōlī cīgīnik kī dōōlī cīk dōōlī cīgīnik, katī gōō kīthīraritō thōōth cannī, īthōng īdīmanit thoothonniok cīk abūnna. Īnōōnō cī katī kadīmanēcē na Abraham thoothonniok vėlēk wuk balna kaduwaai na īnōōnō.”

²⁰ Ma natē, ōthōōth Makayyioiti īthī ne, “Abraham, kīthīrara na ngatī adīmanī eeta cīk Thōdōmī kī cīk Gomora thoothonniok cīk ēēn riiriny ōrrōt kūdūt. ²¹ Kadiimi yoko na ngī kōkkō kacīnī nyemut cī kathīkna wo katī ma ngī ēēn dīdī.”

²² Ma natē, ītīngathō kerenniowa ramma ōōt īcī Thōdōmī īthōng avuto Makayyioiti kī Abraham vurtia kīdīc. ²³ Ngaatī avījawōthīcē Abrahamī Nyekuc Makayyioit īthōng ijin ethek ne, “Ōkkō yoko thēk niia aruui eet cīk ēēn gērēthanniok kī cīk abūnna ōrrōt buu kōdōwē? ²⁴ Ma ngī attī eeta cīk ēēn eet ramma kōmmōtō (50) cīk amīrī, athii woccia thēk cī amanni eet ōlōō cī gaalawu vėlēk nyatarka eet cīk ēēn eet ramma kōmmōtō ēē kī cīk abūnna ōrrōt ēē? ²⁵ Īthōng dīdī, woccia thēk athii cī aruui eet cīk abūnna ōrrōt kī gērēthanniok kōdōwē. Anīitia loota ngato cī engeri thoothonniok jurrung īthōng woccia athii cī adīmanī eet cīk amīrī buth?”

²⁶ Ēdēcī Makayyioiti ethei ne, “Mī kūūwa na īthōng kūmūdothīha eet ōōgī cīk ēēn eet ramma kōmmōtō cīk abūnna ōrrōt ōlōō cī gaalawu cī Thōdōmī ēē, kungnī katī na kōrōōk cī gaalawu vėlēk nyatarka īnōōgō.”

²⁷ Ma natē, īlal Abrahamī naboo īthī ne, “Makayyioit, keeni na et looca coo kaganoko, nyī aharnecanī anya thēk kijini naboo. ²⁸ Ma woccia katī ngī ēēn eeta, eet ramma kī tur (45) cīk abūnna ōrrōt, nganī woccia katī atūūthī niia kōrōōk cī gaalawu noko?”

Ēdēcī Makayyioiti athī ne, “Mī kūmūda na eet cīk ēēn eet ramma kī tur cīk amīrī, kungnī thēk katī na īnōōgō.” ²⁹ Ēdēcī naboo Abrahamī athī ne, “Yoko mūdōthīk eet cīk amīrī cīk ēēn eet ramma (40) kaganoko?”

Ēdēcī Makayyioiti athī ne, “Mī kamūdōthīi eet cīk ēēn eet ramma cīk amīrī, athii woccia na cī katuthi kōrōōk cī gaalawu ēē.”

³⁰ Ngaatī īlalēcī Abrahamī Makayyioit naboo ēthēcī ne, “Nyī thēk aharnecanī ngatī kafīnganēcī thōōth kūdūt, yoko thēk mūdōthīk eet cīk ēēn eet īmma kōmmōtō (30) thōng?”

Ēdēcī Makayyioiti athī ne, “Mī kamūdōthīi eet cīk ēēn eet īmma kōmmōtō, athii woccia na cī katuthi kōrōōk cī gaalawu ēē.” ³¹ Īthōng ōthōōth Abrahamī naboo īthī ne, “Makayyioit, nyī thēk aharnecanī

thōōtha cī katīnganēci wo, ma woccia thēk mūdōthīk eet cīk ēēn eet īmma (20) thōng?” Ēdēcī Makayyioiti ethei ne, “Mī kamūdōthii eet cīk ēēn eet īmma thōng, athii woccia cī katuthi kōrōōk cī gaalawu ēē.”

³² Īthōng īlalek Abrahamī īnōōnō ethek ne, “Makayyioit cannī, nyī avaracīcanī. Ma yoko thēk mūdōthīk eet cīk ēēn ōmmōtō (10) kaganoko?”

Ēdēcī Makayyioiti athī ne, “Mī kamūdōthii eet cīk ēēn ōmmōtō kaganoko, kungnī woccia thēk kōrōōk cī gaalawu vēlēk nyatarka īnōōgō.”

³³ Ma balna ngī edecciak nēēgē ngatī ōthōōthōnē, ītīnga Makayyioiti ūūwa. Īthōng imiire Abrahamī buu ūūk īcī kōrōōk cīnnī.

Ūtūthē Thōdōmī kī Gomora

19¹ Ma balna jiatīn nīcē, iliptiak anjīlēta wuk balna ēēn ramma ōlōō cī gaalawu īcī Thōdōmī, īthōng ōōt umuddiothīk Lōōt avī ngatī ōbōwōy kī katūk cobbi cī kōrōōk cī gaalawu. Īthōng ma baa ngī acīn Lōōtī īnōōgō wo, ītīnga iyiwōthik īnōōgō īthōng iginy ōō ululie, ² īthōng othoōthīk īnōōgō ethek ne, “Makayyiok cīganīk, ivitia baai kōōt ōlōō cannī kī katī kīdīmanēwung daanit cī dīcī. Ōōt thēk ūtūnyca thoo īthōng ataguththu, īthōng thēk katī icintu gōōl cī ovoyyu lootha.”

Ēdēcī anjīlēta nekie ethei ne, “Athiito, kooginna katī naaga ngatīvōrī nginiwa wu gōō ayuwuthi eeta.”

³ Īlalek Lōōtī īnōōgō kuumuc kelemī thōōth cīnnī, ngatī irioi ōvōyyī īcī olu. Ma natē, itiona Lōōtī daanit kī ahat cī avaadiay īmma noko īthōng anyīk īnōōgō.

⁴ Ma balna nganī kōōt eeta kīnyaaīy, ivitia īlīkta eeta vēlēk cīk nyaatīk kī lōgōō cīk kīdīk vēlēk cīk Thōdōmī ciith cī Lōōtī ⁵ īthōng ūtūvēcō Lōōt īthōng ijinit entek ne, “Atī eeta wuk avvu kōrōōk cunni wo ngatdang? Yahaet īnōōgō ngatīvōrī ngato kī karyia kīitō ngaay cīgaak.”

⁶ Ma baa ngī athīrar Lōōtī wo, ītīnga ētēha ngītvōrī, īthōng ūnyūk katūk, ⁷ īthōng ethek īnōōgō ne, “Lōgōth, kamanicung baai thōng, nyī adīmannu thōōth cī gerthe cī ōgōōn noko! ⁸ Īthīrarit da yoko nōōnō, kayaa na dōōlī cīk gannīk cīk ngayyik ramma cīk ēēn buweecii cīk ngaanī katagutho kī eet kūdūt, nyē thēk kayahawung īnōōgō, īthōng īdīmantu gii cī adimnyu wo. Nyī adīmanecangu eet cīkkō buth, ēēn eeta cīkkō kerenniok cīganīk, kadiimi thēk kathūnnē īnōōgō.”

⁹ Ēdēcī kēnnē eeta nekie īnōōnō ethei ne, “Nyēhē gōōla cīnang! Eeni nō nīa mōdēēnit kaganoko, aniitia yoko thēk ngēnē cī woccia aduwuacet ageeta gii cī woccia kadīmanna wo? Tūngehet ageeta mīn. Mī a cī athīknē kadīmannī yoko katī aniitia buth kijiar īnōōgō.” Ma natē, iyioittik eeta nekie Lōōt kabanyca ngatī adīm alib katūk cī ciitho.

¹⁰ Ma natē, utugurit kerenniowa Lōōt otti ciato īthōng ūnyūgītō katūk.

¹¹ Ma natē noko, anycīk anjīlēta nekie eet vēlēk cīk adīm īnōōgō wo kīitō rubēnē kī katī athii cī acīn gōōl cī avē katūk buu.

Ūtūngēk Lōōtī Thōdōm

¹² Ma natē, uduktiak anjīlēta nekie Lōōt entek ne, “Mī ayahi tionniok cugunik ōlōō cī gaalawu ngato, kaawunya, dōōlī kī eet ōōgī cugunik, duwaak īnōōgō kōōt. ¹³ Itionanet ageeta Makayyioiti kivitaha kututhia kōrōōk cī gaalawu coo, nyatarka īthīrar nē ngatī gērthē thoothiowua cīk aticcan eeta cīkkō wo ōrrōt.”

¹⁴ Ngaatī ōkkō aduwacī Lōōtī lōgōō cīk balna adiim atik dōōlī cīgīnīk wo ēthēcī ne, “Ītīngath ngato tamanoko, idiim Makayyioiti akatī kōrōōk cī gaalawu coo guo!” Ahad kēnnē eeta nekie athī ne, ōvōlōng Lōōtī thōng.

¹⁵ Ma balna ngaanī ngerethietin, angarngaranit anjīlēta Lōōt entek ne, “Bītī ngaa kī dōōlī cugunik vēlēk tamanoko ngatīvōrī cī kōrōōk cī gaalawu kī katī athii cī atūūthenu katī ngī ūtūthē kōrōōgī cī gaalawu.”

¹⁶ Amūdaai balna ōyōkōn Lōōtī looc noko ngaatī agammī anjīlēta īnōōnō athiit, ngaa cīnnī kī dōōlī cīgīnīk, īthōng otti īnōōgō ngatīvōrī īcī kōrōōk cī gaalawu nyatarka balna amanni Makayyioiti īnōōgō.

¹⁷ Ma baa ngī ōdōlanit nēēgē ngītīvōrī cī kōrōōk cī gaalawu, uduwak anjīlo īmma cī ition īnōōgō wo ethek ne, “Īvirit thōng, ōōt ulugunycie, īthōng nyī amuudēnū, kōdē nyī abīlnu ngamanī looria kūdūt! Īvirit thēk edecciek thiryiowey tiddina, kī katī athii cī arumonu kī daaīth.”

¹⁸ Ēdēcī kēnnē Lōōtī īnōōgō ethei ne, “Athiito, nyī adīmannangū kīyokowē makayyiok cīganīk. ¹⁹ Kī yoko eyeliawu mīnan cunung ngatī athunniangū aneeta ticiannioit cunung kuumuc ngato wo, rēēntī thiryiowa nekie ōrrōt, kadaaī kēnnē katī ngaanī kōdōlan nginice. ²⁰ Avī kōrōōgī cī gaalawu īmma cī dīcī natē, ma woccia thēk mī kovoyyia katīyya kī eet cīk kōrōōk cannī wo natē, kōdē woccia dīca? Kī katī keliay rūgētī cīngang natē.”

²¹ Ēdēcī anjīlo ethei ne, “Īi, kīthīrara thōōth cunni ēē, athii katī na cī kathaani kōrōōk cī gaalawu nīcē. ²² Īthōng thī vir tamanoko! Athii katī na cī kadīmani thōōth īmma gii ngī ōdōlantu niigia nginice.”

Īthianaī kōr nīcē kī kōr coo, akattiek eeta kōrōōk cī gaalawu cī dīcī thaar cīk athī Thōar,¹ nyatarka baa athī Lōōtī ne dīc Thōarī.

²³ Ngaatī ōkkō ōdōlanī Lōōtī Thōar ngerenniet baa ngī iliba kōrra.

²⁴ Ma natē, itiona Makayyioiti bīyyēn cīk ēēn guo cī abuuri patdahac kūtūth Thōdōm kī Gomora. ²⁵ Ngaatī athaanī korookjiok cīk gaalawu kī korookjiok cīk eetu, kēēna, kartē vēlēk kī kaal vēlēk kī tōlōōk nīcē buu kī lōōcī īr. ²⁶ Ma baa ngī ōwō nēēgē ēē, aavu ngaa cī Lōōtī īthōng umudie īcīn vurut, ngaatī ūūkcēnē ēlē cīnnē kī balang kutugu kī kōrtōnī.

²⁷ Ma ngerethietin cīnnī, ītīnga Abrahamī imiire ūūk nginiwa wu balna ōthōōthōnē nē kī Makayyioit. ²⁸ Ma balna ngī acīn nē tōlōōk cī Thōdōmī

¹19:22 Thōar: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, kōrōōk cī gaalawu cī dīcī.

kī cī Gomora, acīn kēnnē burrut cobbi őrřōt cī ĩngathī loota kaavu kī burruti cī nyekiteto.

²⁹ Ma baa ngī, athaan Nyekuci kōrōōk cī gaalawu cī tōlōōk wu balna avē Lōōtī wo. Ikiyyia ahada Nyekuci ngērēmngērēm wu balna adīman kī Abraham, ĩthōng ikiyyia ēēla nē Lōōt thothonniowēy cīk athaanī nē looc ēē.

Lōōt kī dōōlī cīgīnīk

³⁰ Amūdaai balna ongollie Lōōtī eet cīk Thōarī őrřōt, ngaatī ĩnganni kī dōōlī cīgīnīk cīk ngayyik cīk ēēn ramma, ĩthōng oōt otodit thiir ĩmma ĩthōng oōt abaaio ngiloma.

³¹ Ma kōr ĩmma, ĩtīnga buwanyīnē cobbi, ĩthōng ethek ngōōnī cī dīcī ne, “Atangany yoko bangīēfī cīnac ĩthōng athii eeti ĩmma looca nico cī woccia atīkcēt ageeta kīi katī kitiryia dōōlī tō. ³² Ijja kōōt kalabtēk baangiet mērtē cī vīnōwō, ĩthōng kōōt katagutho kī ĩnōōnō katī ngī ĩbaae kīi katī kitiraet dōōlī.”

³³ Ma baalin nīcē, ĩdīmta nēēgē mērtē ĩthōng anycīk baatīnnī kuwud. Ma balna mī awūd baatīnnē mērtē ēē, ĩtīnga buwanyīnē cobbi wo ĩthōng ũk ataguutho kī baatīnnī. Athii balna baatīnnē athii cī aga thōōth coo kūdūt.

³⁴ Ma ngerethietin cīnnī, uduwak buwanyīnē cobbi wo ngōōnī ethek ne, “Kataguthia viyyio na kī baangiet waabal, ĩthōng yoko, kōōt kalabtēk ĩnōōnō mērtē tijja kībaaē naboo ĩthōng ataguththu kī aniitia buu, kīi katī kitiraet dōōlī cīk katī ēēn kēgērō cīk kōrōōk cīnac.” ³⁵ Ma jiatīn nīcē alabtēk nēēgē baatīnnī mērtē naboo, ma baa mī awūd baatīnnē mērtē ēē, ĩtīnga buwanyīnē cī dīcī wo buu ũk ataguutho kī baatīnnī. Athii baa baatīnnē cī aga thōōth coo kūdūt.

³⁶ Ngaatī avvu anyaini doolia cīkkō gōōla cī oginnie kī baatīnnī ēē.

³⁷ Ma balna ngī ikiyyia itirra buwanyīnē cobbi doolec cī maacī, ikiyyia akatēk thaar cīk athī Moab.^m ĩthōng ēēn Moabī baatī dōōlī cīk dōōlī cī eet cīk athī Moab. ³⁸ ĩthōng ikiyyia itirra buwanyīnē cī dīcī wo buu doolec cī maacī buu, ĩthōng akatēk thaar cīk athī Ben Ammī.ⁿ Ĕēn Ben Ammōnī baatī eet cīk Ammōnī cīk yoko wo.

Abraham kī Abimelek

20¹ Ma balna uluuk Abrahamī ũk ĩcī baath cī looc cī Nēgēvī, ĩcī dinu ĩthōng ũk abaa kōrgēna cī Kadēthī kī Thur. Ma vurtia cīnnī, ikiyyia ũk ĩcī kōrōōk cī gaalawu cī athī Gerar. ² Ma natē, ĩgōōl Abrahamī eet natē ethek ne, “Ĕēn Tharaa ngōōna.” Ngaatī itioni alaanī cī athī Abimelek cī Gerarī eet kōōt kayakta Tharaa.

^m19:37 Moab: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, “Akku cī baang cannī.”

ⁿ19:38 Ben Ammī: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, “Doo cī eet cīk tioniook cīgaak.”

³ Ma baalin ĩmma, ilibak Nyekuci Abimelek ngonothintia ĩthōng ethek ne, “Īthī nia et cī adaawu vēlēk, nyatarka thōōth cī ōkōyyē nia ngaa cī eeto.”

⁴ Īthōng arūbai kenne Abimeleei buu ngaanī katagutho kī Tharaa, ngaatī ēthēcī nē Nyekuc ne, “Makayyioit, aruui woccia thēk nia eet cīk abūna ōrrōt? ⁵ Ma balna ngī aduwaca Abrahamī aneeta athī ne, ‘Ēēn Tharaa ngōōnī,’ ĩthōng ēdēc Tharaa buu athī ne, ‘Ēēn nē gōtōna?’ Īthōng yoko kamiri na ĩthōng ngaanī kīdīman thōōth cī gerthe buu.”

⁶ Ngaatī ēdēcī Nyekuci ĩnōōnō ngonothintia ēthēcī ne, “Ii, kagga na amiri nia, ĩnōōnō cī kathunni na aniitia kī katī athii cī adīmanē gerthetin, ĩthōng athii woccia cī kanyi wum Tharaa. ⁷ Īthōng yoko, bōdēcī nia Abraham ngaa cīnnī, nyatarka ēēn nē molook cannī.^o Alawini katī nē aniitia, kī katī athii cī adaai. Īthōng mī athii cī ōbōdēcē ngaa coo maac cīnnī, kaduwacina, adaai katī nia kī eet cugunik vēlēk!”

⁸ Ma balna ngerethietin nīcē, ūtūvūwa Abimeleei gaala cīgīnīk vēlēk ĩthōng uduwak ĩnōōgō thōōth coo. Ma ngī athīrar nēēgē thōōth coo wo, ivitia abaritit ōrrōt. ⁹ Ma natē, ūtūvū Abimeleei Abraham ĩthōng ĩjin ethek ne, “Nyia cī adīmanecet nia ageeta wo? Nyia da cī kīdīmanei na aniitia cī gerthe ōrrōt oo, yahaha thōōth cī gerthe kī eet cīganīk koo? Athii katī eeti ĩmma cī adīman thōōth cī adīmaneca nia aneeta wo tō. ¹⁰ Nyia thēk dīmanēhēt thōōth cī ōgōōn ketee wo?”

¹¹ Ēdēcī Abrahamī ĩnōōnō ethei ne, “Kamuui balna na kathī ne, ‘Athii eeti ĩmma ngato cī ongollie Nyekuc tō, arucka katī nēēgē aneeta kī kayahit ngaa cannī wo.’ ¹² Īthōng dīdī, ēēn ngaa coo ngōōna nyatarka odoi baangī ĩthōng ēēn ōō yaangī nyigar ĩthōng balna kītīha na ĩnōōnō. ¹³ Ma balna ngī itionana aneeta Nyekuci kūtūngēk kōrōōk cī baangī, kaduwaai balna na ĩnōōnō kennei ne, ‘Ma ngī amīnannanī, duwaak eet vēlēk vatīkēy cīk kovoyyia ethek ne, keeni na gootonu.’ ”

¹⁴ Ngaatī ōbōdēcī Abimeleei Abraham ngaa cīnnī Tharaa, ĩthōng naboo anyīk athaa kī tīn kī nyakapanak cīk ngayyik kī cīk maacīk, ¹⁵ ĩthōng ethek ne, “Looc cannī coo ngato vēlēk, baak ngaī adiimi niinia.”

¹⁶ Īthōng uduwak nē Tharaa ethek ne, “Kanyīha na gootonu Abraham moolua cīk vōōrīk cīk ēēn vucciak codoi (1,000), yeliniti coo cī ēyēla athī ne ithii thōōth ĩmma cī gerthe kōrgēna cīnac tō.”

¹⁷ Ngaatī alawini Abrahamī ĩthōng anyīk Nyekuci Abimelek kūbūna, ĩthōng anyīk Nyekuci ĩnōōnō kī ngaa cīnnī kī nyakapanak cīk ngayyik vēlēk, kūbūnta, ĩthōng anyīk kayait dōōlī. ¹⁸ Anyīk balna Nyekuci ngayy cīk kōrōōk cī Abimeleei, kī nyakapanak cīk ngayyik vēlēk athii cī anyaini, nyatarka thōōth cī adīmaneci nē ngaa cī Abrahamī Tharaa.

^o20:7 Molook cannī: Ēēn eeti cī ōthōōth molook cī Nyekuco et cī aduwa thōōth cī aduwaai Nyekuci ĩnōōnō.

Itirriay Aīthāī

21 ¹ Arīcana balna Makayyioiti Tharaa òrròt ngaatī adīmaneci ìnōōnō thōōth wu balna aduwa nēnē. ² Īthōng balna ikiyyia anyaawōy Tharaa ĭthōng ūtūwa doolec cī maacī, baa thēk ngī atangany Abraham òrròt. Itin wu balna aduwacī Nyekuci ìnōōnō. ³ Īthōng balna akatēk Abrahamī doolec thaar cīk athī Aīthak.^p ⁴ Ma balna ngī ayak doolec wathinniok turgii, ikiyyia ētēd baatīnnē ēlē cīnnī kī balna ngī aduwaai Nyekuci ìnōōnō. ⁵ Ēēn balna Abraham erkinya cīgīnnēk eet tur, baa ngī aritia nēēgē Aīthak.

⁶ Ma natē, òthōōth Tharaa ĭthī ne, “Ayaha Nyekuci tarari cobbi òrròt. Īthōng eeta vėlēk cīk athīrar thōōth coo, karanna katī kī aneeta talinta.” ⁷ “Ngēnē yoko balna ĭmma cī woccia ethei Abraham ne, ‘Ayak katī ngaa cunnie Tharaa doo cī dīcī?’ Cīn da ngatī karitane doolec tanganyinta kōrgēna.”

Itingka Abrahamī Hagar kī ngērīnī

⁸ Ma balna ngī òtō Aīthāī ĭthōng ĭthīnga òrōktī, ikiyyia arīk baatīnnē peyian cobbi òrròt. ⁹ Ma baa kōr cī peyiano ēē, ikiyyia ĭcīn Tharaa ngatī adaacī Īthīmaīlī Aīthak logoo cī Hagari cī ēēn Ijibenit. ¹⁰ Ngaatī ēthēcī Tharaa Abraham ne, “Tīngka nyakapanait coo kī ngērīnī vėlēk kōōt. Athii doolec cī ngaa coo cī òthōl kī doolec cannī balinit cī katī abarīc doolec cannīē Aīthāī.”

¹¹ Īthōng balna òngōngō Abrahamī òrròt nyatarka balna ēēn Īthīmaīlī buu doolec cīnnī. ¹² Ma natē, othoothīk Nyekuci Abraham ethek ne, “Nyī omothie thōōth cī logoo coo kī nyakapanait cī ngayyi cunni wo, dīman kī cī aduwacī Tharaa wo, nyatarka Aīthak katī cī akku ēēn baatī dōōlī wuk balna kaduwaci na. ¹³ Īthōng thī nēnnē thēk kanyi katī na buu ngērītī nyakapanait cī ngayyi oo dōōlī cīk meelik òrròt, nyatarka ēēn nē buu doolec cunni.”

¹⁴ Ma balna ngerenniet, ĭdīma Abrahamī daainit kī deere cī abīthī maama ĭthōng arīhī Hagar kaal vėlēk kamaraak ĭthōng ethek ne, “Òtō.” Ngaatī òvvō ajalileni nēēgē bōōnatō cī looc cī athī Beertheba.

¹⁵ Ma baa ngī edecciy maama deera, ikiyyia arīk Hagari ngērīnī bōōnatō. ¹⁶ Īthōng ūūk aavu kabanyca. Īthōng òthōōth ĭthī ne, “Athii cī kadiimi kacīnī gōōl cī adaaknī doolec cannīē.” Ma natē akatī ulua.

¹⁷ Ma natē, ĭthīrar Nyekuci logoo cī maacī ngatī alue, ĭthōng othoothīk anjīlo cī Nyekuco tammuatiddina ìnōōnō ethek ne, “Hagar, nyia cī gerthe? Nyī omothie, ĭthīrar Nyekuci logoo cunni ngatī alue ngatī avē ēē. ¹⁸ Tīnga

bīt dōnga ĩnōōnō athīnēi cugunik, kanyi katī na ĩnōōnō kīi baatī eet cīk loociok vēlēk.”

¹⁹ Ma natē eyelek Nyekuci Hagar bōrrōk ĩmma, ngaatī ōkkō atīlanē Hagari maam deera kībīt, ĩthōng ayawothīk logoo cīnnī.

²⁰ Athūnnī balna Nyekuci logoo coo kuumuc kīi maka. Avī balna nē bōōnatō ĩthōng ikiyyia ĩthī et cī aga līwō nyarangītēy ōrrōt. ²¹ Ma baa nga avī nē bōōnatō looca cī athī Paran, ikiyyia itihak yaafinnē būwēec ĩmma cī akku looca cī ljibi, ĩthōng anyīk ĩnōōnō kīi nga cīnnī.

Ngērēmngērēm cī Abrahamī kī Abimelek

²² Ma baa wathinniwēy nīkē, ivitia irioit Abimeleei kī makayyioit cī nyīcēkēr cīk athī Vikol, ĩthōng ōōt entek Abraham ne, “Ēēn dīdī, elli aniitia Nyekuci kaalīy vēlēk ĩcīk aticcani nīia. ²³ ĩthōng yoko kōr coo, būtan ngato nguuma cī Nyekuco, kīi katī athīi cī ĩgōōla aneeta kī dōōlī cīganīk, kōdē dōōlī cīk dōōlī cīganīk vēlēk. Eeni nīia mōdēēnit looca ĩcoo, ĩthōng balna kadīmānī naaga aniitia jurrung, ĩthōng thī yoko dīmanet nīia buu ageeta jurrung.”

²⁴ Ēdēcī Abrahamī ĩnōōnō ethei ne, “Kūbūtana dīdī.”

²⁵ Ma natē, ikiyyia uduwak Abrahamī Abimelek thōōth cī agamanī ticanniowa cīgīnnēk bōrrōk ĩmma. ²⁶ Ēdēcī kēnnē Abimeleei athī ne, “Nga kīthīrar thōōth nīcē, ngēnē woccia balna cī aticcān thōōth cī ōgōōn ketee wo? ĩthōng nga duwahanī, kōr yoko kēnnē cī kathīknē na wo coo.”

²⁷ Ma natē, ivitia adait Abrahamī kī Abimelek ngērēmngērēm ĩthōng anyīk Abrahamī ĩnōōnō athaa kī tīna. ²⁸ Ma vurtia cīnnī, ēngēra nē nyio cīk athaanu cīk ēēn thibenua tūrgērēm, ĩthōng arīk ĩnōōgō kabanyca, ²⁹ ngaatī ajini Abimeleei ĩnōōnō ēthēcī ne, “Adīmānī kīyokowē nyia?”

³⁰ Ēdēcī Abrahamī athī ne, “Kadīmāni na ketee kīi katī gaa nīia ĩthī ne, aneeta cī balna kadawa duwwo coo. Bītī athaa cīk ēēn tūrgērēm wo kīi yelinit cunni.”

³¹ Ma nēnnē balna ūtūvēcō eeta looc nīcē athī ne, Beertheba,⁹ nyatarka ēēn ngīfī abutanoni eeta cīk ēēn ramma ēē.

³² Ma vurtia cī ĩdīmāntī nēēgē ngērēmngērēm Beerthebatey vēlēk, ĩtīngathō Abimeleei kī Vikol imiryie ōōt ĩcī olu looca cī athī Vilithia.

³³ Ma natē, ikiyyia akat Abrahamī motongec Beerthebatey ĩthōng ĩdīhīth Makayyioit Nyekuc cī alna kūdūt natē. ³⁴ Ngaatī akku avē Abrahamī looca cī Vilithia erkinya cīk meelik ōrrōt.

Ītīman Nyekuci Abraham

22¹ Ma baa vurtia cī wathinniok òḡgī, ikiyyia ūtūvū Nyekuci Abraham ĩthōng ĩtīman ethek ne, “Abraham!” Ēḏēc Abrahamī ĩthī ne, “Ee! Aneeta cool!”

² Ma natē, uduwak Nyekuci Abraham ethek ne, “Bītī ngeruni Aīthak, cī odoi doo, cī amīnanī òrrōt wo ngatī athī Moorea ĩthōng apaheha aneeta ĩnōōnō kīi gii cī cavīto cī ēēn anyinit ĩthōng avadīhanī. Bīt pak ĩnōōnō thiira ĩcī katī kōkkō keyeleci nana.”

³ Ma baa ngerenniet, ikiyyia ĩdīma Abrahamī rīmma cīk woccia awupan ngatī avaadī gii cī cavīto ĩthōng ecebeek thigireca ngatī òvōyyī nēēgē kī ngērīnī cīnnī Aīthak wu balna aduwaai Nyekuci ĩnōōnō. Ma balna ngī iriok nēēgē kī ticianniok cīgīnīk ramma cīk angīd thigirec ēē. ⁴ Ma vurtia cī wathinniok iyyio, ikiyyia ēḏēnya Abrahamī nginice rēēna. ⁵ Ngatī ēthēcī Abrahamī ticianniok cīgīnīk wo ne, “Ereyioi thigirec ngato, nga kōvōyia kalawīnīa naaga kī doolec, ĩthōng katī koboddiaha katīna.”

⁶ Ma natē, anyīk Abrahamī Aīthak kōḏōng rīmma cīk gii cī cavīto ēē, ĩthōng ayak nē kabath kī guo, ngatī irioi nē kī doolec ḏō. ⁷ Ma natē, ĩjin Aīthāi baatīnnī ethek ne, “Papa, guo coo, ĩthōng rīmma cīkkō, atheet thī jaang cī kōvō kapaak kō?”

⁸ Ēḏēcī kēnnē Abrahamī ngērīnī ethei ne, “Anyet katī Nyekuci.”

Ngatī òvōyyī ĩcī owu, ⁹ ma baa ngī òḏōlanit nēēgē ngītī balna aduwa Nyekuci ēē, ikiyyia ĩdīmanēk Abrahamī ngītī otodongothīcē gii cī cavīto, ĩthōng ēthēdanēk rīmma tiddina. Ngatī ēcēbī nē Aīthak ĩthōng atadīk ĩnōōnō rīmmay tiddina ngītī otodongothīcē. ¹⁰ ĩthōng ĩdīma nē kabath ĩthī ne, kucuwan ĩnōōnō. ¹¹ Ma baa natē tamanoko, othoothīk anjīlo cī Makayyiokto ĩnōōnō tammuatiddina ethek ne, “Abraham! Abraham!” Ēḏēcī kenne Abrahamī ĩnōōnō ethei ne, “Ee! Aneeta cool!” ¹² ĩthōng ethek anjīlo ĩnōōnō ne, “Nyī aruui doolec! Kagawa na ngatī ongolinie niia Nyekuc dīdī, nyatarka athii cī ĩcaaca niia ngeruni cī odoi wo.”

¹³ Ma baa ngī amuudi Abrahamī wo, acīn kēnnē mīrkīc cī avī bōōnatō cī agam bōōnō otto. Ma natē, ūūk utugura mīrkīc nīcē ĩthōng apaēk Nyekuc kīi gii cī cavīto, kabarīc ngītī doolec cīnnī ēē.

¹⁴ Ngatī akanēcī Abrahamī nginice thaar cīk athī ne, “Anya katī Makayyioiti.” Kōḏē woyyia yoko buu, nga òthōōth eeta athī ne, “Anyet katī Makayyioiti thiira cīnnī.”

¹⁵ Ma natē, othoothīk anjīlo cī Makayyiokto Abraham tammuatiddina ¹⁶ ĩthōng ethek ne, “Kabūtanī thaarīy ĩcīganīk, aneeta Nyekuc cī kothoothi wo, kagatanni katī na aniitia òrrōt, nyatarka thōōth cī athii cī ĩcaaca doolec cunni cī odoi wo. ¹⁷ Kagatanni katī thēk yoko na aniitia, kanyi katī na ḏōōlī cīk meelīk òrrōt cīk katī ēēn kī mūnyūny cī tammutiddin, kōḏē cīk meelīk cīk ēēn kī kathaac cī atī titima cī būlūcō. ĩjar katī doolia

cugunniek mīrōk īthōng agammit nēēgē korookjiok cīk gaalawu cīk mīrōk cīgīk. ¹⁸ Īthōng nyatarka athīkna niia aneeta, amūda katī eeta cīk loociowu vēlēk gataninit dōōlēnīy cugunik.”

¹⁹ Ma natē, ikiyyia imiirōthīk Abrahamī ticianniok cīgīnīk, īthōng imiryie ōōt ōlōō cī Abrahamī Beerthebatey.

Lōgōō cīk Nahori

²⁰ Ma baa vurtia cī wathinniok dōōgī, ikiyyia īthīrar Abrahamī athī ne, itiwōōy gotonia Nahori buu. Athī balna ngaa cīnnī Milka īthōng baa ayak nēēgē dōōlī cīk maacīk. ²¹ Athī balna cī owu Uth, īthōng balna athī gōtōnī īmma Buth īthōng athī īmma Kēmūēl. Ma balna ikiyyia ayak Kēmūēlī buu ngērīnī cī athī Aram. ²² Ayak balna Nahori kī Milka dōōlī dōōgī naboo cīk athī Kethed, Hatho, Pildath, Jidlav kī Bethuele. ²³ Ma balna ikiyyia itirra Bethuele buu būwēēc cī athī Rēbēka. Īthōng thī, arittia balna Milka dōōlī cīk maacīk cīk ēēn turgii ēē kī Nahor gōtōnī Abrahamī. ²⁴ Ayak balna Nahori ngaa cī dīcī cī athī Reuma. Arittia baa nē kī ngaa coo buu dōōlī cīk maacīk cīk athī Teba, Gaham, Tahath kī Maca.

Daaīth cī Tharaa

23 ¹ Arūgī balna Tharaa kuumuc kōdōlanīt erkinya cīgīnnēk kīitō eet tur kī eet īmma kī tūrgērēm (127), ² īthōng ikiyyia adaak looca cī Kananī ōlōō cī gaalawu cī athī Kiriath Arba cī yoko athī Heboron ēē. Ngaatī alue Abrahamī thōōth cī daaīth cī ngaa cīnnī wo ōrrōt.

³ Ma natē, ītīnga Abrahamī baa nga kadaawē ngaa cīnnē īthōng ala baajigi loocu cīk athī Hiiti ethek ne, ⁴ “Keeni na mōdēēnit ngato kaganoko, anycangū looc īmma kūtū kī katī kadaawī ngaa cannī.” ⁵ Ēdēcī eeta cīk Hiiti wo Abraham ethei ne, ⁶ “Makayyioit, thīeet da nō ageeta, eeni niia alaan cobbi kōrgēna cīnang. Daa nēnnē niia ngaa cunni ngatī adiimi niinia. Athii eeti cī woccia īcaaci aniitia ngatī amūtēē ngaa cunni tō.”

⁷ Ngaatī ululi Abrahamī ōō nguuma cī eet cīk Hiiti ēē. ⁸ Īthōng ethek īnōōgō ne, “Mī elemtu ngatī kadaawē na ngaa cannī ngato, alayyiangū baai nun Epron ngērī Thoharī, ⁹ kaanya kūtūwa ngilom cī Makpēla, cī aturna mana cīnnī ēē. Uduktiak kaanya kūtū mana vēlēk kēbērēnīy cuguk ngato, kī katī cannī kūdūt, kadaawī katī gōō na eet cīganīk.”

¹⁰ Avī balna Epronī loota kōrgēna cī eet cīk Hiiti ēē, katūga cobbi cī kōrōōk cī gaalawu īthōng ēdēc nē Abraham kēbērēnīy īcīk eetu vēlēk ethek ne, ¹¹ “Athii tō athii cī ōgōōn kīyokowē makayyioit cannī, kanyi katī na nginice vēlēk kī ngilom buu kaganoko kēbērēnīy īcīk eet cīganīk koo vēlēk, kī katī mūtī ngaa cunni.”

¹² Ma natē, ulul Abrahamī ōō nguumtēnēy cīk baajigi loocu ¹³ īthōng othoothīk nē Epron kōrgēna cī eet nīkē vēlēk ethek ne, “Thīrara da

yoko nõõnõ, mī elemacia nginice dīdī, anya kūtū thõng, athii woccia cī kokoye kaganoko. Lēm thēk noko kī katī kada ngaa cannī.”

¹⁴ Ēdēcī Epronī ethei ne, ¹⁵ “Makayyioit cannī, nyia cī omothinie òrrõt wo? Adak ngineccio moolua eet eet ìmma (400), yoko thēk woccia kavēē na ìthõng kennei ne tūū ngittio mooluanīy? Athii woccia cī kēpēkanõñ thõõth cī nyarobinyawu, bīt nēnnē niia da ngaa cunni.”

¹⁶ Ngaatī ēlēmī Abrahamī thõõth cī Epronī wo ìthõng ekebik ìnõõnõ thīk cīk athī kathalkathal cīk ēēn eet eet ìmma (400) athīhī balna eeta cīk ēēn Hiiti, gōõla cī gōõ elebthanī taaliowa kī baa ngī aduwa Epronī kōrgēna cī meelitino ēē.

¹⁷ Gōõl cī balna akku òkōyyī Abrahamī mana cī Epronī kī ngilom kī kēēn wuk balna atī joonui buu wo Makpēlatēy ngatī òbōwōy kī Mamer wo coo. ¹⁸ Ma balna ivitia agaacō eeta cīk Hiiti vēlēk cīk balna atī ngatī òbōwōy kī katūk cobbi cī kōrōõk cī gaalawu, athī ne ìthī mana cī Abrahamī.

¹⁹ Ngaatī thī balna adaawī Abrahamī ngaa cīnnī Tharaa ngiloma cī Makpēla, ngatī òbōwōy kī kēēn cīk Mamer cī avwūē naboo athī Heboron cī avī looca cī Kananī. ²⁰ Ma balna anycīk eeta cīk Hiiti Abraham mana nīcē kī ngilom kī ngītī adawī nē eet cīgīnik.

Rēbēka kī Aīthak

24 ¹ Ìthõng balna erkiniaiy nīkē, ikiyyia atangany Abrahamī òrrõt, ìthõng balna agatan Makayyioiti ìnõõnõ òrrõt ngaatī anyīcē ìnõõnõ kaal cīk meelik. ² Ma kōr ìmma, ikiyyia ütūvū Abrahamī ticiannioit cīnnī cobbi, cī agam ijio vēlēk cīk olu ìthõng ethek ne, “Tadīk athiit cunni athaana cannī. ³ Kadiimi na aniitia būtan thaarīy ìcīk Makayyioit cī tammutiddin kī cī loocu, ngatī katī athii cī atihacē doolec cannī Aīthak ngaa looca cī Kananī wo. ⁴ Miirie bīt looca cannī nginiwa wu attē tionniowa cīgannīēk ìthõng itihawu doolec cannī Aīthak ngaa natē.”

⁵ Ngaatī ajini ticiannioiti cīnnē ēē ēthēcī ne, “Ma woccia katī mī ütübūr būwēēcī neccie ngatī kiriowuania kī aneeta ngato? Kūūwī woccia na ngeruni ìcī looc wu balna atdukei niia?” ⁶ Ēdēcī Abrahamī ìnõõnõ ethei ne, “Athii tō, nyī òkōyyē doolec cannī nīcē. ⁷ Makayyioit balna cī tammutiddin cī anya aneeta kūtūngēk looc cī baangī kī tionniok cīganīk ēē. Itiona katī nē anjīlo cīnnī kikiyia keyelei ngaa cī doolec cannī natē. Nyatarka balna abūtanēca nē athī ne, ‘Kanyi katī looc coo dōõlī cugunik.’ ⁸ Mī abūrī būwēēcī neccie ngatī iriowanu kōdōwē, athii katī kōngani cannīē wo athii cī agamnyi aniitia. Ìthõng thī kaduwaci dīdī, nyī òkōyyē doolec cannī natē.” ⁹ Ngaatī arīcē ticiannioiti athiit cīnnī athaana cī Abrahamī makayyioit cīnnī, ìthõng ūbūtan ìthī ne, “Kadīmani thēk katī thõõth cī aduwa Abrahamī wo.”

¹⁰ Ma natē, atangala ticiannioiti neccie nyakalnya òmmōtō nyakalnyay ĭcĭk Abrahamĭ, ngaatĭ òkōyyĭ ĭcĭ looc cĭ athĭ Methopotamia, òlōō cĭ gaalawu cĭ avē Nahori. Anyi balna nē nyakalnya kodongit kaal cĭk meelĭk òrrōt, cĭk balna adĭma Abrahamĭ kĭ anyinit. ¹¹ Ma balna ngĭ iginye kōr, kĭ gōō ngĭ òōt ngaay duwwa, ikiyyia arawak nē duwwo cĭ òbōwōy kĭ kōrōōk cĭ gaalawu, ngaatĭ anyĭcē nyakalnya kuyuwuthit duwwa kabanyca. ¹² Ma natē, alawōy ticiannioiti cĭ Abrahamĭ wo ĭthĭ ne, “Nyekuc cĭ makayyioit cannĭ Abraham, ēēla kūmūda ngaa cĭ Kakunei wo. Yelek makayyioit cannĭ Abraham thiimati cunni. ¹³ Aneeta coo kavēē duwwa ĭcĭ katĭ avvu atĭlĕnē ngaay cĭk kōrōōk cĭ gaalawu wo. ¹⁴ Anyĭk būwēēc cĭ katĭ kennei na ne, ‘Būwēēcĭ coo anya baai maam kūwūdē.’ Mĭ etheca ne, ‘Wūdē ĭthōng keeliha katĭ nyakalnya cugunik buu kuwuddie.’ Anyĭk kĭ ĭnōōnō cĭ ēbēraai niia ticiannioit cunni Aĭthak. Ma katĭ ngĭ aavu thōōth neccie kĭyokowē, kikiyyia thĭ katĭ na kagawa kĭthĭ ne ēyēla niia thiimati cĭ makayyioit cannĭ.”

¹⁵ Ma balna ngaanĭ kēdēcak nē lawĭnit, iliba būwēēcĭ ĭmma cĭ athĭ Rēbēka, amaraga deere gaavūanĭy. Ĕēn balna nē buwanyĭnĭ Bethuele, ĭthōng baa ēēn Bethuele ngērtĭ Nahori gōtōnĭ Abrahamĭ, athĭ baa ngaa cĭ Nahori Milka. ¹⁶ Ĕēn balna nē būwēēc cĭ dĭhĭmĭ òrrōt, ĭthōng ngaanĭ kurumtoy kĭ et ĭmma vēlĕk ngaatĭ aritani. Ngaatĭ alūcēnē òkōyyĭ duwwa, ĭthōng alabĭccĭēk maam deera cĭnnĭ kĭbbĭtĭt, ngaatĭ òtōdanĭ akuuni duwwa naboo. ¹⁷ Ma natē, iyiwothik ticiannioiti cĭ Abrahamĭ wo Rēbēka ĭthōng ethek ne, “Nyanya baai thĕk maam kūwūdē.” ¹⁸ Ngaatĭ baa anyĭcē Rēbēka ĭnōōnō maam deera ĭthōng ethek ne, “Wūdē makayyioit cannĭ.” ¹⁹ Ma balna ngĭ ūwūdē nē vēlĕk, uduwak Rēbēka ĭnōōnō ethek ne, “Nyē keelihi nyakalnya buu kuwuddie.” ²⁰ Ma tamanoko ĭcĭdĭk maam cĭk anyigiay deera wo kovowola ĭcĭtō, ĭthōng ivir ūūk ĭtĭla maam òōgĭ naboo kēēlĭk nyakalnya vēlĕk. ²¹ Ngaatĭ ēbēēĭ ticiannioiti cĭ Abrahamĭ wo doolec nĭcē tiv ĭthōng umuwek katĭ mĭ ēēn būwēēc nĭcē cĭ baa ēbēērai Makayyioiti Aĭthak ēē. ²² Ma balna ngĭ uwuddie nyakalnya vēlĕk, ĭdĭma ticiannioiti cĭ Abrahamĭ ēē gii cĭ ūngūēcu cĭ ēēn daab cĭ dĭcĭ ĭthōng arĭhĭ ūngwēca ĭthōng itihimēēĭ moolua ramma kĭ daab cĭk obbitik athĭn cĭgĭnĭk.

²³ Ngaatĭ ajini ĭnōōnō ēthēcĭ ne, “Eeni niia buwanyĭnĭ ngēnē? Avĭ woccia ngĭtĭ kooginna kĭ eet cĭganĭk baalin coo òlōō cĭ baaba tō?”

²⁴ Ĕdēcĭ Rēbēka ĭnōōnō ethei ne, “Keeni na buwanyĭnĭ Bethuele, ngērtĭ Nahori, athĭ yaatĭ baang cannĭ thaar Milka. ²⁵ Avĭ ngĭtĭ woccia oginnu niigia òlōō cĭnang ĭthōng avĭ kartenti cĭ woccia ēggēwĭ nyakalnya buu.”

²⁶ Ma natē akat ticiannioiti cĭ Abrahamĭ kuthungti, ĭthōng ala Nyekuc ²⁷ ethek ne, “Dĭhĭthēnĭt kĭ Makayyioit Nyekuc cĭ Abrahamĭ òrrōt ngatĭ athii cĭ ērēhēcĭ ngatĭ ēyēla niia thiimati kĭ leminit cunni cĭ thōōth wu balna aduwaai niia makayyioit cannĭ. Ayahaha Makayyioiti Nyekuci kōrōōk cĭ tionniok cĭ makayyioit cannĭ Abraham.”

²⁸ Ma natē, ivir Rēbēka ūūk uduwak eet cīk kōrōōk cīnīng nyemut cī ticiannioit cī Abrahamī ēē. ²⁹ Ma baa ngī athīrar gōtōnī Rēbēka cī athī Laban thōōth coo wo, ikiyyia ūūk īcīn nē gii cī ūngwēcō cī ayak ngoonia ūngwēca kī moolua cīk ahimit athīnēī cīgīnīk ēē, ³⁰ ma balna ikiyyia ivir ūūk īcī duwwo īthōng ūrūbōthīk ticiannioit cī Abrahamī ēē abīlī kī nyakalnya duwwa īthōng ethek nē ne, ³¹ “Nyia cī abīlnē niia ngatīvōrī ngato wo? Kōōt īcī olu. Agatanni Nyekuci anitia, kīdīmanēha na ngītī woccia oginnu niigia ōlōō cīnang vēlēk kī ngītī woccia oginnie nyakalnya buu.”

³² Ngaatī ōkōyyī ticiannioiti cī Abrahamī wo īcī kōrōōk cī Labanī, īthōng ūūk ōōga Labanī ijio nyakalnyay, ngaatī anyīcē īnōōgō kartē kēgēcō. Īthōng ayahak kerenniok nīkē maam cīk ūnyī thoo. ³³ Ma balna ngī ayahai eeta ticiannioit nīcē ahat wo, ōthōōth kēnnē nē athī ne, “Athii woccia cī kaduuwene nō, nyē nō kuduawung thōōth cī kakunīe na ngato wo.”

Īthōng ēdēc Labanī īnōōnō ethek ne, “Thōōthū.”

³⁴ Ma natē, ōthōōth nē īthī ne, “Keeni na ticiannioit cī Abrahamī.

³⁵ Agatan Makayyioiti Nyekuci makayyioit cannī Abraham ōrrōt, ngaatī anyīcē īnōōnō tīin, ēētha, athaa, thīik cīk athī kathalkathal, daab, ticanniok cīk maacīk kī cīk ngayyik, nyakalnya kī thigirēē. ³⁶ Ngatī baa ūūkcane Tharaa ngaa cī makayyioit cannī buu doolec cī maacī cī athī Aīthak baa ngī atangany nē. Anyīk Abrahamī ngērīnī nīcē kaal cīgīnīk vēlēk. ³⁷ Īthōng balna kūbūtana na nguuma cī makayyioit cannī īthōng kennea ne, kadīmani thēk katī thōōth cī aduwa nē ēē. Ngaatī ethecia ne, ‘Nyī atiai Logoo cannī ngaa looca cī Kananī. ³⁸ Bīt looca cī eet cīk baangī, īthōng mūdōthīk tionniok cīganīk, īthōng idiimawu doolec cannī Aīthak ngaa cīnnī natē.’

³⁹ “Ngaatī kajinīē makayyioit cannī ēē kēthēcē ne, ‘Ma katī ngī abūrī būwēcī neccie ngatī kiriowuania kōdōwē, kogooni woccia thēk katī na kuu?’

⁴⁰ “Ēdēcī nē athī ne, ‘Cī gōō kathīrari na Makayyioit dōkīthī, itionaci katī nē anjīlo cīnnī kikiyia keeli anitia kērēpanaaī būwēcē cī doolec cannī tionniowēy īcīk ōō baangī. ⁴¹ Mī abūrī baajigi būwēcē nīcē ngatī iriowanu kī būwēcē kōdōwē, athii katī kōngani cannīē wo athii cī agamnyi anitia.’

⁴² “Ma viyyio ngī kōdōlani na duwwo, kikiyia kalawōy kīthī ne, ‘Nyekuc cī makayyioit cannī Abraham, ēēla kūmūda būwēcē cī Kakunei na wo. ⁴³ Aneeta coo kavēē duwwa īcī katī avvu atīlēnē ngaay cīk kōrōōk cī gaalawu wo. Anyīk būwēcē cī katī mī kennei na ne, “Būwēcēī coo, anya baai maam kūwūdē.” ⁴⁴ Mī etheca ne, “Wūdē īthōng keeliha nyakalnya cugunik buu,” anyīk kī īnōōnō cī ēbēra niia kī ngaa cī ngērī makayyioit cannī Abraham.’

⁴⁵ “Ma baa nga kēdēcak lawinit cannī ēē, alibaca kēnnē Rēbēka, ayaha deere gaavūanīy, ithōng ūūk duwwa ĩcītō, ōkkō atīla maam. Ngaatī kōthōthīcē kēnnēcē ne, ‘Būwēēcī coo anya baai maam kūwūdē.’

⁴⁶ “Ma natē ōdōnga doolec deere gaavūanīy tamanoko, ithōng ennea ne, ‘Irie wūdē, ithōng keelihi nyakalnya cugunik wo buu kuwuddie.’ Ngaatī kawūdēnē, ithōng elihia doolec nyakalnya.

⁴⁷ “Ma natē, kijina kennea ne, ‘Eni niia buwanyīnī ngēnē?’

“Ēdēcā nē etheca ne, ‘Keeni na buwanyīnī Bethuele ngērtī Nahori. Athī yaatī baang cannī thaar Milka ithōng athī baatī baangī Nahor.’

“Ngaatī karīccē gii cī ūngūēcū ūngūēcā cīnnī, ithōng kitihimēī moolua athīnnēy. ⁴⁸ Ngaatī kakannēcē Makayyioit kuthungti, ithōng kūbūlūtha Nyekuc cī makayyioit cannī Abraham, ngatī ayahania iithōng kilibak tionniok cīk makayyioit cannī Abraham ithōng anya kūmūda buwanyīnī ngērtī gōtōnī Abrahamī kī ngaa cī Aīthaī. ⁴⁹ Ithōng thī yoko, mī woccia thēk ēyēla niia thiimati kī leminit cunnie makayyioit cannī Abrahamī, uduktahangu kōdē mī addi kī katī kagga gōōl cī kokoyye.”

⁵⁰ Ma natē, edecit Labanī kī Bethuele ĩtō ne, “Yoko ngī akku thōōth coo kī Nyekuc wo, athii thōōth cī woccia kaduwana naaga tō. ⁵¹ Rēbēka coo, irioit ōtōtō, anyīk kī ngaa cī Aīthaī kī balna ngī eyelehi Nyekuci ēē.”

⁵² Ma balna ngī athīrar ticiannioiti cī Abrahamī thōōth coo wo, akat kuthungti ithōng ĩdīhīth Makayyioit. ⁵³ Ngaatī adīmanī moolua kī thīk cīk athī kathalkathal kī daab wu gōō irianī eeta kī ceremwa ithōng anyīk Rēbēka, ithōng anyīk gōtōnī Rēbēka kī yaatīnnī buu anyinit cī obbi ōrrōt.

⁵⁴ Ngaatī adūwēēnī thī ticiannioiti cī Abrahamī kī eet cīk iriowa kī ĩnōōnō ēē vēlēk. Ma baa ngī ĩcīntēē nēēgē ngerethietin cīnnī, ikiyyia uduwak nē eet ethek ne, “Kidiima bōng thēk na kimiire lōgōth kuuk kūrūbōthīk makayyioit cannī itin coo.”

⁵⁵ Ma natē, othoothito gōtōnī Rēbēka kī yaatīnnī ĩtō ne, “Anyīk nō doolec kaavu wathinniok tūrgērēm kōdē ōmmōtō, ithōng thēk katī oottu.”

⁵⁶ Ēdēcī ticiannioiti cī Abrahamī ethei ne, “Nyī baai abīlniangu. Kī yoko ngī anyīk Nyekuci gōōl cannī kūbūna wo, anycangū kimiiri kūuk ĩcī makayyioit cannī.”

⁵⁷ Ēdēcī nēēgē athī ne, “Kūtūvuyyia da yoko doolec cī ngayyi kikiyyia kuduwahet thōōth cī amuk nēnē.” ⁵⁸ Ma natē, utuvuyyia nēēgē Rēbēka ithōng ijinit entek ne, “Adiimi yoko niia iriokcu kī et coo?”

Ēdēcī nē athī ne, “Ii.”

⁵⁹ Ngaatī thī balna ēlēmacī nēēgē Rēbēka kī ticiannioit cī gōō aticanothi ĩnōōnō ōlōō cīnīng ēē, kirioit kī ticiannioit cī Abrahamī kī meelitin cīnnī.

⁶⁰ Ngaatī agatanī gotonia kī yaatīnnī Rēbēka ēthēcī ne, “Anyīk Nyekuc kanyi dōōlī cīk meelīk ōrrōt, vucciaknya ngonana vucciaknya. Anyīk Nyekuc kanyīk dōōlī cugunik katamacito mīrōk cīgīk.”

⁶¹ Ma natē, īdīmanothīk Rēbēka kī buweecii cīk ēēn ticiannioik cīgīnīk īthōng otodit nyakalnya kīi katī kirioit kī ticiannioit cī Abrahamī ēē, ngaatī ōvōyyī.

⁶² Amūdaai kēnnē ōbōda Aīthāi īcī duwwo cī athii Beer Lahai Roi nginiwa wu baa avē nē Nēgēva, ⁶³ īthōng ikiyyia ōtō nē jiat manatō. Ma natē, acīn kēnnē nyakalnya ngatī avunni. ⁶⁴ Ma balna ngī acīn Rēbēka Aīthak wo, ulucciay nyakala, ⁶⁵ īthōng ijin ticiannioit cī Abrahamī ēē ethek ne, “Ngēnē neccie ōwōyya natē ēē?” Ēdēcī nē ethei ne, “Makayyioit cannī Aīthak.” Ma natē, ūbūng Rēbēka ōō cīnnī cērēma.

⁶⁶ Ma natē, uduwak ticiannioiti Aīthak thōōth vēlēk cī baa aticcan nēnē. ⁶⁷ Ngaatī ōkōyyī Aīthāi Rēbēka ciitha wu balna avē yaatīnnē cīnnē Tharaa, īthōng ūrūmtē kī ngaa cīnnī natē. Amīnan balna Aīthāi Rēbēka ōrrōt, ngaatī akku amanymanyānī nē thōōtha wu balna adaaknī yaatīnnē tuu.

Itik Abrahamī Ketura

25 ¹ Ma balna ikiyyia itik Abrahamī naboo ngaa īmma cī athī thaar Ketura, ² īthōng ivitia itiryia nēēgē dōōlī cīk maacīk cīk ēēn tōrkōnōm cīk athī thaar cīgīk Thīmran, Jokthan, Medan, Midian, Ithbak kī Thuua. ³ Ēēn balna Jokthanī baatī ōō Thēbaa kī Dedan. Dōōlī cīk Dedanī eeta cīk Athuri, Letuthi kī cīk Leummi. ⁴ Īthōng balna ēēn doolia cīk Midiani tur, cīk athī Ēpa, Ēpēr, Hēnōc, Abida kī Eldaa. Dōōlī balna cīk Ketura vēlēk cīkkō.

⁵ Aduwa balna Abrahamī athī ne abarīc katī Aīthāi kaal cīgīnīk vēlēk. ⁶ Īthōng thī balna nga arūgī Abrahamī, anyīk balna nē kaal cīgīnīk ōōgī dōōlī cīk maacīk cīk ngaay cīgīnīk cīk kīdīk, īthōng itionīk dōōlī nīkē kōōt īcī dinu īcī alibanī kōrra, kīitō rēēntī kī ngērīnī Aīthak.

Daaīth cī Abrahamī

⁷ Ma balna natē, ikiyyia adaak Abrahamī baa ngīi īnōōnō erkinya cīgīnnēk eet tur kī eet iyyio kōmmōtō kī tur (175). ⁸ Aadaī balna nē baa ngī atangany odowuay tdutduk. Īthōng ōōt ūrūmtē kī eet cīk gīnnīk cīk adaaito. ⁹ Ivitia adaacō Aīthāi kī Īthīmaīl īnōōnō ngiloma cī Makpēla ngatī ōbōwōy kī Mamer, mana wu balna Epronī ngērtī Thoharī wu balna ēēn et cī Hiiti. ¹⁰ Mana wu balna ūūta Abrahamī kī eet cīk Hiiti neccie. Ivitia adaacō nēēgē Abraham nginiwa wu balna adawini ngaa cīnnē Tharaa.

¹¹ Ma balna ngī adaak Abrahamī, ikiyyia agatan Nyekuci Aīthak, ngaatī akku arīcē Aīthāi kōrōōk cīnnī ngatī ōbōwōy kī duwwo cī Beer Lahai Roi.

Tatūk cī Īthīmaīlī

¹² Ēēn balna Īthīmaīlī ngērtī Abrahamī cī balna arita Hagari, ngaa wu balna ēēn nyakapanait cī Tharaa. Ayaha balna Tharaa Hagar Ijiba. ¹³ Ēēn

balna doolia cīk Īthīmaīlī ōmmōtō kī ramma. Athī cī owu Nebaioth īthōng ītō cīk ōwōbēcī Kedar, Adbeel, Mibtham, ¹⁴ Mithma, Duma, Matha, ¹⁵ Hadad, Tema, Jetur, Navith, kī Kedema. ¹⁶ Thaaryiok cīk dōōlī cīk Īthīmaīlī wo balna cīkkō. Avvu baa nēēgē agam kabiconīnē cīk ēēn ōmmōtō kī ramma. Īthōng balna akanothi tharyiowa cīgīk koo korookjiok cīgīk. ¹⁷ Adaaī baa Īthīmaīlī baa ngī ītō īnōōnō erkinya cīgīnnēk eet tur kī eet īmma kōmmōtō kī tūrgērēm (137). ¹⁸ Abaak balna doolia cīk Īthīmaīlī kōrgēna cī looc cī Havila kī Thur, ngatī ōbōwōy kī Ijib īcī alibanī kōrra, gōōla cī ōkkō Athiria. Abaak balna nēēgē mīn kī dōōlī cīk Abrahamī ōōgī vēlēk.

Yokob kī Ethau

¹⁹ Tatūk cī Aīthaī ngērtī Abrahamī coo: ²⁰ Balna ngī ītō erkinya cīk Aīthaī eet ramma, ikiyyia itik nē Rēbēka buwanyīnī Bethuele, cī baa akku Paddan Arama looca cī Aramī. Ēēn baa Rēbēka ngōōnī Labanī. ²¹ Alawini balna Aīthaī Rēbēka kī Nyekuc nyatarka balna athii īnōōnō doolia tō. Ma balna nēnnē īthīrar Nyekuci lawinit cī Aīthaī ēē, ngaatī thī baa akku anyaini Rēbēka. ²² Balna nga kūtūwuay Rēbēka, aga balna nē ngatī ayahi kīballī, nyatarka balna athīrar nē ngatī ukone kīballī nekie kēēngatō. Ngaatī amui Rēbēka athī ne, “Nyia kikiyyia thōōth cī ōgōōn ketee wo?” Ma natē, ūūk ala nē Makayyioit nyatarka thōōth coo.

²³ Īthōng ēdēc Makayyioiti īnōōnō ethei ne, “Ayahi niia eet ramma kēēngatō cunni. Ūūkca katī niia meelitin cī eetu golliok ramma. Tiir katī īmma ijiar gōōnī. Īthōng aticanothi katī cobbi gōtōnī cī dīcī.”

²⁴ Ma baa ngī arawak kōr cī ūūkanē nē dōōlī nīkē ēē, ikiyyia itirra nē dōōlī cīk maacīk cīk ēēn kīballī. ²⁵ Merik balna dōō cī owu īthōng ōlōō ēlē kutugu kī atheetī. Ngaatī akanēcī eeta thaar cīk athī Ethau.^r ²⁶ Īthōng utuwuay dōō cī dīcī cī vurtio agam gōtōnī cī owu wo ginyginyoc, ngaatī thī akanōthīcē thaara cīk athī Yokob.^s Ēēn balna Aīthaī erkinya cīk gīnnēk eet iyyio, balna ngī arittiyai nē doolia cīgīnīk wo.

Ūtūwa Ethau daainit

²⁷ Ma balna ngī ivitia ītūlīthīa doolia nekie, ikiyyia Ethau īthī ngithorowoc cī aga līwō kī gōōl cī ōkōyyī bōōnatō ōrrōt. Īthōng balna ēēn Yokobī et cī athimatīthī cī alna ōlōō kaganoko. ²⁸ Amīnan baa Aīthaī Ethau, nyatarka baa gōō amīnan Aīthaī ngatī adaaī kiding cī bōōnō cī aruk Ethau. Amīnan balna Rēbēka Yokob.

²⁹ Ma kōr īmma, balna akku Ethau līha apīrna īthōng adak boboo buu ōrrōt, amūdaai kēnnē Yokob aak mardēn, ³⁰ ngaatī ēthēcī nē Yokob ne,

^r25:25 Ethau: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, et cī ōlōō ēlē.

^s25:26 Yokob: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, “Et cī ēēn gooliait.”

“Adaha boboo òrròt, anya baai mardēn òōgī kuduk.” Īnōōnō cī akanōthīcē ĩnōōnō thaara cīk athī Ēdōm¹ wo.

³¹ Ēdēcī kēnnē Yokobī gōtōnī ethei ne, “Anya nōōnō niia makathīt cunni cī ěnnē doolec cī owu wo ĩthōng thī kanyi na aniitia mardēn.”

³² Ēdēcī Ethau ethei ne, “Abūnna! Kōbōwē na kadaha, ĩthōng nga katī kadaaē na makathīt cannī wo nyia?” ³³ Ēdēcī Yokobī Ethau ethei ne, “Būtan nōōnō ĩthī ne, anya katī niia makathīt cunni aneeta.” Ngaatī abūtanī Ethau ĩthōng anyīk makathīt cīnnī Yokob. ³⁴ Ma natē, anyīk Yokobī Ethau aheenin cīk avaadiay òōgī kī mardēn kī uuci. Ma natē, uduwoy Ethau ĩthōng ūwūd maam ngaatī ĩnganni òkōyyī.

Athii balna cī alnai Ethau makathīt cīnnī cī ěnnē doolec cī owu ēē òrròt.

Aīthak kī Abimelek

26¹ Avī balna butuny ĩmma cobbi òrròt cī òwōbēcī wu balna ĩcī owu wathinniwēy wuk balna Abrahamī. Ngaatī òkōyyī Aīthā ĩcī Abimeleei alaan cī eet cīk Vilithia looca ĩcī Gerarī. ² Ma natē, ilibak Makayyioiti Nyekuci Aīthak, ĩthōng ethek ne, “Nyī òkkō Ijiba, avvu looca ĩcī ketheci na ne avue wo. ³ Avvu nōōnō looca ĩcoo, ĩthōng kathunni katī na aniitia ĩthōng kagatanina. Kanyi katī na aniitia kī dōōlī cugunik vēlēk looc coo ĩthōng kūthūtē thōōth wu balna kabūtaneei na baaba Abraham. ⁴ Kanyi katī na dōōlī cugunik kivita kītō mēēlī òrròt kavuto kī mūnyūnya cīk tammutiddīnak, ĩthōng kanyīha ĩnōōgō looc coo vēlēk. ĩthōng dōōlēnīy cugunik, amūda katī eeta cīk loociowu vēlēk gataninit. ⁵ Nyatarka balna athīkna Abrahamī aneeta, ĩthōng ūthūtī ngiran kī tīrīthēnīt cannī vēlēk.”

⁶ Ngaatī abaaī Aīthā Gerara.

⁷ Ma balna ngī ajin eeta cīk loocu ĩnōōnō thōōth cī ngaa cīnnī wo, ēdēcī kēnnē nē ĩnōōgō ethei ne, “Ngōōna coo.” Nyatarka balna ongollie nē ngatī aduwačī ĩnōōgō ēthēcī ne ēēn Rēbēka ngaa cīnnī. Amuk balna nē athī ne, “Arukca katī eeta cīk loocak nyatarka dihimitin cī Rēbēka.”

⁸ Ma balna ngī aavu Aīthā natē kuumuc, ēdēcēnya Abimeleei alaan cī Vilithia Aīthak kī Rēbēka bēlētha cīnnī ngatī acūcūwī ngaa cīnnī mīnana.

⁹ Ma natē, ūtūvū Abimeleei Aīthak ĩthōng ethek ne, “Monogo ēēn Rēbēka ngaa cunni? ĩthōng thī da ennehet ne ēēn ngoonu nyia?”

Ēdēcī Aīthā ĩnōōnō ethei ne, “Kongollie balna na kathī ne arukcangū katī ĩthōng kī ooti ngaa cannī wo.”

¹⁰ Ēdēcī Abimeleei ethei ne, “Nyia yoko thēk coo cī adīmanecet niia ageeta wo? Yoko thēk ballia katagutho eeti ĩmma kī ngaa cunni, anyi woyyia niia looc cīnang kī gertha.” ¹¹ Ngaatī irionīcē alaanī eet cīgīnīk

¹25:30 Ēdōm: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, merik.

ēthēcī ne, “Mī uwum eeti ĩmma et coo kōdē ngaa cīnnī, aruwue katī nē kadaak.”

¹² Ma natē, ēv Aīthāī mana looca cī Gerarī erkit nīcē, ngaaī abirni mana cīnnē őrrōt nyatarka balna agatan Makayyioiti ĩnōōnō. ¹³ Ma natē, ikiyyia thī balna ĩthī Aīthāī et cī aballie őrrōt. ¹⁴ Abal balna nē athaa kī tīn cīk meelīk őrrōt, ĩthōng ĩtō mēēlī ticianniowa buu őrrōt. Ma natē, ĩthīnga baa eeta cīk Vilithia atalneeī balinit cīnnī. ¹⁵ Ngaaī avvu atiyiahanī eeta cīk Vilithia duwwēn vēlēk wuk balna adawa ticianniowa cīk baatī Aīthāī baa nga arūgī Abrahamī.

¹⁶ Ma balna natē, ikiyyia uduwak Abimeleei Aīthak ethek ne, “Tūngēk looc cīngang wo, ikiyyia naboo niia ĩthī tiir ĩcīngang őrrōt.”

¹⁷ Ngaaī ũngnīcē Aīthāī looc nīcē ĩthōng ũūk abaak tōlōōwa cī Gerarī.

¹⁸ Ma balna ngī ōkkō acīn nē duwwo wu balna adawa baatīnnē ēē, arubothi kēnnē ĩdītanit eeta cīk Vilithia. Ngaaī adawanī naboo ĩthōng akatēk thaaryiok wuk baa akaneēī baatīnnē.

¹⁹ Ma tōlōōwa cī abaaī Aīthāī ēē, ivitia adayyia ticianniowa cīgīnnēk duwwo nyaraata ĩmmanī ĩcī callī maama. ²⁰ ĩthōng ivitia ēgērēnycōyī tūwayyiowa cīk Gerarī kī cīk Aīthāī duwwo nīcē. Athī cīk Gerarī ne, “Maam cīgaak.” Ngaaī akanēcī Aīthāī duwwo nīcē athīnnī ne EtheK, “Thaara cīk athī EtheK wo Hebureyyiey athī ne, Varac,” nyatarka balna uukone tūwayyiowa duwwo nīcē. ²¹ Ma natē, adayyia ticianniowa cīk Aīthāī duwwo ĩmma naboo, ĩthōng ivitia ēgērēnycōyī kī eet nīkē naboo, ngaaī akanēcī Aīthāī duwwo nīcē thaar cīk a ne, Thītna “Thaara cīk athī Thītna wo Hebureyyiey athī ne, Varac.” ²² Ma natē, uluuk Aīthāī ĩthōng ũūk adawa duwwo ĩmma naboo. ĩthīnga wanīco ēgērēnyōnī tūwayyiowa duwwo nīcē naboo. Ngaaī akanēcī duwwo nīcē thaar cīk athī Rehoboth.^u ĩthōng ĩthī ne, “Anyet Nyekuci ngītī abūnna cī kabaāī jurrung.”

²³ Ma natē, ĩtīnga Aīthāī ũūk looca cī Beertheba. ²⁴ Ma baalin nīcē, ikiyyia ilibak Makayyioiti ĩnōōnō ĩthōng ethek ne, “Keeni na Nyekuc cī baaba Abrahamī. Nyī ongollie, kathunni katī na aniitia ĩthōng kagatanina, ĩthōng kanyi dōōlī cīk meelīk, nyatarka thōōth wu balna kaduwaai na ticiannioit cannī Abraham.” ²⁵ Ma natē, ētēngēny Aīthāī ngītī otodongothīcē Makayyioit, ĩthōng ala ĩnōōnō, kī kētēngēny tuggu ĩthōng thī balna ētērēktaī ticianniowa cīgīnnēk adayyia duwwo.

Ganōn cī Aīthāī kī Abimelek

²⁶ Ma baa kōr ĩmma, ĩtīnga Abimeleei Gerara, kī Ahuthath cī baa ēēn tirithioit cīnnī kī Vikol, makayyioit cī nyīcēkēr cīgīnīk oōt ĩcīnnīt Aīthak.

²⁷ Ngaaī ajini Aīthāī ĩnōōgō ēthēcī ne, “Avunecangu te niigia aneeta nyia? Ma balna ngī aburnēcangu ĩthōng ĩtingkayyiangū looca cunung?”

^u26:22 Rehoboth: Thaara cīk athī Rehoboth wo Hebureyyiey athī ne, Ciith.

²⁸ Ēdēcī Abimeleei kī eet cīgīnīk wo athī ne, “Kagayyia naaga dīdī avī Makayyioiti ĩcunni, ĩthōng kanihitha kathīnna ne, ‘Kivita naaga kayait ngērēmngērēm cī ganōnō.’ Kathīnna naaga ne kūbūtanit kī anīitia kīitō ne, ²⁹ athii katī niia cī adīmānnet ageeta buth naboo kī baa ngī athii cī kadīmānī naaga anīitia buth. Kūngnici balna naaga anīitia tīnga jurrung looca cīnang. ĩthōng balna agatanni anīitia Makayyioiti buu bīt jurrung.”

³⁰ Ma thī balna natē, arīhī Aīthāī ĩnōōgō peyian, ngaatī adūwēēnī ĩthōng uwuddie jurrung. ³¹ Ma ngerethietin cīnī, ūbūtanīt nēēgē kōdōwē. Ngaatī ĩthawīcē Aīthāī ĩnōōgō gōōl kōōt nēēgē jurrung ĩthōng ūtūngtēk nēēgē buu ĩnōōnō kaavu jurrung.

³² Ma kōr nīcē, ivitia uduktiak ticianniowa cīk Aīthāī ĩnōōnō entek ne, “Kijoktaha maam duwwa wu balna kadawana.” ³³ Ikiyyia akatēk Aīthāī duwwa nīcē thaar cīk athī, Thiba.^v ĩthōng gōōl cī balna akku akanōthīcē kōrōōk cī gaalawu Beertheba thaara cīkkō kī kōr coo wo nēēn.

Ngaay cīk Ethau cīk ēēn mōdēēna

³⁴ Ma baa ngī ōdōlanit Ethau erkinya eet ramma, ikiyyia itik nē Judith buwanyīnī Bēērī kī Bathmath buwanyīnī Ēlōn cīk balna ēēn eet cīk looc cī Hiiti. ³⁵ ĩthōng balna ayahak thōōth cī ngaay cīkkō ēēn ramma wo, Aīthak kī Rēbēka varac cobbi ōrrōt.

Agatan Aīthāī Yokob

27 ¹ Ma balna ngī atangany Aīthāī, ĩthōng ĩthī ruben nē. Ma kōr ĩmma, ikiyyia ūtūvū nē ngērīnī cobbi Ethau ĩthōng ethek ne, “Ngērnanī.”

Ēdēcī kēnnē Ethau a ne, “Ee aneet coo.”

² Ma natē, ikiyyia ōthōōth Aīthāī ĩthī ne, “Katanganya yoko nana, ĩthōng athii cī kagga kōr cī daaīth cannī. ³ ĩthōng thī yoko dīma kirihit kī nyarangīt cugunik, ĩthōng uuwu ĩliha kelegit cī bōōnō, ĩthōng uruwu.

⁴ ĩthōng ikiyyia aawu gōōla wu gōō kamīnanē na ōrrōt, ĩthōng ayahaha aneeta. Kadiimi kadaai na naboo ĩthōng kagatanni na anīitia nga kadaak na.”

⁵ Athīrar balna Rēbēka thōōth cī ōthōōth Aīthāī kī Ethau ēē. Ma baa ma ĩngathī Ethau ōkkō līha wo, ⁶ uduwak Rēbēka Yokob ethek ne, “Kathīrari viyyio na baaba ethei Ethau ne, ⁷ ‘Bīt līhaha kelegit ĩthōng ikiyyia avaadīha gōōla wu gōō kēbēlbēlei nana, ĩthōng ayahahanī kī katī kagatani nguuma cī Nyekuc Makayyioit nga kadaawu.’ ” ⁸ Ngaatī ēthēcī Rēbēka Yokob ne, “Ngēēnanī thīrar thōōth cī kaduwaci na wo jurrung, ĩthōng ĩdīmanu. ⁹ Bīt kaalīy, ĩthōng ēbēra ēētha ramma cīk nga dīcē, ĩthōng ayahahanī, kī katī kavaadīk baaba gōōla wu gōō atananī nē ōrrōt.

^v26:33 Thiba: Thaara cīk athī Thiba wo Hebureyyiey athī ne, kōngan.

¹⁰ Īthōng katī ayawothiwu niia ĭnōōnō kūūk kadak ne, kīī katī kagatani nē aniitia ngaanī kadaak.”

¹¹ Ēdēcī kēnnē Yokobī Rēbēka yaatīnnī cīnnī ethei ne, “Aga niia buu ōlōō Ethau ēlē, ĭthōng athii aneeta cī ōlōō ēlē. ¹² Ma katī ngī uwuma baang ĭthōng ĭthī ne kīgōōli na ĭnōōnō thōng, ayahaca koccia katī aneeta thōōth coo cīnēnēt thōng mokowoyyia gatan?” ¹³ Ēdēcī yaatīnnē ĭnōōnō ethei ne, “Anyīk cīnēnēt nīcē kikiyiaha aneeta. Dīman nēnnē niia kīcī kaduwaci na wo. Bīt yahaha ēētha cīk ketheci na wo.”

¹⁴ Ngaatī ōkkō ayahanī Yokobī ēētha cīk ethei yaatīnnē ēē, ĭthōng anyīk ĭnōōnō kavaadīk baatīnnī gōōla cī gōō atarna ēē. ¹⁵ Ma natē, ĭdīma Rēbēka ceremwa cīk Ethau cīk dīhīmīk ōrrōt, cīk gōō attī ciiato ĭthōng itihimēēī ngērīnī wūnnī wu dīcī Yokob. ¹⁶ Īthōng ūmmūt inyia cī Yokobī buu ceremwanīy ĭcīk ēēthak. ¹⁷ Ngaatī anyīcē Rēbēka Yokob kelegit kī ahat cī avaadiay kayawothīk baatīnnī.

¹⁸ Ma natē, ūūk Yokobī ĭcī baatīnnī ĭthōng ethek ne, “Papa.”

Avvē kēnnē baatīnnē a ne, “Ee ngērnanī aniitia ngēnē niia?”

Īthōng ĭjin Aīthaī Yokobī ethek ne, “Logoo cannī jang niia?”

¹⁹ Ēdēcī Yokobī ethei ne, “Aneeta ngeruni wu ēēn abuu Ethau, kūmūda kelegit wu adiimi niinia. Tīnga dak kelegit coo, ĭthōng thī agatananī.”

²⁰ Ēdēcī kēnnē Aīthaī ngērīnī ethei ne, “Ōkkō kette niia amūda kelegit tamanoko kuu?”

Ēdēcī Yokobī athī ne, “Ēēla Makayyioiti Nyekuci cunnie kūmūda.”

²¹ Ma natē, uduwak Aīthaī Yokob ethek ne, “Vījaha da ngato kīī katī kūwūmī na aniitia katī ngī eeni Ethau dīdī?”

²² Ngaatī avījawōthīcē Yokobī baatīnnī Aīthak, ĭthōng uwum baatīnnē ĭnōōnō ĭthōng ethek ne, “Ōgōōn moloowī cunnie kīcī Yokobī, ĭthōng avuto athīna kī cīk Ethau.” ²³ Athii balna cī aga Aīthaī ngatī ēnnē Yokob neccie, nyatarka balna cavure ĭnōōnō athīna kī cīk Ethau ngaatī agatanī ĭnōōnō.

²⁴ Īthōng naboo ĭjin ethek ne, “Eeni thēk niia ngērnanī Ethau dīdī?”

Ēdēcī Yokobī athī ne, “Ii! Aneeta thēk kir coo!” ²⁵ Ngaatī ēthēcī Aīthaī Yokob ne, “Jaaī thī da yoko kelegit cunni wo kīī katī kagatanina.”

Ma natē, anyīk Yokobī baatīnnī kelegit kī mērtē cī vīnōwō kūwūd.

²⁶ Ma natē, ethek Aīthaī ĭnōōnō ne, “Vījaha ngato, ĭjia thawaanī ngērnanī.”

²⁷ Ma balna ĭvījaha Yokobī ikiyyia kīthaa baatīnnī natē, ikiyyia akat Aīthak muyuui cī ceremwa cīk Ethau cīk ahimit Yokobī ēē, ngaatī agatanī ĭnōōnō athī ne, “Ōngōlī doolec cannīē ēmmēdē ōgōōn kī bōōnō cī agatan Nyekuci. ²⁸ Anyīk kanyi Nyekuci tammu, kīī katī kukula mana cunnie jurrung. Anyīk ĭnōōnō kanyi daainit kī mērtē kūdūt kaganoko! ²⁹ Anyīk eet cīk loociok nīkō kīcatothihi aniitia ĭthōng akatit kuthungti nguuma cunni. Anyīk Nyekuc kanyi ĭthī makayyioit cī gotoonogu vēlēk. Anyīk

ĩnōōgō kakatit kuthungti nguuma cunni. Anyĩk Nyekuc kagatan eet cĩk agatanni aniitia ĩthōng ĩcĩn eet cĩk acĩnnĩ aniitia.”

Ala Ethau Aĩthak gatan

³⁰ Ma balna ngĩ ědēcak Aĩthaĩ gatan cĩnnĩ ěē, ĩtĩnga Yokobĩ ũũwa. Ma baa ngaanĩ ĩngathĩ nē thōng, ōbōda kēnnē Ethau líha wu balna ōkōyyĩ nē ěē. ³¹ Ngaatĩ akku aai nē buu kelegit cĩ ayaha wo ĩthōng ayawothĩk baatĩnnĩ ĩthōng ethek ne, “Papa, tĩnga dak kelegit coo kayahai na wo kĩĩ katĩ gatanaanĩ.”

³² ědēcĩ kēnnē baatĩnnē ethei ne, “Ngēnē naboo niia?”

Ĩthōng ědēc Ethau baatĩnnĩ ethek ne, “Aneeta Ethau, ngeruni wu ěēn abuu.”

³³ Ngaatĩ abariti Aĩthaĩ ōrrōt ĩthōng ĩjin ngērĩnĩ ethek ne, “Ngēnē kette wu viyyio ayahaca kelegit ngato? Kadaha na kelegit nĩcē viyyio nga ĩjja niia, ĩthōng kagatana na ĩnōōnō vėlēk, agatanni katĩ nē kūdūt.”

³⁴ Ma balna ngĩ athĩrar Ethau thōōth coo wo, utulu ōrrōt ěgēreñy wuciitha, ĩthōng ethek baatĩnnĩ ne “Papa, gatana thĩ bōng thēk aneeta buu baang.”

³⁵ ědēcĩ kēnnē baatĩnnē ethei ne, “Īgōōla gootonu, ĩthōng ũũwĩ gatan cunni.”

³⁶ ědēcĩ Ethau Aĩthak ethei ne, “Īgōōla yoko nē aneeta ĩthĩ ngonana ramma, edemothi thaara cĩgĩnnēk cĩk athĩ Yokob wo.^w Agamana balna nō ĩcĩ owu makathĩt cĩ kēnnē abuu, ma thĩ wanĩco yoko, agamaha gataninit cannĩ.” ĩthōng ĩjin Ethau baatĩnnĩ ethek ne, “Athii niia cĩ ngaanĩ ayahi gatan ĩmma cĩ ngaanĩ athuunicia niia?”

³⁷ ědēc Aĩthaĩ ĩnōōnō ethek ne, “Kanyĩha viyyio thēk na ĩnōōnō kĩĩ makayyioit cunni vėlēk, ĩthōng kanyĩha tionniok cĩgĩnĩk vėlēk kĩĩtō ticanniok cĩgĩnĩk. Kagatanaha laabĩ buu kĩ mērtē. Ithii gii cĩ woccia ngaanĩ kanyi aniitia tō ngēnani!”

³⁸ Ōbōdēcĩ Ethau naboo athĩ ne, “Papa, ayahi gōō niia gataninit codoi doo? Gatana bōng thēk aneeta buu.” Ngaatĩ thĩ baa alue nē.

³⁹ Ngaatĩ aduwacĩ baatĩnnē ĩnōōnō ěthēcĩ ne, “Rēēn katĩ aniitia kōrōōgĩ looca ĩcĩ abũnnanĩ tōdōwa, ngatĩ kothii tammu cĩ akku tammuatiddina.

⁴⁰ Amũda katĩ gōō niia daaninit cunni vėlēk jora, ĩthōng ĩthĩ ticiannioit cĩ gotoononu. ĩthōng katĩ ma ngĩ idimu niia utungewu ĩnōōnō, ungni thēk katĩ niia ĩnōōnō.”

^w27:36 Yokob: Thaara cĩk athii Yokobĩ wo Hebureyyiey athĩ ne, “Et cĩ ĩgōōl eeta.”

Ūūk Yokobī ōlōō cī malōtīnnī

⁴¹ Ma baa natē, avaracīk Ethau Yokob nyatarka thōōth cī agatanī baatīnnē Yokobī ēē. Amuk balna Ethau athī ne, “Ōbōwē kōr cī katī adaaknī baangī, ma katī ngī edecciy ulua, karui thēk katī na Yokob.”

⁴² Ma balna ngī athīrar Rēbēka thōōth cī atuui Ethau Yokob ēē, ikiyyia ūtūvū nē Yokob īthōng ethek ne, “Adiim gootonu Ethau ngī arukci aniitia. ⁴³ Thīk yoko thōōth cī kaduwaci na wo jurrung, bīt ōlōō īcī gotonona Labanī, looca cī Haranī. ⁴⁴ Ōōt nōnō ūrūmtē kī īnōōnō kīdic kalal thīnīn cī gotoononu. ⁴⁵ Īthōng ma ngī īnīnga gootonu avaracici aniitia, īthōng ūtūngēk thōōth wu baa adīmaneei niia īnōōnō ēē, kitiona katī na et īmma kikiyyia kōbōdai aniitia. Nyia woccia gōō katī cī katdūkēcī dōōlī ramma vēlēk tuu kōr codoi wo?” ⁴⁶ Ngaatī ēthēcī Rēbēka maac cīnnī Aīthak ne, “Avaracī aneeta thīnīn thōōth cī atihī Ethau ngaay cīk ēēn Hiiti cīk looc cī Kananī ēē ōrrōt. Īthōng ma ngī atihī Yokobī buu looca cī rēēng ēē kī Ethau, kadaaī woccia kēnnē katī na.”

Irionīk Aīthaī Yokobī

28 ¹ Ngaatī avaanī Aīthaī ngērīnī Yokob īthōng agatan kī kirionīk kethek ne, “Nyī atihī ngaa cī looc cī Kananī. ² Bīt tamanoko īcī Bethuele baatī yaaya tōōna cī looc cī Paddan Aramī, īthōng uuwu icinu malotunnī Laban. Bēra doolec īmma cīnnī natē īthōng ayaha kī ngaa cunni.” ³ Īthōng agatan ethek ne, “Anyīk kagatani Nyekuci Tiryoiti vēlēk, īthōng anyi tirra dōōlī cīk meelīk īthōng anyung agiitia itō eet cīk meelīk cīk loocak. ⁴ Anyīk Nyekuc kanyi aniitia kī tionniok cugunik gatan cī ōgōōn kī wu balna anyi nē Abraham kī katī bītī niia looc coo cī katēē naaga kēgīnnīē eet cīk kī rēēng wo.”

⁵ Īthōng thī balna ition Aīthaī Yokob kōōt kūrūmtē kī Laban gōtōnī Rēbēka, īthōng ngērtī Bethuele cī ēēn Aramenit.

Itik Ethau buwēnyī Īthīmaīlī

⁶ Ma baa ngī athīrar Ethau ngatī agatanī Aīthaī Yokob ēthēcī ne, “Nyī atihī ngaa cī ēēn Kananenit,” Īthōng itionīk kūūk kītīha ngaa looca cī Paddan Aramī ēē, ⁷ īthōng balna ongollie Yokobī thōōth cī baatīnnī kī cī yaatīnnī. ⁸ Ikiyyia aga Ethau ngatī aburneei baatīnnē Aīthak ngaay cīk looc cī Kananī. ⁹ Ngaatī ōkōyyī Ethau īcī kōrōōk cī Īthīmaīlī gōtōnī baatīnnī, īthōng ūūk itik ngaa īmma cī ēēn buwanyī Īthīmaīl cī athī Mahalath ngōōnī Nebaioth būwēnyīnī Īthīmaīl, wu balna ēēn Logoo cī Abrahamī.

Ngonothiniet cī Yokobī

¹⁰ Ma natē, ītīnga Yokobī looca cī Beertheba īthōng ūūk looca ĩcī Haranī. ¹¹ Ma baa ngī okolothīk kōr, ikiyyia arawak ngini ĩmma, ngaatī ongiyyie natē nyatarka balna iriri lōōcī. Ma natē, īdīma bī ĩmma īthōng uruwaā dō cīnī. ¹² Ma baa kīnyaaīy, ōngōnōthē nē acīn lotdirtdir ĩmma cī akatī looc ōkkō kōdōlan tammutiddin. Īthōng balna acīn nē anjīlēt cīk Nyekucak ngatī ōtōdī ōvōyyī tammuatiddina īthōng ulucciay loota lotdirtdira nīcē. ¹³ Abīlī balna Makayyioiti lotdirtdira kabanyca, īthōng īthī nē ne, “Aneeta Makayyioit Nyekuc cī baaba Abrahamī kī cī Aīthaī. Kanyi katī na aniitia kī dōōlī cugunik looc cī yoko ōngē niia wo. ¹⁴ Avvu katī tionniowa cugunniek ēēn kī tōdōwa loota ngato. Īthōng athanothicu katī niigia looc cī tōōn cī ōkōlōthīcē kōrra, kī cī alibanī kōrra, kī cī lootu, kī ĩcī dinu vēlēk. Agatanni katī eeta vēlēk loota ngato nyatarka aniitia kī dōōlī cugunik. ¹⁵ Karūmē katī na kī aniitia īthōng kebeeī aniitia goollīowēy vēlēk ĩcīk ōkōyyē niia, īthōng kōbōdaaī katī na aniitia looca ĩcoo. Athī katī na cī kūngnici aniitia gii ngī kīdīmana kaal cīk kaduwaci na wo.”

¹⁶ Īthōng ma balna ngī acīnē Yokobī kīnyaaīy wo, ikiyyia ummuk nē īthī ne, “Monogo avī Nyekuci Makayyioiti ngato dīdī, īthōng athī na cī kagga vēlēk!” ¹⁷ Ngaatī baa ongolinung nē, īthōng īthī ne, “Ngītī woccia gōō ōgōōn kuu coo! Ēēn woccia coo ciith cī Nyekuco, īthōng ēēn aran cī kovoyyi tammuatiddina!”

¹⁸ Ma balna ngerenniet, ītīnga Yokobī īthōng īdīma bī wu balna aruwanī nē ōō cīnī īthōng adaweek kībīl mūrūr kīī ngītī lawinto. Īthōng utdutik ngooroc tiddina kīī kīdīhīth Nyekuc. ¹⁹ Īthōng akatēk nē nginice thaar cīk athī Bethel, avvē balna nō nginicie athī ne, Luuth.^x

²⁰ Ma natē, ūbūtan Yokobī nguuma cī Nyekuco īthī ne, “Ma karūmēna na kī Nyekuc, īthōng uthuutia nē aneeta gōōla cī kokoyye wo, īthōng anya ahat kī ceremwa buu, ²¹ īthōng katī anya kōbōda jurrung kōdōlan kōrōōk cī baangī, ēēn katī nē Nyekuc Makayyioit cannī kūdūt. ²² Īthōng ēēn katī bīī coo ciith cunni, īthōng kanyi katī na aniitia gii cī dīcīlīm cī anya niia aneeta.”^y

Arawothīk Yokobī kōrōōk cī malōfīnnī

29 ¹ Ma balna ngī ōwō Yokobī ōkkō gōōla ĩcī alibanī kōrra, ² ĩcīn nē duwwo rēēna cī ōvōyyī tūwayiowa athaanu kōōt kūwūdīt

^x28:19 Bethel: Thaaara cīk athī Bethel wo Hebureyyiey athī ne, kōrōōk cī Nyekuco.

^y28:22 Gimma cī dīcī: Ma ayak Yokobī tīn ōmmōtō, angarai woccia katī nē Nyekuc tang codoi.

maam. Ēēlī balna teenyūana iyyio cīk athaanu duwwa² nīcē joonui, cī balna anyūgī nyugeca. ³ Ma ngī ivitia athaa vēlēk natē duwwo ēnyēktī thī tūwayyiowa nyugec cī duwwo. Īthōng ma katī mī uwuddie athaa vēlēk, ūnyūgītō tūwayyiowa duwwo.

⁴ Ngaatī ajini Yokobī tūwayyiok ēthēcī ne, “Avunnu nga lōgōth?”

Ēdēcī tūwayyiowa athī ne, “Kavunna Harana.”

⁵ Īthōng ijin nē ĩnōōgō ethek ne, “Agayyu woccia et ĩmma cī athī Laban, doolec cī ngērtī Nahori?”

Ēdēcī eeta nekie ethei ne, “Ii, kagayya.”

⁶ Īthōng ijin ĩnōōgō ethek ne, “Ma ngī acīnnu ĩnōōnō abūnna nē?”

Ēdēcī tūwayyiowa ethei ne, “Abūnna jurrung. Buwanyīnī wīnnī neccie Racel cī angīda athaa ēē.”

⁷ Ngaatī ēthēcī Yokobī ĩnōōgō ne, “Nga waathīn, nganī kī itin cī kangīdanē kaal kivita keelitō. Ellik athaa ĩthōng imiryiowu oottu gēēwua.”

⁸ Ēdēcī kēnnē tūwayyiowa athī ne, “Athii cī keelicia, nga nōōnō kērēyya athaa vēlēk kivita ngato, kī thī kēnyēktia nyugec duwwa.”

⁹ Ma balna nga ōthōōthōy Yokobī kī ĩnōōgō, ikiyyia Raceli angīda athaa cīk baatīnnī, ēēn nē tūwayyioit. ¹⁰ Ma baa ngī acīn Yokobī buwanyīnī Labanī ēē, ivir ūūk ēnyēē nyugec, ĩthōng eelik athaa cīk malōtīnnī ēē.

¹¹ Īthōng thī ūcūcū Yokobī Racel, kī kutulu ōrrōt. ¹² Īthōng uduwak nē Racel ethek ne, “Keeni na ngērtī Rēbēka, ngōōnī baaba.” Īthōng ivir Raceli ūūk uduwak baatīnnī thōōth cīnnī.

¹³ Ma balna ngī athīrar Labanī nyemut cī ngērtī ngōōnōnī wo, ivir nē buu ōōt urumtoy kī Yokob, ngaatī ĩthawī ĩnōōnō talia ĩthōng ūūwī ĩcī olu, ngaatī aduwacī Yokobī ĩnōōnō thoothonniok vēlēk. ¹⁴ Īthōng ĩthī Labanī ne, “Eeni niia ēlē kī biyyie cīganīk kir.”

Itik Yokobī Lēha kī Racel

Baa ngī aavu Yokobī nyīlok codoi, ¹⁵ ikiyyia uduwak Labanī ĩnōōnō ethek ne, “Athii woccia niia cī aticanothicia aneeta kaganoko athii cī itabjie nyatarka eeni niia tionnioit cannī. Nyia yoko cī adiimi niia kanyi na aniitia.”

¹⁶ Īthōng ayak balna Labanī dōōlī ramma cīk ngayyik. Athī cobbi thaar cīgīnīk Lēha, ĩthōng athī cī dīcī thaar cīgīnīk Racel. ¹⁷ Vōōrī balna Lēha kēbērē pēr, ĩthōng balna Raceli dīhīm nē ōrrōt ĩthōng ayak ēlē cī dīhīmī ōrrōt. ¹⁸ Amīnan balna Yokobī Racel ngaatī aduwacī Laban ēthēcī ne, “Kadiimi katicanothici na aniitia erkinya tūrgērēm ĩthōng anya kitik Racel.”

²29:2 Duwwo: Ada eeta duwwēn cīk wuuntik wathinniwēy wuk balna avē Yokobī kumuddia maam cīk kaal cīgīk.

¹⁹ Ēdēcī Labanī athī ne, “Mayya ma kanyi na aniitia ĩnōōnō kīccī woyyia ma ngī kanyi et ĩmma. Avvu ngatō ticanothīha aneeta.” ²⁰ Ngaatī aticanini Yokobī erkinya tūrgērēm kī katī kūmūda nē Racel. Īthōng acīn nē erkinya nīkē attī kī ĩnyia cī kīdīk ĩcīnnī nyatarka amīnan nē Racel ōrrōt.

²¹ Īthōng uduwak Yokobī Laban ethek ne, ūtūbanē itini wannie kidiima na kītīha ngaa cannī Racel.

²² Ngaatī alūtanī Labanī eet cīk looc nīcē vēlēk ĩthōng ōōt eeta ebelbelit tiēnta aduwe awūdē arūgūmī. ²³ Ma balna jiatīn nīcē ayahak Labanī buwanyīnī Lēha Yokob kōōt katagutho. ²⁴ Īthōng balna anyīk Labanī nyakapanait cīnnī cī athī Thīlpa kī nyakapanait cī Lēha.

²⁵ Ma balna ngerenniet, acīn kēnnē Yokobī Lēha, ĩthōng ethek Yokobī Laban ne, “Nyia coo adīmaneca niia aneeta wo? Katicanothici balna na aniitia nyatarka Racel, athii wōnō cī ōgōōn noko? Nyia gōōla niia neeta wo?”

²⁶ Ēdēcī kēnnē Labanī ethei ne, “Angiranni ngiriana cīnang ngatī atienī doolec cī vurtio katī ngaanī kītīhē cī ēēn abuu. ²⁷ Rēwōy nō dēcak wathinniok tūrgērēm cīk tiento, ĩthōng thī katī kanyi Racel buu, ĩthōng iticanoī naboo erkinya tūrgērēm.”

²⁸ Ma vurtia cī baa edecia Yokobī kī Lēha wathinniowa cīk ēēn tūrgērēm ēē, ĩdīma Labanī Racel anyīk Yokob kī ngaa cīnnī. ²⁹ Anyīk balna Labanī nyakapanait cīnnī cī athī Bīlha kūūk kī nyakapanait cī Raceli. ³⁰ Ngaatī oginnie Yokobī kī Racel buu kī ngaa cīnnī, ĩthōng ĩmīnan ĩnōōnō ōrrōt kijiar Lēha. Īthōng iticanothīk nē Laban erkinya tūrgērēm.

Dōōlī cīk Yokobī

³¹ Ma balna mī acīn Nyekuci ngatī athii cī amīnanī Yokobī Lēha wo, ikiyyia anyīk nē Lēha kēyēk dōōlī, ĩthōng aavu Raceli kaganoko. ³² Īthōng balna anyaawōy Lēha, ikiyyia ūtūwa doolec cī maacī ĩthōng atal ĩthī ne, “Īdīm Nyekuci pīrnanēt cannī ngatīvōrī, ĩthōng thī ĩmīnana aneeta maac cannīē ōrrōt.” Ngaatī akanēcī doolec thaar cīk athī Ruuben.^a

³³ Ma vurtia cī erkit nīcē, ikiyyia anyaawōy naboo, ĩthōng ūtūwa doolec cī maacī ĩthōng ōthōōth ĩthī ne, “Nyatarka ĩthīk Makayyioiti athī ne, athii cī amīnanna aneeta maac cannīē, anya nē aneeta doolec coo naboo.” Ngaatī akanēcī nē doolec thaar cīk athī Thimone.^b

^a29:32 Ruuben: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, ĩcīn Nyekuci pīrnanēt cannī.

^b29:33 Thimone: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, et ĩmma cī athīngnē.

³⁴ Ma natē, ikiyyia itirak doolec ĩmma naboo cī maacī, ĩthōng ikiyyia ummuk ĩthī ne, “Ikiyyia wanīco katī ĩmīnana maac nyatarka kitiraha dōōlī iyyio.” Ngaatī akanēcī ĩnōōnō thaar cīk athī Levi.^c

³⁵ Ma natē, ikiyyia anyaawōy naboo ĩthōng ūtūwa doolec cī maacī, Ngaatī akanēcī thaar cīk athī Judaa.^d Nyatarka athī ne kadihithi na Nyekuc Makayyioit. Ma ngato, ikiyyia ĩbīl ngatī ayahi dōōlī.

Inyigarantoi Raceli kī Lēha

30¹ Ma balna ma ngī acīn Raceli ngatī athii cī aritacī Yokobī ĩnōōnō dōōlī wo, ikiyyia inyigaran nē ngōōnī cīnnī, ĩthōng ethek nē Yokob ne “Anya dōōlī mī athii tō, kadaā katī na.”

² ĩthōng avaracīk Yokobī ĩnōōnō ĩthōng ethek ne, “Athii na cī keeni Nyekuc, cī abilni aniitia athii cī anyi yak dōōlī wo?”

³ Ma natē, uduwak nē ĩnōōnō ethek ne, “Bīfī thī Bīlha, nyakapanait cī ngayyi cannī wo. Ataguththu kī ĩnōōnō kī katī itiryahangū dōōlī, ĩnōōnō thī katī kēnnē na buu cī kamūdanē tatūk cannī.”

⁴ ĩthōng thīna anyīk Raceli Bīlha nyakapanait cīnnī katagutho kī Yokob.⁵ Ma natē, ikiyyia anyaawōy nē ĩthōng ūtūwa logoo cī maacī. ⁶ ĩthōng ōthōōth Raceli ĩthī ne, “ĩthīrar Nyekuci lawinit cannī, ĩthōng anya doolec cī maacī.” Ngaatī akanēcī nē ĩnōōnō thaar cīk athī Daan.^e

⁷ Ma thī balna natē anyaawōy Bīlha wu ēēn ticannioit cī Raceli naboo, ĩthōng naboo itirak nē Yokob logoo cī maacī. ⁸ Ngaatī thī baa ōthōōthī Raceli athī ne, “Kongonycowa kī ngōōna ōrrōt ĩthōng kijiara ĩnōōnō.” Ngaatī akanēcī doolec thaar cīk athī Naptali.^f

⁹ Ma balna mī acīn Lēha ngatī abilnī nē athii cī arinni wo, ikiyyia ĩdīma nē Thīlpa, ticiannioit cīnnī anyīk kitik Yokobī. ¹⁰ Ngaatī thī balna aritacī Thīlpa ticiannioiti cī Lēha doolec cī maacī Yokob. ¹¹ ĩthōng ōthōōth Lēha ĩthī ne, “Kedemothiha kir nana.” Ngaatī akanēcī doolec thaar cīk athī Gad.^g

¹² Ma natē, ikiyyia itiriak ticiannioiti cī Lēha Thīlpa Yokob doolec ĩmma cī maacī. ¹³ ĩthōng ōthōōth Lēha ĩthī ne, “Kēbēlbēla yoko na! ĩthōng kōr coo, etheca katī ngaay vēlēk ne katali na.” Ngaatī akanēcī doolec thaar cīk athī Athēr.^h

^c29:34 Levi: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, ĩmīnana aneeta.

^d29:35 Judaa: Athī Hebureyyiey thaar cīkkō ne, dīhīthēnīt.

^e30:6 Daan: Thaara cīk athī Daan wo Hebureyyiey athī ne, utdukaha wanīco thōōth cī Nyekuco.

^f30:8 Naptali: Thaara cī athii Naptali wo Hebureyyiey athii ne, kongonycowa.

^g30:11 Gad: Thaara cīk athii Gad wo Hebureyyiey athii ne, kedemothiha.

^h30:13 Athēr: Thaara cīk athī Athēr wo Hebureyyiey athī ne, talinit.

¹⁴ Ma balna itin cī ētēēdī eeta laabī, amūda balna Ruubenī kēēt īmma cī ayak vurēēna.ⁱ Īthōng ūūk ayahawothik yaatīnnī cīnnī cī athī thaar Lēha. Īthōng ijin Raceli Lēha vurēēn ōōgī. ¹⁵ Ēdēcī kēnnē Lēha athī ne, “Gertha ōrrōt baa ngī ogorothi maac cannī, ĩthōng yoko naboo adiimi vurēēn cīk logoo cannī wo buu.”

Ēdēcī kēnnē Raceli ĩnōōnō etheei ne, “Anya thī niia aneeta vurēēn ōōgī ĩthōng ataguththu niia kī Yokobī baalin coo.”

¹⁶ Ma balna jiatīn nīcē baa ngī ōbōda Yokobī manatō, ikiyyia uduwak Lēha ĩnōōnō ethek ne, “Kōgīn na kī aniitia baalin coo. Nyatarka kītabaai na aniitia vurēēnēy ĩcīk mīnan cī logoo cannī.” Īthōng balna ataguutho nēēgē kōdōwē baalin nīcē.

¹⁷ Īthōng ĩthīrar Nyekuci lawinit cī Lēha, ĩthōng anyīk nē Yokob doolec cī maacī naboo kītō tur. ¹⁸ Ngaatī ōthōōthī Lēha athīnnī ne, “Aanya wanīco Nyekuci anyinit ngatī kanyīcē Yokob kitik ticcianioit cannī.” Īthōng akatēk nē doolec thaar cīk a Ithacar.^j

¹⁹ Īthōng anyaawōy naboo Lēha ĩthōng itirak nē Yokob doolec cī ēēn tōrkōnōm. ²⁰ Ngaatī ōthōōthī Lēha athīnnī ne, “Anya wanīco Nyekuci anyinit īmma naboo cī dīhīmī. Īthōng kōr coo, ikiyyia katī otongoleha maac cannīē ōrrōt, nyatarka kitiriaha na ĩnōōnō dōōlī cīk maacīk tōrkōnōm.” Ngaatī akanēcī dōō cī dīcī thaar cīk a Thebulun.^k

²¹ Ma balna vurtia cīnnī naboo, ikiyyia itirra Lēha doo cī ngayyi cī athī thaar Diina.

²² Īthōng balna ikiyyia ahada Nyekuci Racel, ĩthōng ĩthīrar ĩnōōnō ĩthōng anyīk kayak nē dōōlī. ²³ Ma natē, anyaawōy Raceli noko ĩthōng ikiyyia ūtūwa doolec cī maacī, ĩthōng ōthōōth ĩthī ne, “Īdīm Nyekuci thōōth wu gerthe wūnanī ngatīvōrī.” ²⁴ Īthōng akatēk nē ĩnōōnō thaar cīk a Yothēbō, ĩthōng ĩthī ne, “Anya woccia Nyekuci kītōrīha aneeta doolec īmma.”^l

Yokob kī Laban

²⁵ Ma balna ngī itirriay Yothēbō vēlēk, ikiyyia ethek Yokobī Laban ne, “Anya aneeta kūūk kī katī kūūk na looca ĩcīnanī. ²⁶ Anya aneeta ngaay cīganīk kī dōōlī cīganīk, nyatarka balna kiticanothihi na aniitia, ĩthōng katī kūūwa na gōōla ĩcannī. Aga thēk niia noko ēēn tiici wu balna katicanothici na aniitia kuu.”

²⁷ Īthōng ēdēc Labanī Yokob ethei ne, “Ma ngī kūrūba na thōōth cī abūnna kēbērēēnīy ĩcīgunnīk, avvu baai ngato. Kūrūba na thōōtha

ⁱ30:14 Anyi vurēēna ngaay cīk athii cī arinni kitirit.

^j30:18 Ithacar: Thaara cīk athī Ithacar wo Hebureyyiey athii ne, anyinit.

^k30:20 Thebulun: Thaara cīk athī Thebulun wo Hebureyyiey athī ne, tongolinit.

^l30:24 Yothēbō: Athī Hebureyyiey thaar cīk athī Yothēbō wo ne, aanya kītōr nē.

īcī kafīmanē kagūra ma ngī keeni ballioit agatana Makayyioit aneeta nyatarka aniitia.”^{m 28} Īthōng balna īthī naboo nē ne, “Duwa da yoko ēēn nyarobinya cugunniek īthōng, kī katī kūdūmanēī na aniitia.”

²⁹ Ēdēcī Yokobī īnōōnō ethei ne, “Aga thēk niia buu kiticanothihi na aniitia ōrrōt, īthōng aga ngatī kapaai na aniitia athaa kī ēētha cugunik.

³⁰ Nga balna dīcē kaala cugunniek kaganoko, baa nganī kakuni na thōng, īthōng yoko ivitia ītō mēēlī ōrrōt. Agatan Nyekuci kaal cugunik kitirrit jurrung nyatarka aneeta. Īthōng yoko, kidiima kayaha na korookjiok cīganīk mīn, kī katī kīcīn thōōth cī kōrōōk cannī nyangu.”

³¹ Ngaatī ajini Labanī īnōōnō ēthēcī ne, “Ēēn koccia gii cī kītabii na aniitia kuu?”

Ēdēcī Yokobī ethei ne, “Athii gii cī kadiimi na cī ītaaba niia aneeta tō. Ma ngī īdīmanu niia gii codoi coo dōō, kī thī katī kūtūwwa na athaa kī ēētha cugunik. ³² Īthōng kathī na ne, anya da yoko kīyīēth kaal cugunik wo vēlēk kī katī kēbēra athaa kī ēētha cīk buthēnīk, kī nyio cīk kollik vēlēk kī tabiniet cī thōōth cī kadiimi na wo. ³³ Ma katī kōr īmma, akuuni katī aga niia mīn athī ne, athii na cī kīgolli aniitia, acīnī katī niia athaa kī ēētha, īthōng athaa kī ēētha cīk athii cī buthēnē kōdē ma ngī ollie nyiona kaalīy īcīganīk. Gaa īthī ne, ogorothiay īcunni.”

³⁴ Ēdēcī kēnnē Labanī athī ne, “Kēlēma thōōth cunni ēē, īthōng anyīk kaavu kīcī aduwa niia wo.” ³⁵ Ma kōr nīcē, atangala Labanī kōōnyī cīk labaacīk kī ēētha cīk ngayyik vēlēk kī cīk buthēnīk kī nyio cīk kollik vēlēk kavuto mīn. Ma natē, īdīma lōgōō cīgīnīk kōōt kūtūwaco ēētha kī nyio. ³⁶ Ngaatī ēhēērōnī Labanī ayahi wathinniok iyyio, īthōng ūtūngēēī nē Yokob ēētha kī athaa cīgīnīk kūtūwwa.

³⁷ Ma balna natē, ētēngēda Yokobī taliibanē cīk kēēn cīk cūlaīk kūdūt, īthōng ūpūrūc ōōgī kī kanyīk ngītī apūrūc nē kēēta ēē, kedenyiy. ³⁸ Ma natē, īdīma taliibēnē nīkē arīk kīitō ōjōōntī kī kovowolēt kī katī kīcīnīt athaa kī ēētha, katī ngī avvu awūdē kovowola katī ma ngī idialloy.

³⁹ Īthōng thī balna itidialloy ēna natē joonui taliibanēy īthōng itiryia nyio cīk labaacīk īthōng buthēnē gwak.

⁴⁰ Athaa balna gwak wuk Labanī wuk balna ūūwa Yokobī buthēnē baa nēēgē. Īthōng ma balna ma ngī adiim idialloy nēēgē, anyi nē īnōōgō kīcīnīt ēētha wuk buthēnīk kī cīk ollik ēē. Gōōla īcoo abaala Yokobī tēēny cī athaa cīgīnīk īthōng athii cī arūm kī athaa ōōgī.

⁴¹ Ma balna ma ngī idialloy athaa cīk adīhī joonui ngatī awūdēēnī ēē, īdīma Yokobī taliibēnē cīk abacūwa ēē, īthōng arīk kīitō ōjōōntī kī kovowolēt cīk awūdēēnī kaala. ⁴² Athii Yokobī cī arii taliibēnē nīkē katī mī ngī idialloy kaala cīk akaranī. Īthōng ūūwī Yokobī kaal cīk adīhī

^{m30:27} Katīmanē kagūra: Angiranni balna ngatī ōvōyyī eeta cīk Nyekucak kī ngarēta kōdē ngatī acīnī kūlūktee. Bēl Levitikath 19:26; Ditoronomi 18: 10, 14

īthōng ūūwī Labanī cīk anyigiay ēē. ⁴³ Ngaatī akuuni abaalini Yokobī ōrrōt gōōla nīcē. Ayak boore cī ēēthawu kī cī athaanu kī cī nyakalnyawu kī cī thigireenu kī nyakapanak cīk meelīk ōrrōt buu.

Ivir Yokobī īcī Labanī

31 ¹ Baa ngī athīrar Yokobī dōōlī cīk Labanī ōthōōth athī ne, “Ūūwī bēre Yokobī kaal cīk baangiet cīnac vēlēk. Akku baliniti cīnnē vēlēk kī baangiet cīnac.” ² Īthōng ijiowa Yokobī ngatī aharnecī Labanī īnōōnō, īthōng ithii gōōnīthēfī wūning wu baa gōō iriowoni. ³ Ngaatī ēthēcī Makayyioiti Yokob ne, “Miirie bīt looca cī ōbaatī baatī babaa kī tionniok cugunik. Kagatanni katī na aniitia.”

⁴ Ngaatī itionīcē Yokobī Racel kī Lēha nyemut ēthēcī īnōōgō ne, “Kurumtoy ngatī ēgēwī kaala ēē.” ⁵ Īthōng uduwak nē īnōōgō ethek ne, “Kīcīna na awuthit cī baaba wunung athii cī ōgōōn kī baa īcī owu, īthōng thī avī Nyekuci cī ōō baangī īcī nannī. ⁶ Agayyu niigia noko baa ngī katicanothi na baaba tirthēta īcannī vēlēk, ⁷ īthōng nga īgōōla aneeta baaba ngatī ūūwūwī tabiniet cannī ngōnana ōmmōtō. Īthōng thīna athii Nyekuci cī anyi īnōōnō kīdīmana aneeta buth. ⁸ Īthōng ma baa ngī athī baaba ne, ‘Ītabja katī nē aneeta kaalīy cīk buthēnīk,’ īthōng ivita tīna kaala cīk buthēnīk vēlēk itiryia nyio cīk buthēntīk. Ma baa ngī athī nē ne, ‘Ītabja katī nē aneeta kaalīy cīk ariitik,’ īthōng ivita tīna kaala vēlēk cīk ariitik itiryia nyio cīk ariitik. ⁹ Ngaatī agamanī Nyekuci baaba kaal vēlēk īthōng anya aneeta.

¹⁰ “Īthōng wathinniwēy wu gōō idiallōnē kaala, kongonothie balna na ngī kacīnī mīrkīcī cīk ariitik kī cīk labaacīk kī cīk buthēntīk. ¹¹ Ma natē, ūtūvūwa anjīlo cī Nyekuco aneeta ngonothintia ēnnēca ne, ‘Yokob! Kedeci kenne na kennei ne, ‘Aneeta cool!’ ¹² Īthōng ennea ne, ‘Cīn da kōōnyī cīk idially ēē, cīk ariitik gwak buthēnē gwak īthōng cīk labaacīk gwak. Nyatarka kagawa na thōōth wu adīmaneci aniitia Labanī. ¹³ Keeni na Nyekuc wu ala niia Bethela, baa ma ngī atduuti niia ngooroc cī olivi bīya īthōng ūbūtana niia aneeta. Īthōng thī yoko, miirie tamanoko bīt īcī looc wu balna aritanē niia.’”

¹⁴ Ma natē, edecit Raceli kī Lēha Yokob entek ne, “Ithii gii cī ūūngnīciet ageeta baangietī cīnang tō cī katī karagīth naaga? ¹⁵ Adīmannet nē ageeta buth kī mōōdēēna kaganoko īthōng utuwowuet ageeta. Īthōng iticanōī nē ijjiio wuk balna ītabiet niia ageeta. ¹⁶ Ēēn balinti wu balna agama Nyekuci baangiet cīnang vēlēk ēēn cīnang kī cī dōōlī cīgaak. Dīman nēnnē niia thōōth vēlēk kīcī ngī aduwacī aniitia Nyekuci.”

¹⁷ Ngaatī aduwacī Yokobī ngaay kī dōōlī cīgīk kōtōdīt nyakalnya īthōng ōōta, ¹⁸ ngaatī angīdī Yokobī kaal cīgīnīk vēlēk kutuwuantei īnōōnō, kī ijjiio wuk balna athada nē Paddan Arama, ōkōyyī īcī baatīnnī Aīthaī looca

cī Kananī. ¹⁹ Ma baa ngaanī òkkō ētēēda Labanī ĩm cīk athaanu,ⁿ ikiyyia ògōrōth Raceli kaal cīk gōō ar Labanī kīi nyekucnya.

²⁰ Ma balna natē ĩgōōl Yokobī Laban et cī Aramī athii cī aduwaai ma ngī aluuk nēnē. ²¹ Ma balna ngī abaaē Yokobī duwwo cī athī thaar Yuparath, ĩthōng ũūk looca cī Gileadi cī ēēn thiryiok. Ayak balna nē ijjo cīgīnīk wu gōō ayak nē vēlēk.

Ōwōb Labanī Yokob

²² Ma baa ngī ĩ tō wathinniowa iyyio, ivitia udukiak eeta Laban entek ne, “Ivir Yokobī.” ²³ Ma balna ũlūta Labanī tionniok cīgīnīk, ĩthōng owobit Yokob wathinniok tūrgērēm, ngaatī òdōlanī ĩnōōnō thiira ĩcī Gileadi. ²⁴ Ma balna baalin nīcē kīnyaaīy ikiyyia uduwak Nyekuci Laban Aramenit ngonothintia ethek ne, “Muk jurrung, nyī òkkō adīmaneei Yokob thōōth cī gerthe kōdē cī abūnna.”

²⁵ ĩthōng balna ētēngēny Yokobī tuggu cīnnī thiira ĩcī Gileadi, ĩthōng balna ikiyyia Labanī kī tionniok cīgīnīk etengenyit tugguet thiira nīcē. ĩthōng ũūk Labanī ĩcī Yokobī.

²⁶ Ma natē, othoothīk Labanī Yokob ethek ne, “Nyia cī adīmanī nia wo, ĩgōōla nia aneeta nyia? Aviirie nia dōōlī cīganīk kī cī a nyia, ne aama jora nyia? ²⁷ Anihi nia ĩthōng ĩgōōla aneeta nyia? Athii da nia cī aduwaca aneeta kī balia, kinyiamanehi na aniitia gōōl talinta ĩcī karūgūmī cōrīnēy kabū nyepunya nyia? ²⁸ ĩthōng naboo nga anya kīthawīk dōōlī cīganīk kī dōōlī cīgīk gōōl buu. Thōōth cī ēēn giithakthet neccie òrrōt. ²⁹ Kayaa na tirthēt cī woccia kuuku aniitia òrrōt, ĩthōng thī kēnnē ilibaha Nyekuci cī baaba waabal, ĩthōng ennea ne, ‘Gēēnyū, nyī òkkō adīmanī Yokob buth kōdē jurrung.’ ³⁰ Kagga na ngī idiimu nia imiirie uuwu ĩcī kōrōōk cī baaba, ĩthōng thī nyia gōrōthēha nyekucnya cīganīk koo?”

³¹ Ēdēcī Yokobī Laban ethei ne, “Kanihī balna na kongolini aniitia kathī ne agamana woccia katī nia dōōlī cugunik tirthēta ĩthōng ũūwē.

³² ĩthōng thī yoko, mī ũmūda eeti ĩmma cī ayak kaal cīk aari nia kīi nyekucnya cugunik koo ngato, aruwue katī eeti neccie. Diim kaal cugunik wuk atī kaalīy ĩcīganīk kēbērēnīy ĩcīk tionniok cīgaac oo, ma ijiowa ĩthōng ũūwē.” Athii balna cī aga Yokobī ngatī ògōrōthanī Raceli kaal cīk ciithak cīk ēēn nyekucnya cīk Labanī ēē.

³³ Ngaatī òkōyyī Labanī tuggwa cī Yokobī, ĩthōng ũūk ĩcī Lēha buu, kī cīk ngaay cīk ēēn ramma cīk ēēn nyakapanak ēē buu. ĩthōng athii cī arūbanī kaal nīkē vēlēk. Ma baa ngī ēkta tuggu ĩcī Lēha ũūk ittio tuggwa cī Raceli. ³⁴ Monogo da ũūwī Raceli kaal cīk aar baafīnnē kīi nyekucnya ēē, ĩthōng uluguny ijjonēy ĩcīk òdōng nyakalī ĩthōng avue thōng. Ērēpan balna Labanī tuggu cī Raceli ĩthōng athii cī amūdanī ĩnōōgō.

ⁿ31:19 ĩm cīk athaanu: Adīmananī eeta ĩm cērēm.

³⁵ Ngaatī ēthēcī Raceli baafīnnī ne, “Papa, nyī avaracīcanī, anya kaavu loota nyatarka inna ēlē.” Īthōng ērēpanōy Labanī kuumuc ĩthōng athii cī amūda kaal cīk ēēn nyekucnya.

³⁶ Ma natē, avarac Yokobī ĩthōng ijin Laban ethek ne, “Nyia cī kēgērēthana na?” Nyia cī gerthe cī kīdīmāna na cī aliihia ōrrōt noko wo? ³⁷ Yoko ngī ērēpanu niia ijjio cīganīk vēlēk wo, nyia yoko cī ijiowa niia cunnie? Jaaf thī da kīcīnīt eeta cugunniek kī cīk gannīk buu vēlēk ngatīvōrī ngato, kīī katī kudukta nēēgē kir ngēnē cī aduwa thōōth cī ēēn dīdī kōrgēna cīnac.

³⁸ “Kūrūmtē na kī anitia erkinya eet ramma, ĩthōng arit athaa kī ēētha cugunniek vēlēk jurrung nga kaparyia nyio, ĩthōng nga kadak mīrkīc ĩmma cunni vēlēk. ³⁹ Ma ngī adak kelegiti atheet kōdē ēēth, adiiimi niia kūdūman na vēlēk, ĩthōng kītabi dīdī, kōdē da ma ngī adakcie baal kōdē waath kītabi noko. ⁴⁰ Kamūluui na wathinnio k vēlēk, ĩthōng athii na cī kongi nyatarka laajo. ⁴¹ Kapīrna balna na erkinya eetīmma vēlēk. Īthōng erkinyai nīkē katiccannīē na erkinya ōmmōtō kī weec nyatarka dōōlī cugunīk, ĩthōng erkinya tōrkōnōm kaalīy ĩcugunīk, ĩthōng naboo utuhuwu tabiniet cannī ngōnana ōmmōtō. ⁴² Ma kithii Nyekuci cī ōō baangī Abraham kī Nyekuc wu Aīthaī ngatī ebēhia aneeta tō, itingkawa woyyia niia aneeta kaganoko, athii gii cī kokoyye buu tō. Īthōng yoko ĩcīn Nyekuci pīrnanēt cannī, kī tic wu tiiri wu balna kadīmāni na, ĩthōng uduwai anitia waabal thōōth wu gerthe wu balna adīmānī niia.”

Agayyioy Yokobī kī Laban

⁴³ Īthōng ēdēc Labanī Yokob ethek ne, “Ēēn ngaay cīkkō dōōlī cīganīk, ĩthōng doolia cīgīk ēēn dōōlī cīganīk, ĩthōng kaala cīkkō, ēēn cīganīk buu noko. Ēēn kaala vēlēk cīk acīnī niia ngato wo vēlēk cīganīk. Īthōng yoko kogooni woccia na kuu dōōlī cīganīk kī dōōlī cīgīk wo kuu? ⁴⁴ Īthōng thī yoko, kadait na kī anitia ngērēmngērēm kayait ganōn. Īthōng anyīk kīī gii cī katī acīnnet ageeta.”

⁴⁵ Ma natē idima Yokobī bīī ĩmma, ĩthōng adaweek kībīl mūrūr kīī katī kīī yelinit cī avī kūdūt. ⁴⁶ Ma natē, uduwak Yokobī tionniok cīgīnīk ethek ne, “Ullutia bīyyēn ōōgī” Īthōng ĩdīmāta nēēgē bīyyēn ĩthōng ūllūtīt kavu kī dūūmatī, ĩthōng uduktōy nēēgē kabanyca ĩcī dūūmat nīcē. ⁴⁷ Ngaatī akanēcī Labanī dūūmat cī biyyienu ēē thaar cīk athī, Jegar Thahadutha^o ĩthōng akatēk Yokobī buu cīk athī Galiid.^p

⁴⁸ Ma natē, othoothīk Labanī Yokob ethek ne, “Ēēn katī dūūmatī cī biyyienu wo keberēc cīnac ageeta vēlēk.” Īnōōnō cī akanōthīcē nginice

^o31:47 Jegar Thahadutha: Thaara cīk athī Aramayey wo Hebureyyey athī ne, thiiir cī ēēn keberēc.

^p31:47 Galiid: Thaara cīk athii Galiid wo Hebureyyey athii ne, thiiir cī ēēn keberēc.

thaara cīk athī, Galiid ēē. ⁴⁹ Akanothi balna nginice buu thaara cīk athī Mīthpa,⁹ nyatarka baa alayyie Labanī athī ne, “Anyīk Makayyioit kēbēhēt ageeta vēlēk, katī ma ngī kavuto mīn mīn.” ⁵⁰ Ma natē, othoothīk Labanī Yokob ethek ne, “Ma ngī īdīmanu dōōlī cīganīk buth, kōdē mī itiha ngaay oōgī naboo cīk ēēn mōdēēna, kōdē woyyia athii cī kagga na, aga katī Nyekuci.”

⁵¹ Īthōng ethek Labanī Yokob ne, “Ēēn katī bīyyēna cīk adaweei niia ngato wo bīyyēn cīk karūmēnī na kī aniitia Īthōng kahadai eleeti. ⁵² Ēēn katī bīyyēna cīk adaweei niia ngato wo bīyyēn cīk karūmēnī na kī aniitia Īthōng kahadai eleeti. Īthōng athii katī na cī kengeri ngītī nannē kikiyia kīdīmani aniitia buth, Īthōng athii katī niia buu cī abahiay ijia dīmana aneeta buth. ⁵³ Anyīk Nyekuc cī Abrahamī kī cī Nahori, Nyekuc cī ōbaatī baatī baajigi cīgīk kēngērit thothonniok cīgaac wo.”

Ngaatī abūtānī Yokobī thaarīy cīk Nyekuc codoi doo wu balna ongollie baatīnnē Aīthāī. ⁵⁴ Ngaatī apaāī Yokobī gii cī cavīto natē Īthōng avad Īthōng ūtūvūwa tionniok cīgīnīk vēlēk kivita kuduktōy kī kataguthia natē kaal.

⁵⁵ Ma baa ngerethietin cīnnī, ūcūcū Labanī dōōlī cīgīnīk kī dōōlī cīk doolenu vēlēk Īthōng Īthawīk gōōla Īthōng kī kagatan Īnōōgō, ngaatī thī baa amiirēnē nē ōkōyyī ĩcī kōrōōk cīnnī.

Itionīk Yokobī gōtōnī anyinit

32 ¹ Ma balna ngī ūūk Yokobī buu gōōla cīnnī, ikiyyia urumtoy nē kī anjīlēt cīk Nyekucak gōōla. ² Ma balna ngī acīn Yokobī Īnōōgō wo, ikiyyia ummuk ĩthī ne, “Ngītī avē Nyekuci coo.” Ngaatī akanēcī nginice thaar cīk athī, “Mahanaim.”^r

³ Ma natē, ition Yokobī tionniak cīgīnīk ĩcī owu kōōt kīcīnīt gōtōnī cīnnī cī athī Ethau looca cī athī Thēīr, cī naboo athī Ēdōm. ⁴ Īthōng uduwak nē Īnōōgō ethek ne, “Ōōt uduktiak makayyioit cannī Ethau entek ne, ‘Aneeta Yokob ticiannioit wunni wu balna karūmēna kī Laban dōkīthī. ⁵ Kayaha na kaala tīna, ēētha, thigirēē kī ticiannioik cīk ngayyik kī cīk maacīk. Īthōng kitioni yoko na makayyioit nyemut coo kīi katī kūmūda na avuthit cī abūnna kēbērēēnīy ĩcugunik.’ ”

⁶ Ma balna ngī oboddia tionniaha oōt ĩcī Yokobī, ivitia uduktiak nēēgē ĩnōōnō entek ne, “Kōdōlanta gootonu Ethau, Īthōng yoko akku nē adiiim ngī arumonu kī aniitia, Īthōng iriowa nē kī eet cīk ēēn eet eefimma cīk iriowa kī ĩnōōnō.” ⁷ Ma balna natē abarrit Yokobī, Īthōng ēngēr nē eet wuk arūmē kī ĩnōōnō athaa, tīn kī nyakalna bōōrīn ramma. ⁸ Amuk

⁹31:49 Mīthpa: Thaara cīk athī Mīthpa wo Hebureyyiey athī ne, ngītī ebekiet Nyekuci.

^r32:2 Mahanaim: Thaara cīk athī Mahanaim wo Hebureyyiey athī ne, “Korokjiok cīk ēēn ramma.”

balna nē athī ne, “Ma ngī akku Ethau jora, ĩthōng ithianai jore kī eet cīk kotinu, avir kēnnē tīna eeta cīk ungnothi ēē.”

⁹Ma natē, alawōy Yokobī ĩthī ne, “Nyekuc cī baatī baang cannī Abraham kī baang cannī Aīthak, eeni niia Makayyioit wu balna aduwaca aneeta etheca ne, ‘Miirie bīt looca cunung, bīt mūdōthīk tionniok cugunik, ĩthōng katī kanyi avvu jurrung.’ ¹⁰Keeni na et ĩmma kaganoko cī woccia athii cī kawūpanē būnnathīt kī mīnan cunni cī anya niia. Keeni balna na ngījurrat ĩmma cī kayaaī tēlēēī kaganoko baa ngī kabahiay duwwo cī Yordanī. ĩthōng thī yoko, anya niia aneeta kabaloī ōrrōt kēyēk eet kī kaal gollīok ramma. ¹¹Kalayyie ōrrōt, ēēla aneeta athīnēī ĩcī gotonona Ethau, ĩthōng kongollie na katī ma ngī akku uukca nē aneeta jore, ngaay cīganīk kī dōōlī cīganīk vēlēk. ¹²Aduwaca balna niia aneeta etheca ne, ‘Avē katī niia jurrung. Kanyi katī na aniitia dōōlī cīk meelīk cīk ēēn kī kathaac cī būlūcak cīk athii cī ekebinie.’ ”

¹³Ngaatī ongiyyie nē natē. Ma balna ikiyyia ēbēra anyinit cī anyi nē gōtōnī cīnnī Ethau. ¹⁴Ēbēra balna nē ēētha cīk ngayyik cīk ēēn eet ōmmōtō, kī kōōnyī cīk ēēn eetīmma, ĩthōng ēbēra athaa cīk ngayyik cīk ēēn eet ōmmōtō kī mirkici cīk ēēn eetīmma. ¹⁵Īthōng atangala nyakalna cīk ngaayyik eetīmma kōmmōtō cīk ahurtie, ĩthōng naboo atangala tīin cīk ngayyik eet ramma kī tōmōnya ōmmōtō. Ma naboo natē, atangala thigirēē cīk ngayyik eetīmma kī cīk maacīk ōmmōtō. ¹⁶Ma natē, ēngēr kaal vēlēk mīn mīn, ĩthōng anyīk ticianniok cīgīnīk kuthutti, ĩthōng uduwak ĩnōōgō ethek ne, “Ūtūwac kaal, anycīk kōtōthō mīn mīn kītō rēēntī.” ¹⁷Ma baa natē, uduwak ticiannioit cī uwantē ēē ethek ne, “Ma ngī urumtowu kī Ethau, ĩthōng ijini ethei ne, ‘Makayyioit cunni ngēnē? Ovoyyu nga? Ngēnē cī abal kaal cīk angīddu wo?’ ¹⁸Īthōng thī, duwak ennek ne, ‘Kaal cīk ticiannioit cunni Yokob cīkkō. Ēēn nēgē anyinit cī itioniai makayyioit cannī Ethau, ĩthōng nga akku nē vurtia cīngang.’ ”

¹⁹Īthōng uduwak naboo ticiannioit cī ōwōbēcī cī owu kī cīk avvu vurtia vēlēk thōōth codoi doo ethei ne, “Thōōth cī katī ōvvō aduwacu Ethau katī ngī urumtowu kī ĩnōōnō neccio. ²⁰Abūnna thēk dīdī ma ngī ennecu ne, ‘Nga akku ticiannioiti cunnie Yokobī vurtia cīngang.’ ” Amuk balna Yokobī athī ne, “Ma ngī kitioniai Ethau kaal cīkkō ĩcī owu, kereboyio katī thī woccia anyi ĩnōōnō kalal thīnīn cīnnē ĩthōng ēbēlbēla.” ²¹Ngaatī itioni Yokobī anyinit cīnnī ēē kūtūwuantoi ticiannioiwa, ĩthōng atangu nē baalin nīcē natē.

Itiktoy Yokobī kī Nyekuc

²²Ma baalin nīcē, ĩtīngathō Yokobī kī ngaay kī lōgōō cīgīnīk cīk ēēn ōmmōtō kī codoi ēē, ĩthōng abaktē līl cī athī Jabbok. ²³Ma vurtia cī itionī nē ĩnōōgō kabaktē līl, ikiyyia itionīk kaal vēlēk cīk ayak nē kabaktē līl. ²⁴Ma balna ngī ūtūngōthīk Yokobī nēdō, ikiyyia eeti ĩmma, ĩthōng

ivitia itiktōy kī ĩnōōnō kaal lōōcī. ²⁵ Ma baa ngī acīn eeti coo ngatī amaacī Yokobī ĩnōōnō wo, ikiyyia uuk nē vaan cī Yokobī kūpūthē vaanī cīnnē.

²⁶ Ma natē, uduwak eeti neccie Yokob ethek ne, “Iliba kōrra, nyē kūwū.”

Ēdēcī kēnnē Yokobī ethei ne, “Athii cī kanyi na aniitia gōōl gii thēk niia ngī agatana aneeta.”

²⁷ Ajin kēnnē eeti neccie ĩnōōnō ethei ne, “Athī yoko thaar cugunik ngēnē?”

Ēdēcī nē ethei ne, “Athīnna Yokob.”

²⁸ Ēdēcī eeti neccie ĩnōōnō naboo ethei ne, “Īthīnga katī athī thaar cugunik Yokob naboo. Athī katī thaar cugunik Īthraīl nyatarka itiktōowu niia kī Nyekuc kī eeta, ĩthōng atamaacu niia ĩnōōgō.”^s

²⁹ Īthōng ĩthī Yokobī ne, “Duwaha baai da thaar cugunik.”

Ēdēcī kēnnē eeti neccie athī ne, “Nyia jin niia thaar cīganīk koo?” Ma natē, agatan eeti neccie Yokob.

³⁰ Ma natē, ĩthī Yokobī ne, “Kīcīna wanīco Nyekuc bērenīy cīganīk kir.” Ngaatī akanēcī nginice thaar cīk athī Penuel.^t ³¹ Ma balna ngī iliba kōr, ĩtīnga Yokobī ngatī athī Penuel ēē, ēhēēī balna nē nyatarka apūthī balna ĩnōōnō vaanī cīnnē. ³² ĩnōōnō thī yoko cī athii eeta cīk Īthraīlī cī adaai vaan cī kēlēktō wo, nyatarka balna apūth Nyekuci vaan cī Yokobī.

Urumtoy Yokobī kī gōtōnī

33 ¹ Ma baa kōr cī arumone Yokobī kī Ethau, iriowa balna Ethau kī eet cīk maacīk cīk ēēn eet eefimma. Īthōng anyīk Yokobī dōōlī kōtōthō kī ngaagī cīgīk Lēha kī Racel kī nyakapanak ramma. ² Ticianniowa wuk ēēn ramma Thīlpa kī Bīlha, utuwantēi nēgēgē kōdōwē kī dōōlī cīgīk, kī kōwōb Lēha kī dōōlī cīgīnīk, kī thī naboo kōwōb Raceli kī Yothēbō.

³ Uwuantēcī balna Yokobī, ĩthōng ūūk akat kuthungti ngonana tūrgērēm baa ngī nē ōjōōn kī gōtōnī.

⁴ Avira kēnnē Ethau kikiyia karabūt Yokob ĩthōng ithayyioy ōrrōt talintia, ĩthōng utulutho nēgēgē vēlēk. ⁵ Ma natē, ĩcīn Ethau ngaay kī dōōlī ĩthōng ĩjin gōtōnī ethek ne, “Cīk ngēnē doolia cīkkō?”

Ēdēcī Yokobī ethei ne, “Ēēn cīkkō dōōlī cīk balna anya Nyekuci minaninta cīnnī ticannioiti cunnie wo.” ⁶ Ngaatī thī avunni ngaay rammak wuk ēēn ticianniok kī dōōlī cīgīk vēlēk ĩthōng akattiek nēgēgē Ethau kuthungti. ⁷ Ma natē, ōwōbēēī Lēha kī dōōlī cīgīnīk ivitia akatit kuthungti. Ma vurtia cīnīng, ivitia akatit Raceli buu kī Yothēbō kuthungti.

⁸ Īthōng balna natē, ĩjin Ethau Yokob ethek ne, “Athī yoko niia ne, weeta cī kōwōyanē na kurumtoy kī aniitia gōōl wo?”

^s32:28 Īthraīl: Thaara cīk athii Īthraīl wo Hebureyyiey athī ne, itiktōy Yokobī kī Nyekuc.

^t32:30 Penuel: Thaara cīk athii Penuel wo Hebureyyiey athī Penuel wo ne, nguum cī Nyekuco.

Ēdēcī kēnnē Yokobī ethei ne, “Makayyioit, kitiona na ĩnōōgō kī katī ĩthī niia gōōna cannī.”

⁹ Ēdēcī kēnnē Ethau ethei ne, “Gōtōna, kēyēha na kaal cīk meelīk ōrrōt. Thūūtī niia ĩnōōgō kī cugunik.” ¹⁰ Ēdēcī kēnnē Yokobī athī ne, “Athī tō laang, lēm niia kaal cīkkō kī yelinit cī gōōnathēt cannī. ĩthōng yoko ēlēma niia aneeta ōlōō cunni, ĩthōng kīcīna na nguum cunni, ōgōōn balna kī cī kacīnī na cī Nyekuco. ¹¹ Abūnna balna Nyekuci ĩcannī ĩthōng kayaha na kaal vėlēk. Laang, lēm baai thēk anyinit cī kayahaci na wo.” ĩthōng balna alna Yokobī amanymanyān ĩnōōnō kuumuc ĩthōng ēlēn nē.

¹² ĩthōng ĩthī Ethau ne, “Kīdīmantōthīk da kōō, kiriok katī na kī aniitia.” ¹³ Ēdēcī kēnnē Yokobī ĩnōōnō ethei ne, “Makayyioit cannī, aga niia addi wueet dōōlēnīy, ĩthōng naboo kathunnē athaa kī ēētha cīk awurtie. Ma ngī kumuri na ĩnōōgō ōrrōt kōr codoi, adaā katī kaala vėlēk.

¹⁴ Makayyioit cannī, ĩthīnga yoko te thī niia uwuantēcē nyia, ĩthōng anya aneeta kētdēmdēmtaha kī dōōlī, athaa, kī tīn kīdīc, kī meelitin cī eetu nyia? Karumoy katīna naboo looca cī Thēīrī.”

¹⁵ Ēdēcī kēnnē Ethau ĩnōōnō ethei ne, “Nya thī kūtūngēcē eet cīganīk koo oōgī.”

Ēdēcī Yokobī ethei ne, “Nyia dīman kete wo? Nya thī thēk aneeta kūmūda mīnan kēbērēnīy ĩcī makayyioit cannī.” ¹⁶ Ngaatī amiirēnē Ethau ōkōyyī looca cī Thēīrī. ¹⁷ Ma thī balna natē ūūk Yokobī looca cī Thakothī, ĩthōng ētēngēny ciith cīnnī kī kūlūk boore cī tiinu. ĩnōōnō thī cī akanōthīcē looc nīcē thaara cīk athī Thakoth wo.^u

Ōdōlan Yokobī looc cī Thēkēmī

¹⁸ Ma baa ngī ĩtīnga Yokobī looca cī Paddan Aramī, ikiyyia ōdōlan nē kōrōōk cī gaalawu Thēcēm jurrung looca cī Kananī, ĩthōng ētēngēny kōrōōk cīnnī kabanyca ĩcī kōrōōk cī gaalawu. ¹⁹ ĩthōng thī balna ūtūwa Yokobī ngītī ēngēnycīnī nē ēē, ĩcī Hamōrī logoo cī Thēcēmī nyarobinyay ĩcīk ēēn thīk eet tur.

²⁰ Ma natē, ikiyyia ētēngēny ngītī otodongothīcē nē Nyekuc natē, kī kūtūvū nginice kethek ne, El Elohe ĩthraīl.^v

Ītdany eeti Diina ar kī ngaa cīnnī

34 ¹ Ēēn balna Diina buwanyīnī Lēha wu balna arita Yokobī, ōkkō balna nē eheronothi ngaay wuk abaak natē. ² Ma balna ngī acīn Thēcēmī logoo cī Hamōrī, cī ēēn et cobbi cī looc cī eet cīk ēēn Hivit Diina wo, agam ĩnōōnō kī kītdany. ³ Itiawak thīnīn cīnnē Diina dōō

^u33:17 Thakoth: Thaara cīk athī Thukoth wo Hebureyyey athī ne, ciithi.

^v33:20 El Elohe ĩthraīl: Thaara cīk athī ĩthraīl wo Hebureyyey athī ne, ēēn Nyekuci Nyekuc cī ĩthraīlī.

cī Yokobī, īthōng īmīnan nē doolec īthōng othoothīk īnōōnō jurrung.

⁴Īthōng uduwak Thēcēmī baatīnnī Hamōr ennek ne, “Tīhaha aneeta doo cio kīi ngaa cannī.”

⁵Ma baa ngathīhī Yokobī thōōth cī ēgērēthanini dōō cīnnē Diina ēē, atī balna doolia cīk gīnnēk bōōnatō kaalīy, ēlēmanoō thī nē thōōth coo ngaatī avunni doolia kōrōōk. ⁶Ma balna natē uuk Hamōrī baatī Thēcēmī othoothioy kī Yokob, ⁷avvu kēggē doolia cīk Yokobī tiica. Ma baa ngī athīhī nēēgē thōōth cī ītdanyīnīē ngoonia ēē, ivitia nēēgē avaracito ōrrōt ītō ne, “Athii gimma cī gerthe cī ōgōōn kī tdanyineti tō, īthōng athii cī kadimnya thōōth coo Īthraīla.”

⁸Īthōng uduwak Hamōrī Yokob kī lōgōō cīgīnīk, ethek ne, “Amīnan ngērannīē Thēcēmī Diina. Anycihangū baai kitik. ⁹Īthīnga yoko niigia anyicu tatūgēt cuguk kitiktōy tatūgētēy īcīgak, īthōng itiktōy cuguk īcīgak nyia? ¹⁰Kotholit naaga kī agiitia looc coo. Abait niigia jurrung, ūtec ijjiio cīk adiimnyu, īthōng abaaktu ngatō.”

¹¹Īthōng uduwak Thēcēmī baatīnnī kī gootonōgī Diina ethek ne, “Idīmantehangū thōōth cī abūnna īthōng kanyung katī na agiitia kaal cīk ajinnu niigia wo. ¹²Ijinit kaal cīk adiimnyu niigia cīk tiēntak, ma ngī mēēlī buu kothii thōōth īmma. Kadīmani katī na gii vēlēk, anycangū nēnnē niigia aneeta kitik Diina.”

¹³Nyatarka thōōth wu balna ēgērēthanī Thēcēmī ngōōnī cīnīng Diina, ma balna natē avaracito doolia cīk Yokobī ōrrōt baa ngī ōthōōthōy nēēgē īgōōl Thēcēm kī baatīnnī Hamōr. ¹⁴Īthōng entek nēēgē īnōōgō ne, “Athii woccia cī kēlēmania naaga ngōōna kitik eeti cī nga keteede ēlē. Eēn woccia katī coo ngawani cobbi ōrrōt kī ageeta. ¹⁵Avī thōōth codoi doo cī kadiimnya naaga kaduwaccung agiitia. Ma ngī eteddu niigia eleeti cīk lōgōō cuguk cīk maacīk vēlēk, kanyung thī katī naaga īnōōnō itihit. ¹⁶Kīi katī thī kanyung naaga agiitia dōōlī cīgaak cīk ngayyik īthōng kōōtia naaga buu cuguk. Īthōng kūrūmtē katī naaga kī agiitia kōdōwē kīitō eet cīk looc codoi. ¹⁷Ma ngī athii niigia cī elemu ngatī eteedinu, kayakca katī naaga ngooniet cīnang īthōng kootia.”

¹⁸Elemī balna Hamōrī kī ngērīnī Thēcēm thōōth coo. ¹⁹Īthōng balna amīnan eeta Thēcēm ōlōtōtōō cīnīng, īthōng balna atalī Thēcēmī ngatī eteddi ēlē cīnnē, nyatarka balna amīnan nē Diina.

²⁰Īthōng balna irioit Hamōrī kī ngērīnī Thēcēm dōōt araana īcī obbi cī kōrōōk cī gaalawu kōōt kothothoi kī gōōnōgī cīk looc nīcē. ²¹“Eēn eeta cīkkō eet cīk abūnna ōrrōt, kabait kōdōwē īthōng kutuyyioy jurrung kīi kitiktōy dōōlī. Maka lōōcī coo awūpannet ageeta kī īnōōgō buu. ²²Avvu katī ēlēmī eeta cīkkō kivita kavut kōdōwē, thōōtha codoi doo īcī woccia keteedinīē naaga vēlēk cīk maacīk kavut kī īnōōgō. ²³Yoko ma ngī kīdīmanit ketee, athii woccia katī cī ēēn kaala cīgīk vēlēk cīgaac? Kelemit thōōth cīnīng wo īthōng kabaito kī īnōōgō kōdōwē.” ²⁴Ma natē, ivitia

elemit eeta wuk ēhēēt ngatīvōrī araana īcī obbi cī kōrōōk cī gaalawu vēlēk muweenit cī aduwaai Hamōrī kī Thēcēm wo, ngaatī ētēēdī eeta cīk maacīk vēlēk eleeti.

²⁵ Ma baa vurtia cī wathinniok iyyio īcī eteddi nēēgē eleeti vēlēk, īthōng nga ēcērēt eleeti, ivitia doolia cīk Yokobī rammak, Thimone kī Levi gōtōōnōgī Diina kir nyetubanyay cīgīk īthōng uuktoy kī īnōōgō, īthōng oōt īnīktōthīk kōrōōk cī gaalawu, ngaatī aruui eet cīk maacīk vēlēk. ²⁶ Uruit balna nēēgē Hamōr kī ngērīnī Thēcēm, īthōng ooti Diina ciitha cī Thēcēmī, kī kōōt. ²⁷ Ma balna ngī ivitia oōdōlanit lōgōōlia cīk Yokobī ngīī adaaknī eeta ēē, oōt ēbēlanit kōrōōk cī gaalawu ngini wu balna itdanyī Thēcēmī ngōōnī cīnīng ēē. ²⁸ Oōt īngīdīt nēēgē ēētha, tīina, thigirēē kī kaal oōlōō cīk gaalawu kī ijjiio vēlēk cīk attī looca nīcē. ²⁹ Ma baa ngī otti nēēgē balinit cīnīng kī ngaay kī dōōlī cīgīk vēlēk, ūlūnganit ijjiio buu vēlēk cīk amūda nēēgē ciithēnēy īcītō.

³⁰ Īthōng ethek Yokobī Thimone kī Levi ne, “Īcīnnīt thī da ayaktahangū niigia aneeta gerthetin kī eet cīk ēēn Kanan kī eet cīk ēēn Perithit, eet cīk abaa looca īcoo wo. Kegin naaga dīcē, īthōng ma ngī ūrūmtē nēēgē īthōng aaburyyieha aneeta īthōng uukta, kedeciana katī na kī kōrōōk cannī vēlēk.”

³¹ Ēdēcī kēggē nēēgē īnōōnō ethei ne, “Abūnna ma ngī ar nē ngōōna cīnang kī tegemnyiat?”

Imiire Yokobī ūūk looca cī Betheli

35 ¹ Ngaatī aduwacī Nyekuci Yokob ēthēcī ne, “Tīnga miirie bīt Bethela, īthōng etengenyu ngīī otodongothīcē Nyekuc natē nginiwa wu baa kalibaci na aniitia, baa ma ngī aviri niia īcī gotononu Ethau. Tēngēny kōrōōk cunni natē.”

² Ma baa natē, uduwak Yokobī eet cīk kōrōōk cīnnī vēlēk kī wuk iriok kī īnōōnō ethek ne, “Ūtūngtēk kaal cīk aryu niigia kīītō nyekucnya cuguk koo, īthōng ūtūngtēk thothonniok cuguk cīk gerthek, īthōng itihimtu ceremwa cīk dīhīmīk. ³ Īthōng katī vurtia, kōvō katī naaga Bethela. Kengenyeti katī na ngīī kōtōdōngōthīcē na Nyekuc natē, wu balna athīhī lawinit cannī baa ma ngī kapīrna na, īthōng avī dōkīthī tōōna īcannī.”

⁴ Ngaatī anyīcē nēēgē vēlēk Yokob kaal cīk ar nēēgē kīītō nyekucnya ēē, kī kaal cīk kiinu, īthōng adaweek Yokobī kēēta vurtia ngatī oōjōōn kī kōrōōk cī gaalawu cī Thēcēmī.

⁵ Ma baa ngī ītūngathō Yokobī kī dōōlī cīgīnīk oōt edemito nēēgē looc cī Kanani, anyīk balna Nyekuci eet cīk kōrōōk cī gaalawu kotongollie īnōōgō, īthōng athii eeti īmma cī oōwōb īnōōgō tōō.

⁶ Ma baa natē, ivitia oōdōlanit Yokobī kī eet cīk kōrōōk cīnnī vēlēk looc cī athī Luuth looca cī Kananī. A thaar oōgī cī Luuthi Bethel. ⁷ Īthōng baa ētēngēny Yokobī ngīī otodongothīcē nē Nyekuc natē, īthōng akatēk thaar

cīk athī, El Bethel,^w nyatarka ngītī balna alibacī Nyekuci ĩnōōnō Bethela kōr wu balna aviri nē ĩcī Ethau. ⁸Ma baa ngī attī nēēgē natē, adaak Debora ticiannioiti cī Rēbēka, ĩthōng adayyiek nēēgē ĩnōōnō kēēta vurtia joonui Bethela, ĩthōng akattiek nēēgē nginice thaar cīk athī ne, “Kēēt cī uluano.”^x

⁹Ma baa ngī ōbōda Yokobī Paddan Arama, ikiyyia ilibak Nyekuci ĩnōōnō naboo ngaatī agatanī ĩnōōnō. ¹⁰Ma natē, ethek Nyekuci ĩnōōnō ne, “Athīnnī aniiita thaar Yokob, ĩthōng thī yoko ĩthīnga katī athīnnī aniiita thaar Yokob, athī katī thaar cugunik Īthraīl.” Ngaatī thī akanēcī Nyekuci ĩnōōnō thaar cīk athī Īthraīl.

¹¹Īthōng ethek Nyekuci ĩnōōnō ne, “Aneeta Nyekuc Tiryoit vėlēk, tirra dōōlī cīk meelīk. Arita katī niia eet cīk loociok cīk meelīk, ĩthōng avvu katī aritiay alaanēta ela cunni. ¹²Kanyi katī na aniiita looc wu balna kanyi oo Abrahamī kī Aīthak, ĩthōng naboo katī kanyīha dōōlī cīk dōōlī cugunik buu vurtia cunni.” ¹³Ngaatī thī baa ōkōyyī Nyekuci tammuatiddina nginiwa wu balna ōthōōthōnē nē kī ĩnōōnō.

¹⁴Ma natē, ĩdīma Yokobī bīyyēn, ĩthōng ūlūtēk ngītī odoi nginiwa wu baa ōthōōthōnē nē kī Nyekuc, ĩthōng utdutik ngooroc kī mērtē laaraba, kīī kēyēla kīī ne ngītī baa anyīwōthīk Nyekuc. ¹⁵Ngaatī akanēcī Yokobī ngītī baa ōthōōthōnē nē kī Nyekuc ēē ēthēcī ne, Bethel.

Daaīth cī Raceli

¹⁶Ma baa ngī ĩtīngathō Yokobī kī dōōlī cīgīnīk Bethela, baa nga rēēntī nēēgē gōōla cī ōkkō cī Ēvaratha, aamēē Raceli idim ngī utuuwuay, ĩthōng awuci kēēnē kēēng ōrrōt. ¹⁷Ma baa ngī aamnyi nē ōrrōt wo, ikiyyia ethek ngaa cī ūūkca ĩnōōnō wo ne, “Nyī nga ongollie, ēēn logoo cī maacī.”

¹⁸Ma balna ngī nga akudan Raceli, uduwa nē thōōth codoi doo cī a thī ne, “Athī doolec cannī thaar Ben Oni.”^y Akku kēēnē akaneei Yokobī doolec thaar cīk athī Benyamin.^z

¹⁹Ma balna ngī adaak Raceli, ivitia adaacō eeta ĩnōōnō gōōla ĩcī ōkkō ĩcī kōrōok cī gaalawu cī Eprathī. Athī thaar cīk Eprathī ōōgī Bētēlēhēm. ²⁰Ma natē, adaweek Yokobī bicioit ĩmma kībīl mūrūr bīyyēniy ĩcīk adawini Raceli. Īthōng kīī itin coo nga ēyēla bicioit neccie bīyyēn cīk Raceli.

^w35:7 El Bethel: Thaara cīk athī El Bethel wo Hebureyyiey athī ne, Nyekuc cī Betheli.

^x35:8 Alon Bacuth: Thaara cīk athī Alon Bacuth wo Hebureyyiey athī ne, kēēt cī uluano.

^y35:18 Ben Oni: Thaara cīk athī Ben Oni wo Hebureyyiey athī ne, doolec cī pīrnanēt cannī.

^z35:18 Benyamin: Thaara cīk athī Benyamin wo Hebureyyiey athī ne, doolec cannī cī athiit cī athio.

²¹ Ngaatī ōkōyyī Yokobī wu balna athī thaar Īthraīl naboo, ĩthōng ūūk ētēngēny nē tuggu cīnnī looca ĩcī athī thaar Mīgdal Ēdēr ĩcī owu. ²² Ma baa nga abaak nē looca nīcē, ĩtīnga Ruubenī ūūk ĩtdōōl Bīlha ngaa cī baatīnnī. Īthōng ĩthīk Yokobī thōōth coo.

Lōgōō cīk Yokobī

Ayak balna Yokobī dōōlī cīk maacīk ōmmōtō kī ramma.

²³ Athī dōōlī cīk Lēha,

Thaar cīgīk Ruuben,

Thimone, Levi, Judaa, Ithacar kī Thebulun.

²⁴ Athī dōōlī cīk Raceli

thaar cīgīk Yothēbō kī Benyamin.

²⁵ Athī dōōlī cīk Bīlha ticiannioit cī Raceli,

thaar cīgīk Daan kī Naptali.

²⁶ Athī dōōlī cīk Thīlpa ticiannioit cī Lēha,

thaar cīgīk Gad kī Athēr.

Dōōlī cīk Yokobī cīkkō, wuk balna aritiay looca cī Paddan Aramī.

²⁷ Ma baa natē, ikiyyia ūrūbōthīk Yokobī baatīnnī Aīthak Mamera ngatī ōbōwōy kī Kiriath Arba ngatī balna abaaī Abrahamī kī Aīthak. Athī Kiriath Arba thaar ōōgī Heboron. ²⁸ Arūgī balna Aīthaī erkinya cīk ēēn eet tur kī eet weec (180). ²⁹ Ma balna ngī atangany Aīthaī ōrrōt, ĩthōng adaak adaacō, ĩnōōnō doolia cīgīnnēk Ethau kī Yokobī.

Tatūk cī kōrōōk cī Ethau

36 ¹ Thaaryiok cīk tatūk cīk dōōlī cīk Ethau cī athī thaar ōōgī Ēdōm cīkkō. ² Aītha balna Ethau ngaay cīgīnīk looca cī Kananī. Ēēn Adaa doo cī Ēlōnī cī ēēn et cī looc cī Hiiti, ĩthōng Oholibama ēēn doo cī Ana ĩthōng ēēn dōō cī dōō cī Thibionī wu ēēn Hivit, ³ ĩthōng naboo itiha Ethau Bathmath doo cī Īthīmaīlī ĩthōng ngōōnī Nebaioth.

⁴ Aritai balna Adaa Ethau logoo cī athī Elipath ĩthōng itirra Bathmathī cī athī Reul. ⁵ Īthōng itira Oholibama Jeuth, Jalam kī Kōōra. Lōgōō cīkkō balna cīk Ethau, wuk balna arita nē looca cī Kananī.

⁶ Ma baa natē, ūlūta Ethau ngaay kī dōōlī kī tionniok kī kaal kī ijjo cīgīnīk vēlēk wuk balna amūda nē looca cī Kananī, ĩthōng uluuk ūtūngēk nē gōtōnī cīnnī Yokob natē ĩthōng ūūk looca ĩcī rēēnī. ⁷ Ītō mēēlī balna ĩnōōgō kaala cīgīk ōrrōt ngatī arūmēēnī kōdōwē, athii baa lōōcī cī attē nēēgē ēē cī ēllēnōy kī ĩnōōgō kī kaal buu. ⁸ Ngaatī thī baa ōkkō abaaī Ethau wu athī ĩnōōnō thaar ōōgī Ēdōm wo, thiryiowey ĩcīk looc cī Thēīrī.

⁹ Thaaryiok cīk tatūk cī dōōlī cīk Ethau cīkkō, baatī eet cīk looc cī Ēdōmī thiryiowey ĩcīk Thēīrī.

¹⁰ Thaaryiok cīk dōōlī cīk Ethau cīkkō:

Elipathi logoo cī Adaa, Ruel logoo cī Bathmathī.

¹¹ Lōgōō cīk Elipathi cīkkō:

Tēman, Ōmar, Theepo, Gatam kī Kēnaath.

¹² Ayak balna naboo Elipathi ngaa ĩmma cī ēlēmōy cī athī Timna, cī balna aritai ĩnōōnō logoo cī athī thaar Amalek. Dōōlī cīk dōōlī cīk Adaa ngaa cī Ethau wo cīkkō.

¹³ Thaar cīk lōgōō cīk Rueli cīkkō:

Nahath, Thēra, Thammaa kī Mithaa. Dōōlī cīk dōōlī cīk ngaa cī Ethau Bathmathī balna cīkkō.

¹⁴ Athī balna ngaa cī Ethau ĩmma Oholibama, ĩthōng ēēn balna Oholibama doo cī Ana ĩthōng ēēn nē doo cī doo cī Thibionī. ĩthōng itirra Oholibama lōgōō cīk athī Jeuth, Jalam kī Kōōra.

Alaanēt kī makayyiok cīk looc cī Ēdōmī

¹⁵ Ēēn balna doolia cīk dōōlī cīk dōōlī cīk Ethau makayyiok.

Logoo balna cī ēēn abuu cī Ethau Elipathi.

ĩthōng itirra nē makayyiok oō Tēmanī, Ōmarī, Theepo, kī Kēnaath, ¹⁶ Kōōra kī Gatam kī Amalek. Dōōlī kī makayyiok cīk Elipathi looca cī Ēdōmī, ēēn balna nēēgē dōōlī cīk dōōlī cīk Adaa.

¹⁷ Makayyiok balna cīk avvu ĩcī vurut cī Ethau kī Bathmath lōgōō cīk oō, Rueli looca ĩcī Ēdōmī oō,

Nahath, Thēra, Thammaa, kī Mithaa.

¹⁸ Vurut balna cī avvu ĩcī tatūk cī lōgōō cīk Ethau kī Oholibama doo cī Ana nēēgē oō:

Jeuthi, Jalam kī Kōōra. ¹⁹ Tatūgēta cīkkō vēlēk avvu ĩcī Ethau, cī athī thaar oōgī Ēdōm.

Eet kir cīk looc cī Ēdōmī

²⁰ Ēēn balna Thērī et cī eet cīk Horiti, abaak balna nē Edoma itina wu balna nga kothii Ethau. Kabicoca wu balna akku vurtia ĩcī oō:

Lotanī, Thobal, Thibion kī Ana, ²¹ Dithon, Ether kī Dithan. Doolia cīkkō cīk Thēirī cīk atī looca ĩcī Ēdōmī ēēn balna makayyiok cīk Horiti.

²² Lōgōō balna cīk Lotanī nēēgē oō:

Hoori, Homam, ngōōnī balna cī Lotanī Timna.

²³ Lōgōō balna cīk Thobalī nēēgē oō:

Alvani, Manahath, Ebal Thepo kī Ōnam.

²⁴ Lōgōō balna cīk Thibionī nēēgē oō:

Aiha kī Ana. ĩnōōnō Ana noko wu balna ijjiowa duwwo cī abuuri maama baatha, baa ngī ēgēwanī nē thigirēē cīk baatīnī Thibionī.

²⁵ Dōōlī balna cīk Ana cīkkō.

Ēēn Dithonī logoo cī maacī ĩthōng ēēn Oholibama dōō cī ngayyi.

²⁶ Lōgōō cīk Dithonī balna òō:

Hemdan, Ethban, Ithran kī Ceran.

²⁷ Lōgōō cīk Etherī balna òō:

Bīlhan, Thaavan kī Akan.

²⁸ Lōgōō cīk Dithanī balna òō:

Uth kī Aran.

²⁹ Makayyiok cīk eet cīk Horiti òō, Lotan, Thobal, Thibion, Ana,

³⁰ Dithon, Ether kī Dithan. Makayyiok balna cīk Horiti cīkkō
balna ngī abaak nēēgē looca ĩcī Thēīrī.

Makayyiok cīk looc cī Ēdōmī

³¹ Alaanēt cīk balna agam looc cī Ēdōmī baa ngaanī kagamit alaanēta
cīk Īthraīlī looc.

³² Ikiyyia balna Bēēla logoo cī Beorī, ĩthī alaan cī looc cī Ēdōmī.

Akanothi balna kōrōōk cīnnī cī gaalawu thaara cīk athī Dinhaba.

³³ Ma baa ngī adaak Bēēla, ikiyyia abarīc Jobabī logoo cī Thēra cī looc
cī Bothra, Bēēla ĩthī alaan.

³⁴ Ma baa ngī adaak Jobabī, ikiyyia Huthamī cī ēēn et cī ēēn Tēmanī
abarīc ĩnōōnō ĩthī alaan.

³⁵ Ma baa ngī adaak Huthamī, ikiyyia Hadadī logoo cī Bēdaadī, wu
balna umur Midiani looca cī Moabi, abarīc ĩnōōnō kī alaan.

Akanothi balna kōrōōk cīnnī cī gaalawu thaara cīk athī Avith.

³⁶ Ma baa ngī adaak Hadadī, ikiyyia abarīc ĩnōōnō eeti cī athī Thamla
cī akku looca cī Mathrēka ĩthī alaan.

³⁷ Ma baa ngī adaak Thamla, ikiyyia abarīc ĩnōōnō Thauli eeti cī akku
looca cī Rehobothī līīla cī athī Yuparath abarīc ĩnōōnō ĩthī
alaan.

³⁸ Ma baa ngī adaak Thauli, ikiyyia Baal-Hananī ngērtī et cī athī Acbor
abarīc ĩthī alaan.

³⁹ Ma baa ngī adaak Baal-Hananī logoo cī Acborī, ikiyyia abarīc eeti cī
athī thaar Hadad ĩthī alaan. Athī baa kōrōōk cīnnī cī gaalawu
thaar Pau, ĩthōng athī baa ngaa cīnnī thaar Mēhētābēl buwanyīnī
Mētērēd, Mētērēdī buwanyīnī Methahab.

⁴⁰ Makayyiok kī eet cīk balna avvu ĩcī Ethau cīkkō:

Timna, Alvath, Jetheth, ⁴¹ Oholibama, Ēlaa, Pinon, ⁴² Kēnaath kī
Tēman kī Mibthar, ⁴³ Magdiel kī Iram. Avvu makayyiowa cīkkō
Ēdōma. Ayaha nēēgē thaaryiok cīgīk nginiwa wu baa abaaī
nēēgē.

Ēēn balna Ethau baatī eet vēlēk cīk Ēdōmī.

Ngonothiniet cī Yothēbō

37 ¹ Abaak balna Yokobī looca wu balna avē baatīnnē Aīthaī, looca cī Kananī.

² Īthōng thī thothonniok cīk Yokobī cīkkō.

Ma balna ngī ĩtō Yothēbō erkinya cīgīnnēk ōmmōtō kī tūrgērēm, ūūwayyi balna nē kī gōtōōnōgī cīgīnīk, lōgōō cīk Bilhathi kī Thīlpathī. Īthōng thī dōkīthī akku aduwaai nē baatīnnī thothonniok cīk gerthek vēlēk cīk aticcan gotoonogua. ³ Īthōng balna amīnan Yokobī Yothēbō ōrrōt kijiar gōtōōnōgī ōōgī, nyatarka aritiay balna Yothēbō vurtia cī atanganyī Yokobī ōrrōt. Anyīk Yokobī Yothēbō cērēm cī dīhīmī.

⁴ Kedeenyiay kīī ne, logoo cīnnī kir cī amīnan nē, ĩthōng thī aburyyiek gotoonogua Yothēbō ĩthōng ĩthīnga ōthōōthōy kī ĩnōōnō. ⁵ Ma baa kōr ĩmma, uduwak Yothēbō gōtōōnōgī thōōth cī ongonothinie nē, ĩthōng aburyyiek kēnnē nēēgē ĩnōōnō ōrrōt. ⁶ Īthōng ethek nē ĩnōōgō ne, “Nyē da kuduwawung na agiitia ngonothiniet cannī. ⁷ Kaatī baa naaga manatō ĩthōng kuluucia mūūrac cīk laabinu. Īthōng ma baa tammanoko ĩtīnga mūūracocī cannīē, ĩthōng ivitia uluttiothīk mūūraca cuguk cannī, ĩthōng akattiek cuguk kuthungti mūūracoc cannī.”

⁸ Īthōng entek gotoonogua ĩnōōnō ne, “Amui niia dīdī athī ne ōkkō eeni niia alaan ĩthōng agamēt ageeta?” Īthōng aburyyiek nēēgē ĩnōōnō ōrrōt kūdūt nyatarka thōōth wu baa aduwa nē ngonothintia cīnnī.

⁹ Īthōng balna ikiyyia ōngōnōthē Yothēbō naboo, ĩthōng uduwak nē gōtōōnōgī ethek ne, “Īthīhīt daa ngonothiniet cī kongonothinie na naboo, ngī akku kōr kī nyīllok kī mūnyūny cīk ēēn ōmmōtō kī codoi ĩthōng ivitia akattieha aneeta kuthungti.” ¹⁰ Ma baa ngī ōkkō aduwaai nē baatīnnī kī gōtōōnōgī wo, ikiyyia egerenyek baatīnnē ĩnōōnō ethek ne, “Ngonothoninet koccia cī ōgōōn kuu neccie? Katīyya woccia thēk katī naaga kī yaaya kī gotoonogu ĩthōng kivitaha kakattie aniitia kuthungti?”

¹¹ Avaraacī kēnnē gotoonogua ĩnōōnō thōng, ĩthōng ayak kēnnē baatīnnē thōōth nicē kēēngatō.

Utuyyioi Yothēbō gotoonogua

¹² Ma baa kōr ĩmma cī ōvōyyī gōtōōnōgī Yothēbō athaa cīk baatīnnī gewwua ngatī ōjōōn kī looc cī Thēcēmī, ¹³ ikiyyia ethek Yokobī Yothēbō ne, “Kī cī yoko aga niia buu, ūūwa gotoonogu kaal ngatī ōjōōn kī Thēcēm ēē, ijia da yoko kitioni bīt cīn ĩnōōgō.”

Īthōng ēdēc nē ĩthī ne, “Ii baang.” ¹⁴ Īthōng thī ethek baatīnnē ĩnōōnō ne, “Bīt cīn gotoonogu kī athaa katī ma ngī atī jurrung. Īthōng ōbōda ikiyyia uduwaha aneeta.” Īthōng ition nē ĩnōōnō kūūk looria ĩcī Hēbōrōnī.

Ma baa ngī arawothi Yothēbō Thēcēm, ¹⁵ ikiyyia urumtoy kī et ĩmma ĩthōng ĩjin eeti neccie ĩnōōnō ethek ne, “Nyia thīnō cī adiimi niia wo?”

¹⁶ Ēdēcī kēnnē Yothēbō ennei ne, “Kadiimi gotoonoga cīk gannīk. Aduwacca koccia ngīī ēgēwī nēēgē kaal cīgīk?” ¹⁷ Ngaatī ēthēcī eeti neccie īnōōnō ne, “Athii nēēgē ngato tōō. Kathīrari balna na ōthōōth nēēgē athī ne, ‘Kōōt īcī looc cī Dōthanī.’” Īthōng ūūk Yothēbō ōwōb gōtōōnōgī īthōng umuda īnōōgō looca cī Dothanī.

¹⁸ Īthōng ma baa nga kōdōlan nē ngingice, īcīnīt nēēgē īnōōnō ngatī akku, īthōng īdīmmanṭēk gōōl cī adiiim aruui īnōōnō. ¹⁹ Īthōng othoothito nyaguana itō ne, “Īcīnīt daa, ikiyyia eeti wu gōō ongonothi. ²⁰ Ivita kuruuīt īnōōnō īthōng kutduktēk looria īmmanī īcī wuuni, īthōng kōōt kuduktiak eet ōlōō kēntēk ne, adak kelegiti gii cī bōōnō Yothēbō. Īthōng da kīcīnīt katī gii cī adīmacēt ngonothineti cīnnē ēē.”

²¹ Ma balna ngī athīrar Ruubenī thōōth cī adiiim aruui nēēgē Yothēbō ēē, ikiyyia ēēla nē īnōōnō. Ngaatī ēnēcī īnōōgō ne, “Athii woccia cī karui naaga īnōōnō thōng. ²² Nyī arukcu īnōōnō. Utduktek īnōōnō duwwa īmmanī īcī wuuni cī ōdōōī ngatō baatha.” Adiiim balna Ruubenī ngī ela īnōōnō kafīna vurtia īthōng ūūwī īcī baatīnnī.

²³ Ma baa ngī arawak Yothēbō gōtōōnōgī, īfīngathō gotoonogua īthōng uppuruccia īnōōnō cērēm cī dīhīmī, ²⁴ īthōng utduktek īnōōnō duwwa cī ōdōōī īcītō.

²⁵ Ma baa nga attī gōtōōnōgī Yothēbō loota adiiim ngī aduwue, īcīnīt nēēgē meelitin cī eet cīk ēēn Īthimail avvu īcī looc cī Gileadi. Ōcōda balna nyakalnya cīgīk, kaal ōōgī cīk ēmēdē kī ngōōrēn kī mīra gii cī ōngōlī meedi, ōvvō balna nēēgē looca īcī Ijiba.

²⁶ Ikiyyia ethek Judaa gōtōōnōgī ne, “Lōgōth, nyia yoko woccia katī cī kamūda naaga katī ngī kuruuīt gotooniet īthōng kūwūmtēk biyyie cīgīnīk tōdōwa? ²⁷ Kivita kutuyyioi naaga īnōōnō īcī eet cīk ēēn Īthimail wo, kūtūngīt ngatī kadīmani īnōōnō buth. Īthōng naboo ēēn nōōnō nē gotooniet cīnac, odoi baangietī.” Ngaatī ēlēmī gotoonogua.

²⁸ Ma balna ngī avvu eeta cīk ūtēnē ijio cīk ēēn eet cīk looc cī Midianī wo joonui, ōōt utuguryia gotoonogua Yothēbō duwwa īthōng utuyyioi kī eet cīk ēēn Īthīmailēnīt ēē, thīhīy īcīk ēēn nyarobinya cīk ēēn eefīmma. Ngaatī ōvōyyī eeta cīk ūtēnē ijio nekie Yothēbō Ijiba.

²⁹ Ma baa ngī ōbōda Ruubenī duwwa, amūdaai kēnnē athii Yothēbō natē tōō, avarac nē īthōng ērēc ceremwa cīgīnīk. ³⁰ Ma natē, ūūk uduwak nē gōtōōnōgī ethek ne, “Athii Yothēbō tōō. Kogooni woccia yoko thēk na kuu?”

³¹ Ngaatī thī agurrianī gotoonogua ēēth īmma īthōng apahīt kī kuvuddik biyyie cērēm cī Yothēbō. ³² Ma natē, ivitia ayaktothīk cērēm nīcē baafīnnī īthōng entek ne, “Kamūdana balna naaga cērēm coo thōng, cīn da katī ma ngī ēēn cērēm cī ngeruni.”

³³ Īthōng balna aga Yokobī ngatī ēnnē cērēm cī Yothēbō īthōng īthī nē ne, “Cērēm cī doolec cannī coo! Adahēha bērē kelegiti cī bōōnō doolec.

Adak bērē kelegiti cī bōōnō Yothēbō dīdī.”³⁴ Ngaatī ērēēcī Yokobī ceremwa cīgīnīk īthōng itihim ceremwa cīk uluanak īthōng utulu ngērīnī inyia cīk meelīk.³⁵ Avvu balna doolia cīgīnnēk vėlēk cīk maacīk kī cīk ngayyik agam īnōōnō uluana, abūrī kēnnē nē ngatī agamī eeta athīna. Athī kēnnē balna nē ne, “Athii tō, kalu katī doolec cannī gii ma ngī kadaha kadawothīk nabūū look.” Ngaatī thī baa alue Yokobī doolec cīnnī Yothēbō.

³⁶ Monogo nēnnē da baa utuyyioi eeta cīk looc cī Midianī Yothēbō kī et cī athī thaar Potipar Ijiba, et cī baa ēēn gaalinit cī alaano cī baa ēbēk kōrōōk cī alaano.

Judaa kī Tamar

38¹ Ma baa wathinniwēy nīkē, ūtūngēk Judaa gōtōōnōgī, īthōng ōōt ūrūmtē kī et īmma cī looc cī Adullam cī athī thaar Hira.² Ma natē, ikiyyia ōtōrōta Judaa būwēec īmma cī looc cī Kananī, cī athī baatīnnī thaar Thuua, ngaatī thī baa atihī īnōōnō kī ngaa cīnnī.³ Ma balna thīna ikiyyia anyaawōy ngaa īthōng ūtūwa doolec cī maacī, ngaatī akanēcī nē thaar cīk athī Er.⁴ Ma balna ikiyyia anyaawōy nē naboo, īthōng itirra logoo cī maacī īthōng akatēk īnōōnō thaar cīk athī Ōnaan.⁵ Ma vurtia cīnnī, ikiyyia itirra logoo cī maacī īmma naboo, īthōng akatēk īnōōnō thaar cīk athī Thēla baa ngī avī nē looca cī athī Kethip,⁶ Ngaatī akku atiwothīcē Judaa ngērīnī cīnnī cī owu Er, atihacī būwēec cī athī Tamar.⁷ Īthōng thī baa ēēn Eri ngērī Judaa cī ēēn abuu, gērēthannioit nguuma cī Makayyiocto, ngaatī aruui Makayyioiti īnōōnō.⁸ Ngaatī ēthēcī Judaa Ōnaan ne, “Ataguth bōng kī ngaa cī gotononu īthōng iticanothiwi īnōōnō avvu kī maac cīnnē kī katī ittiryia dōōlī cīk gotoononu.”⁹ Īthōng balna aga Ōnaanī ngatī athii doolia cīk katī arittia nē ēē cī ēēn cīgīnīk. Ma balna ngī ogin nē kī ngaa cī gōtōōnōnī, ehethini kēnnē nē biyyie cīgīnīk atduti loota kī katī athii cī aritai gōtōnī dōōlī.

¹⁰ Īthōng thī baa ma acīn Makayyioiti ngatī gertha thōōth cī abūrīnī Ōnaanī ngatī aritacī gōtōnī wu balna adaai dōōlī wo, ikiyyia uruuk Makayyioiti īnōōnō buu kadaak.

¹¹ Ma natē, ūūk uduwak Judaa kalawan cīnnī Tamar ethek ne, “Miirie bōng thēk nōōnō bīt īcī kōrōōk cī baaba. Bīt nōōnō thēk avvu īthī ngaa cī bōyyī natē kuumuc kīlīlītha logoo cannīē Thēla kīthī maka.” Īthōng amuk thī balna Judaa athī ne, “Adaai woccia katī nē buu kī gotoonogua ēē” Ngaatī thī baa amiirēnē Tamarī ōkōyyī ōlōō īcī baatīnnī.

¹² Ma baa vurtia cī erkinya ōōgī, ikiyyia adaak ngaa cī Judaa doo cī Thuua. Ma balna ma ngī ēdēcak Judaa ulua cīnnī, īfīnga nē ūūk ōlōō īcī gaalawu īcī athī thaar Timnaa īcī et wu balna ētēd īm cīk athaa cīgīnīk, kī gōōnī cīnnī cī athī thaar Hira cī eet cīk Adullamī iriok kī īnōōnō.¹³ Ma baa ngī uduwak eeti īmma Tamar ethek ne, “Baaba wunni wu atiene

neccie òkkō looca cī Timnaa òkkō ētēd īm cīk athaa cīgīnīk.”¹⁴ Ikiyyia ūppūrūca Tamarī ceremwa cīk uluanak īthōng ūbūng nguum kīī katī athii eeti cī aga tō, īthōng ūūk aavu loota tatūga īcī Ēnaīmī, cī avī gōōla cī òkkō īcī Timnaa. Nyatarka baa acīn nē athī ne, ītīlītha Thēla īthī maka, īthōng balna nga kanyīwothīk Tamarī īnōōnō kīī ngaa cīnnī.

¹⁵ Ma baa mī acīn Judaa īnōōnō wo, amuk kēnnē nē athī ne, tēgēm nē nyatarka balna amūt nē nguum cīnnī thōng. ¹⁶ Athii balna cī aga nē ngatī ēēn nē kalawan cīnnī, ngaatī ēngēlanōthīcē nē īnōōnō gōōla kabanyca īthōng ethek ne, “Ijīia, kadiimi na koogin kī anīitia.”

Ēdēcī ngaa neccie ennei ne, “Nyia woccia katī cī anya niia aneeta kīī katī kataguth kī anīitia?”

¹⁷ Ēdēcī Judaa īnōōnō ennei ne, “Kitionaci katī na anīitia ēēth cī dīcī ēēthay īcīganīk.”

Ēdēcī naboo Tamarī athī ne, “Nyia woccia katī cī anya niia aneeta kagam kērēwōyī gii mī itiona ēēth?”

¹⁸ Ma natē, ēdēc Judaa īnōōnō ethek ne, “Adiimi yoko niia aneeta kanyī nyia gam rēwōyī?”

Ēdēcī Tamarī īnōōnō ennei ne, “Anya nōōnō thiihit kī ngarīkōwōc cī ayahi inyiawa wo kī tēlēē.” Ngaatī anyīcē nē īnōōnō īthōng ataguutho kōdōwē ngaatī akku arithōthīcē nē īnōōnō. ¹⁹ Ma balna ngī imiire nē ūūk òlōō, ikiyyia ūppūrūca nē cērēm cī ammūtī nguum ēē, īthōng itihim ceremwa wuk balna uluanak naboo.

²⁰ Īthōng ition Judaa gōōnī Hira kūūk kayawothīk ngaa nīcē ēēth, kīī katī kōbōdaaī thiihit kī ngarīkōwōc kī kēēt wu tōwōmīntō, kothii kēnnē īnōōnō natē. ²¹ Ma natē, ijin eet ògōgī natē ethek ne, “Ūūk tegemnyiaiti wu baa gōō avī gōōla looca cī Ēnaīmī ngato ngatdang?”

Ēdēcī kēnnē eeta nekie ethei ne, “Kothii ngaa cī ēēn tegemnyiait ngato kūdūt.”

²² Ma natē, imiire Hira ūūk uduwak Judaa ethek ne, “Athii cī kijiowa ngaa nīcē. Īthōng naboo uduktiaha baajigi loocu buu athī ne, ‘Kothii da gōō ngaa cī ēēn tegemnyiait natē kūdūt.’ ” ²³ Ngaatī athīnnī Judaa ne, “Anyīk kayak nē kaal nīkī ayak nē ēē, avvu katī arannīēt eeta kaganoko. Ma nēnnē thēk balna kitioniha na īnōōnō ēēth cī dīcī vēlēk, athii kēnnē niia cī ijjiowa īnōōnō.”

²⁴ Ma baa vurtia cī nyīlōwē iyyio, ikiyyia uduwak eeti īmma Judaa ethek ne, “Aavu naboo būwanyunie Tamarī kī ngaa cī tēgēmī, īthōng yoko anyaawōy nē.” Īthōng, ēgērēny nē īī ne, “Bīt tugura īnōōnō ngatīvōrī īcī kōrōōk cī gaalawu, īthōng utuuthu īnōōnō kadaak!” ²⁵ Ma balna ngī ayahiay nē ngīfīvōrī, ikiyyia ition nē et īmma kūūk kuduwak Judaa kēnnēk ne, “Aritothīca baatī ijīio cīkkō, īthōng naboo īī ne, iyiehit da katī ma woccia agayyu, thiihit kī ngarīkōwōc kī tēlēēī ijīio cīk ngēnē cīkkō?”

²⁶Ma natē, īthī Judaa ne, “Ijio cīganīk nekuo. Aga nē thōōth kijiara aneeta, nyatarka balna athii cī kanyi na īnōōnō kitik logoo cannīē Thēla. Ma thī baa vurtia cīnnī, īthīnga Judaa naboo ogin kī īnōōnō kūdūt.”

²⁷Ma baa kōr cī idiim utuwuai nē, ayak balna nē cūūdē kēēngatō īcīnnī. ²⁸Ma baa ngī uukciay nē, arahiay kēnnē logoo īmma athiiti cīnnē ngītivōrī, ngaatī adīmanī ngaa cī ūūkca gōōnōgī dōōlī cērēm cī rēgēē īthōng ecebeek attia cī logoo cī itiona athiit ēē īthōng īī ne, “Akku coo īcowu.” ²⁹Ma balna natē tamanoko imirie athiiti cīnnē ūūk īcītō, īthōng utuwuay doolec cī vurtio ēē īcowu. Īthōng īthī ngaa cī alaama wo ne, “Gōōl cī uukcianē niia wo coo!” Īthōng akattiothīk īnōōnō thaara cīk athī Pērēth.^a ³⁰Ma vurtia, ikiyyia utuwuay gotonia wu balna ecebothii cērēm cī rēgēē, ngaatī akanōthīcē thaara cīk athī Thēra.^b

Yothēbō kī ngaa cī et cī athī thaar Potipar

39¹Ma balna thīna otti tūwayyiowa cīk Īthīmaīlī Yothēbō Ijiba. Kūūk kūtū eeti cī athī thaar Potipar et cī ēēn galinit cī alaano, cī ēbēk ciith cīnnī. ²Arūmē balna Makayyioiti kī Yothēbō īthōng anyīk īnōōnō kikiyyia kabaloī jurrung, abaak balna nē ciitha cī makayyioit cīnnī cī ēēn Ijibenit.

³Ma baa ngī acīn gaalinti ngatī avē Makayyioiti kī īnōōnō, īthōng naboo anyīk nē īnōōnō kaal vēlēk cīk adīman nē kīdīman jurrung, ⁴ma balna ikiyyia īmmīnan Potipari Yothēbō īdīma īnōōnō anyīk kī bekciot cīnnī īthōng anyīk kūthūfī ijio vēlēk cīk kōrōōk cīnnī. ⁵Ngaatī balna arīcē nē īnōōnō kagam kōrōōk cīnnī kī kaal vēlēk cīgīnīk, ikiyyia agatan Makayyioiti kōrōōk cī et cī ēēn Ijibenit nyatarka Yothēbō. Agatan balna Makayyioiti kaal vēlēk cīk ayak Potipari, kaal cīk ciithenu kī cīk manēnu. ⁶Ma balna thīna anyīk Potipari Yothēbō makathīt cī athūnnī kōrōōk cīnnī, athii balna nē cī edecothi gimma vēlēk, arīcana nē ahat cī adūk dōō.

Īthōng thī baa natē, ikiyyia īfīlītha Yothēbō īthī et cī adīhī cī dīhīmī ōrrōt, ⁷ma baa natē, ikiyyia abarritek ngaa cī Potipari Yothēbō īthōng alaaba ethek ne, “Ijia kōōt kataguth kī aneeta lobela.” ⁸Abūrī kēnnē Yothēbō thōōth nīcē īthōng ennek ngaa nīcē ne, “Cīnū ungnicia nōōnō aneeta makayyioiti kaal vēlēk cīk kōrōōk cīnnī, īthōng thī nyatarka thōōth coo, īthīnga nē alnai gimma ciitha cīnnī naboo. ⁹Athii eeti īmma ciitha coo cobbi cī ijiarya aneeta tō. Anya makayyioiti aneeta kagam kaal vēlēk, īthōng thīna aniitia doo cī nga nē kanyanī, nyatarka eeni niia ngaa cīnnī. Kadīmani woccia thōōth cī gerthe cī ōgōōn noko kuu katī kēgērēthanōī nguuma cī Nyekuco wo kuu?” ¹⁰Īthōng dōkīthī ala ngaa neccie Yothēbō

^a38:29 Pērēth: Athī Hebureyyiey thaar cīk athī Pērēth wo ne, tehianet.

^b38:30 Thēra: Athī Hebureyyiey thaar athī Thēra wo ne voritin.

abūrī kēnnē nē thōōth cī ajini ngaa neccie ēē, kōdē athii cī ōkōyyī īcīnnī joonui.

¹¹ Ma baa kōr īmma, ūūk iticanoi Yothēbō ciitha cī makayyioit cīnnī, īthōng balna athii ticcianniowa cīk gōō aticcanni kī īnōōnō ciitha tō.

¹² Akku kēnnē agam ngaa neccie Yothēbō cērēm cīnnī īthōng ethek ne, “Ijia kōōt kataguth kōdōwē!” Ūngnicē kēnnē Yothēbō īnōōnō cērēm īthōng ivir ūūk ngatīvōrī. ¹³ Ma baa ngī acīn nē ngatī ūngnicē Yothēbō cērēm cīnnī ciitha athīnēī īcīgīnīk kī kivir kūūk ngatīvōrī, ¹⁴ ikiyyia nē ūtūvūwa ticanniok cīk kōrōōk cīnnī īthōng ethek ne, “Īcīnīt nōōnō, akku da balna Hebureniti coo ngatō kī ageeta kī katī kikiyyia kigithiet thōng! Ēktaca ngato noko adiim ngī arya aneeta kīithī ngaa cīnnī, ngatī kaare uuwunya. ¹⁵ Ma ngī athīkna kaari uuwunya wo, ilib ngato noko ūūk ngatīvōrī īthōng utungeea cērēm cīnnī wo aneeta.”

¹⁶ Ma natē, ikiyyia itiang ngaa cī Potipari wo, cērēm cī Yothēbō ēē, gii baa ma ngī ōbōda maac cīnnē kōrōōk. ¹⁷ Ngaatī akku aduwacī maac cīnnī iyaiainit cīnnē ēthēcī ne, “Akku Hebureniti wu balna ayahacet niia ēēn nyakapanait ngato īthōng idiim aara kīithī ngaa cīnnī. ¹⁸ Īthōng baa ngī acīn kaari uuwunya wo, ilib utungeea aneeta cērēm cīnnī ciitha.”

¹⁹ Ma baa ngī athīhī galinti cī Yothēbō thōōth cī aduwaai ngaa cīnnē īnōōnō wo, īthī ne, “Gōōl cī baa adīmania nyakapanaiti cunnie wo aneeta neccio,” Avarac thī baa nē ōrrōt. ²⁰ Ma baa natē, ikiyyia agam makayyioiti cī Yothēbō īnōōnō īthōng arīk īnōōnō kījana wu gōō ēcēbī alaana eet cīgīnīk.

Īthōng ma baa ngī avī Yothēbō kījana īcītō, ²¹ avī balna Makayyioiti kī īnōōnō, īthōng balna anyīk īnōōnō thimatīth kī būnnathīt kēbērēnīy īcīk gaalinit cī ēbēk eet cīk ecebjie.

²² Ngaatī thī baa ēbēranī gaalinti cī eet cīk ecebjie ēē Yothēbō kī makayyioit cī eet cīk ecebjie kī tic vēlēk cī adīman eeta cīk ecebjie ēē kījana. ²³ Athii balna makayyioiti cī eet cīk ecebjie ēē athii cī omothie, nyatarka balna īī Yothēbō makayyioit cī kaal vēlēk. Nyatarka avī balna makayyioiti kī īnōōnō, īthōng anyīk kaal cīk adīman nē vēlēk kūbūnta.

Uduwa Yothēbō thothonniok cīk ongonothinie nē inyia ramma

40 ¹ Ma balna vurtia cī wathinniok ōōgī, eeti wu agam lōkūlkūl kī et wu avaada ahat cī alaan cī Ijibi anyīk nēēgē īnōōnō kavarak. ² Ngaatī avaracīcē alaanī makayyioit cīk ēēn ramma wu anyi īnōōnō mērtē lōkūlkūūla kī wu avaada īnōōnō ahat, ³ īthōng ikiyyia arīk īnōōgō kījana ciitha cī gaalinit cī bekciowu, ngatī balna avē Yothēbō ēē. ⁴ Ma natē, avuto nēēgē kījana wathinniok ōōgī īthōng īdīma gaalinti cī bekciowu Yothēbō kī makayyioit cīnīng īthōng iticanothīk nē īnōōgō.

⁵ Ma baa baalin īmma cī ongonothinie eeta cīk ēēn ramma ēē, ayak balna ngonothinieti cīnīng ēē thothonniok cīk ēēn nyēgēlē. ⁶ Ma balna

ngī ōkkō acīn Yothēbō ĩnōōgō ngerethietin nīcē, amudothi kēnnē ĩnōōgō avaracīth ōrrōt.

⁷ Ngaatī ajini makayyiok cīk alaanak cīk balna arūmē kī ĩnōōnō kījana ciitha cī gaalinit cī eet cīk ecebjie ēē ēthēcī ne, “Avaracu wanīco kette niigia ōrrōt noko nyia?” ⁸ Ēdēcī kēggē nēēgē athī ne, “Kongonothina waabal naaga, ĩthōng athii eeti cī aduwacet ageeta thōōth cī ngonothiniet cīnang wo tō.”

Ma natē, ethek Yothēbō ĩnōōgō ne, “Athii wōnō cī ēēn Nyekuc cī aduwacet ageeta thoothonniok cīk aduwa ngonothiniet? Uduktahangu da ngonothiniet cunung wo.”

⁹ Ma natē, ikiyyia uduwak ticiannioiti wu gōō anyi alaan mērtē Yothēbō ngonothiniet cīnnī ĩ ne, “Ngonothintia cannī ēē, kacīnī kēēt cī vīnōwō ĩcī nguum cannī, ¹⁰ ĩthōng ayak kēēt cī vīnōwō wo taliibanē iyyio. Ma tamanoko katī ngī uppuuk, acavanit vurēēna cīgīnnēk ĩthōng ibbirito. ¹¹ Kayaaī balna na lōkūlkūl cī alaano attia cannī, ĩthōng kīdīma vurēēn cīk vīnōwak ēē, kamacūweha lōkūlkūlētēy ĩcī alaano ngaatī kanyīcē ĩnōōnō.”

¹² Ēdēcī Yothēbō ĩnōōnō ennei ne, “Acīnī taliibanē cīk ēēn iyyio wo, eyekthothi wathinniok cīk ēēn iyyio. ¹³ ĩthōng katī wathinniwēy ĩcīk ēēn iyyio, amannici katī aniitia alaanī ĩthōng ōgaina. Ōganī katī noko ĩthōng obodeei tic cunni ĩthōng katī anyiwu ĩnōōnō mērtē cī vīnōwō kī baa gōō ma ngī adīmanēcē niia ĩnōōnō. ¹⁴ ĩthōng thī ma ngī ūbūna thōōth cunnie, nyī ērēhēca ngatī ēyēlēcia niia aneeta thiimati, duwahia alaan thōōth cannī kī katī kēētēha na kījana ngatīvōrī. ¹⁵ Kayahiay balna na looca cī Heburu tirthēta, ĩthōng yoko ngato buu, nga kēgērēthan gimma cī woccia karīwōthīcē kījan.”

¹⁶ Ma balna ngī acīn naboo makayyioiti cī ahat cī avaadiay ēē, ngatī aduwanī Yothēbō ngonothiniet jurrung, ĩthōng ikiyyia uduwak nē Yothēbō ethek ne, “Kongonothie balna na buu kayaaī dongokua iyyio cīk ahat cī avaadiay ōwa cannī. ¹⁷ Abbīthī balna dongok, aheenin cīk avaadiay cīk alaanak, avvu kēnnē aduk kīballī ahat cī avaadiay nīcē dongowa tiddina.”

¹⁸ Ēdēcī Yothēbō ethei ne, thōōth cī ngonothiniet cunni wo coo, “Dōngōkwuana cīk ēēn iyyio wo eyekthothi wathinniok cīk ēēn iyyio. ¹⁹ ĩthōng katī wathinniwēy ĩcīk ēēn iyyio, etedane katī alaanī ōō cunni. ĩthōng irimeek kēēta tiddina, ĩthōng ivitia katī adait kīballī ēlē cunni loota.”

²⁰ Ma vurtia cī wathinniok iyyio, baa nga adak alaanī peyian cī tirianī cīnnī kī gaala cīgīnīk daainit, ikiyyia ūtūvū nē et wu agam lōkūlkūl cīnnī kī makayyioit cī eet wuk atukuri. ²¹ Ma natē, ikiyyia obodeei nē makayyioit wu gōō anyi ĩnōōnō mērtē, tiica wu balna nīnnī, kī katī gōō kanyīk alaan mērtē kī gōō dōkīthī. ²² ĩthōng anyīk et cī atukuri ēē

kuruwue. Ikiyyia thōōth vēlēk aavu kī balna mī aduwaai Yothēbō ĩnōōgō ennei ne, ōgōōn katī kīyokowē ēē.

²³ Īthōng balna ĩnīnga ahada nē eeti wu agam lōkūlkūl cī alaano ēē, Yothēbō kūdūt.

Ngonothinet cī alaano

41 ¹Ma baa vurtia cī erkinya ramma, ōngōnōthē alaanī ngī abīlī titimma cī līl cī athī thaar Naaīl. ²Ma baa ngonothintia cīnnī, acīn nē tīn tūrgērēm cīk adīhī kūkūlkūlie ngī ēkta duwwa tō, ĩthōng ivittia eggeco titimma. ³Īthōng ivitia ētēkta, tīna cīk gerthek cīk akaran cīk ēēn tūrgērēm līla tō ĩcī Naaīlī naboo, ⁴Īthōng adait tīna cīk akaran wo cīk adīhī ēē. Īthōng balna ngī adaak koo ĩcīnē thī alaanī.

⁵Ma baa naboo ngī atangu alaanī, ikiyyia nē ōngōnōthē naboo, ngī akula laabīna cīk abiiri kibirito ooti tūrgērēm laabitota codoi dōō. ⁶Ma vurtia cīnīng, ivittia ukullia laabīna ooti tūrgērēm laabitota ĩcī odoi naboo, ĩthōng akula mīrmīrēē atūūth ngōōtī cī avungana tōōna cī alibanī kōrra kīi gerthe. ⁷Ngaatī akuui ooti cīk laabitot codoi wo, laabī cīk ēēn tūrgērēm ēē. Ngaatī naboo acīnēnī alaanī, ēēn kēnnē ngonothinet kaganoko.

⁸Ma ngerethietin cīnnī, avarac alaanī. Īthōng ūtūvū nē ngarēt kī eet cīk ēgēēnyī ĩthōng uduwak ĩnōōgō thōōth cī ngonothinet cīnnē. Kothii kēnnē codoi doo ĩcīnīng cī aduwa ĩnōōnō ngonothinet nīcē buu.

⁹Ngaatī ĩnganni ticiannioiti wu gōō anyi alaan mērtē ĩthōng ōthōōth ĩi ne, “Kōr coo, kahada na gerthetin cannī. ¹⁰Avaraacī baa kōr ĩmma alaanī ticanniok cīgīnīk, ĩthōng ēcēba nē aneeta kī makayyioit cī tukuryiowu ciitha cī gaalinit cī bekciowu. ¹¹Kongonothina balna naaga vēlēk baalin nīcē, ĩthōng ngonothineti cīnang vēlēk ayak nyemut cī ēēn nyēgēlē.

¹²Īthōng thī yoko, balna karūmēna kī ngithorowoc cī ēēn Heburenit, cī balna ēēn ticciannioit cī gaalinit cī bekciowu. Ma balna ngī kaduwacca naaga ĩnōōnō ngonothinet cīnang wo, ikiyyia uduwaet thoothonniok cīk ngonothinet cīnang wo mīn mīn. ¹³Īthōng balna ivittia edenyciai thoothowua nekie kī baa ngī aduwa nē ēē ĩthōng balna kimirothiha na tic cannī, ĩthōng balna ikiyyia ucudie eeti ĩmma thōng.”

¹⁴Ma balna ition alaanī eet kōōt kayakta Yothēbō, kījana tamanoko. Īthōng balna odotia nēēgē ĩnōōnō ĩthōng itihim ceremwa cīk ēēn nyēgēlē, ĩthōng ūūk nē ĩcī avē alaanī.

¹⁵Ma natē, ikiyyia ethek alaanī Yothēbō ne, “Kongonothie balna na, ĩthōng kothii et cī aduwaca thōōth cī ngonothinet nīcē. Īthōng thī balna kathīrari athī eeta ne, mī athīhī niia ngonothinet cī aduwacī eeti, aga niia ngatī aduwanē thōōth cī ngonothinet nīcē.” ¹⁶Ēdēcī Yothēbō alaan athī ne, “Athii na cī kaduwuanē, Nyekuc dōō woyyia cī aduwuai alaan thōōth cī ngonothinet cīnnī ēē.”

¹⁷ Īthōng ethek alaanī Yothēbō ne, “Ngonothintia cannī, kongonothie na kabili titima cī līl cī Naaīlī, ¹⁸ ma natē, kīcīna tīn tūrgērēm cīk adīhī kukulkulie ēkta duwwa tō nīcē ĭthōng ivittia eggeco kartē. ¹⁹ Ma vurtia ĭcīnīng, ētēkta tīna tūrgērēm naboo cīk akaran ōrrōt. Nga na kīcīn tīn cīk akaran kīi gerthe kavuto noko looca cī Ijibi vėlēk. ²⁰ Īthōng balna ivitia adait tīna cīk akaran ēē tīn cīk adīhī ēē. ²¹ Ma baa ngī adait nēēgē ĭnōōgō vėlēk, kothii cī aduwa a ne kadakta gimma, edenyiay nēēgē ōgōōn kī viyyio ma ngī akaran ēē. Īthōng kīfīnga na jiena.

²² “Īthōng ngonothintia cannī ēē, kacīnī naboo ooti tūrgērēm cīk laabinu, cīk abiiri jurrung, alīnna laabitota ĭcī odoi doo. ²³ Ma vurtia cīnīng, ivittia ĭtīlīthīa laabīna guak cīk ēēn tūrgērēm cīk gerthek cī avungana ngōōtī cī akku tōōna ĭcī alibanī kōrra. ²⁴ Ma natē, ĭfīngaththik laabīna cīk gerthek koo, ukweco ooti cīk laabī cīk ēēn tūrgērēm cīk abūnna ēē. Īthōng kuduwaha na ngonothinet cannī ngarēta, kothii kēnnē codoi ĭcīnīng cī aduwaca ngonothinet nīcē.”

²⁵ Ngaatī ēthēcī Yothēbō alaan ne, “Aduwōy ngonothinetī cunnie wo vėlēk, ĭthōng eyelek Nyekuci alaan gii cī katī ōkkō adīman nēnē. ²⁶ Tīna cīk ēēn tūrgērēm cīk adīhī kūkūlkūlie ēē, eyehethothi erkinya tūrgērēm. Īthōng ooti cīk laabī cīk ēēn tūrgērēm cīk abiiri jurrung ēē, eyehethothi nēēgē buu erkinya tūrgērēm. ²⁷ Īthōng naboo tīna cīk ēēn tūrgērēm wuk gerthek akaran eyehethothi erkinya tūrgērēm, ōgōōn naboo oti cīk laabī cīk ēēn tūrgērēm buu wuk gerthek wuk balna avungan ngōōtī cī akku tōōna ĭcī alibanī kōrra. Athī ne avī katī butuny erkinya tūrgērēm.

²⁸ “Ōgōōn kī thōōth wu kaduwaai na alaan kennei ne, eyelek Nyekuci alaan gii cī katī ōkkō adīman nēnē. ²⁹ Ēēn katī erkinya tūrgērēm cīk ōdōtianē daainiti looca ĭcī Ijibi vėlēk. ³⁰ Īthōng thī katī vurtia cī erkinya cīk ēēn tūrgērēm maka katī butuny ĭcīnīng. Īthōng erehei katī eet erkinya wuk balna ōdōtianē daainti Ijiba, ĭthōng adak katī eet boobo. ³¹ Gertha katī butuny ōrrōt ĭthōng kothii eet ĭmma cī ahada a ne, odotiy balna daainti. ³² Thōōth wu balna anyiwothice alaan ngonothineti ngōnana ramma, kīi kagawē kīi ne, thōōth cī baa ĭdīmanēk Nyekuci, ĭthōng adīman katī nē tamanoko.

³³ “Īthōng thī yoko, anyīk alaan kidiima et ĭmma cī ēgēēnyī ĭthōng anyīk kīi makayyioit cī looc cī Ijibi. ³⁴ Īthōng balna ēbēra alaanī gaala ōōgī keteddia laabī ōōgī cīk kīdīk Ijiba erkinyiay ĭcīk ēēn tūrgērēm ĭcīk nga ōdōtianē daainti. ³⁵ Anyīk ĭnōōgō tirthēt cī etedane laabī erkinyiay ĭcīk abbirni lōōcī ēē, ĭthōng itiangit ōlōō cī gaalawu. ³⁶ Anyīk daainit coo kitangē kīi cī loocu, kīi katī kuduuit eeta erkinyiay ĭcīk ēēn tūrgērēm, ĭcīk katī ēēn lōōcī butuny Ijiba, kīi katī athii cī agūranē butuny eeta.”

Eberiy Yothēbō kī Makayyioit Ijiba

³⁷ Acīn balna alaanī kī gaala cīgīnīk thōōth coo dīhīma. ³⁸ Ngaatī ajini alaanī īnōōgō ēthēcī ne, “Kamūda woccia et īmma cī aduwōy kī et coo nga, cī avī Ririwacī cī Nyekuco īcīnnī?” ³⁹ Ngaatī ēthēcī alaanī Yothēbō ne, “Kīcī anyi Nyekuci anitia gaa thoothonniok cīkkō vēlēk koo, athii eeti īmma naboo cī aga thōōth īthōng ēgēēny kaavu kī nia wo tō. ⁴⁰ Eeni katī nia makayyioit cī kōrōok cannī īthōng athīknī thēk katī gōō eeta cīgannīēk vēlēk anitia. Īthōng thī keeni katī na maka īcunni thōōtha cī taabawo dōō.”

⁴¹ Ngaatī ēthēcī alaanī Yothēbō ne, “Kanyi na anitia īthī gaalinit cī looc cī Ijibi vēlēk.”

⁴² Ma natē, ūpūrūca alaanī thiihit cī makathīto attia cīnnī, īthōng ūpūrūcēi Yothēbō athiit. Īthōng itihimēēi ceremwa cīk dīhīmīk cīk engencyaiy lōōrōnētēy, īthōng naboo ūpūrūcēi ngarīkōwōc cī ēēn daab inyiawa. ⁴³ Īthōng anyīk īnōōnō nyangōlē cī agurut gii cī ōgōōn kī toromilie kōtōwī īthōng ōwōbēcī nē alaan makathīta, īthōng egerenyit eeta cīk uwuantēcī īnōōnō īi tō ne, “Ēnyēktī gōōla!” Ngaatī arīcē nē īnōōnō kī makayyioit cī looc cī Ijibi vēlēk.

⁴⁴ Ngaatī ēthēcī alaanī Yothēbō ne, “Keeni na alaan, īthōng ma nga duwa nia thōōth īmma athii eeti īmma cī adīman gii īmma Ijiba tō gii ma ngī uduwa nia.” ⁴⁵ Īthōng balna ikiyyia akatēk alaanī Yothēbō thaar cīk athī Thapanath Panēa, īthōng itihak īnōōnō būwēc cī athī Athenath dōō cī Potipera paadīr cī looc cī athī Ōōn kī ngaa cīnnī. Ngaatī ōkkō ōwōyyī Yothēbō looc cī Ijibi vēlēk.

⁴⁶ Ēēn balna Yothēbō erkinya cīgīnnēk eētīmma kōmmōtō balna ngī ētērēhanī nē tic cī alaan cī Ijibi. Īthōng ōtōwī looc vēlēk cī Ijibi. ⁴⁷ Abiiri balna lōōcī erkinyaiy īcīk ēēn tūrgērēm ēē ōrrōt.

⁴⁸ Ma balna ūlūta Yothēbō daainit Ijiba erkinyaiy īcīk ēēn tūrgērēm wuk balna ngaanī ōdōtīanē daainiti Ijiba, īthōng itiang korookjiowēy īcīk gaalawu īcīk obbitik. Īthōng itiang nē laabī cīk evvia joonui ōlōō cī gaalawu īcīk abakanōy kī īnōōnō. ⁴⁹ Īthōng balna itiang Yothēbō daainit cobbi ōrrōt cī aduwōy kī kathaac cīk būlūcak, nyatarka balna maka daainti ōrrōt katamac īnōōnō ngatī woccia ēkēbī.

⁵⁰ Ma balna ngaanī kivitia erkinya cīk būtūnyak, ivitia ittiryia Yothēbō kī ngaa cīnnī lōgōō cīk maacīk cīk ēēn ramma kī buwanyīnī Potipar paadīr cī looc cī Ōōnī. ⁵¹ Akaneei balna Yothēbō logoo cī ēēn abuu thaar cīk athī Manathi,^c ma natē, ōthōōth īthī ne, “Athī coo thaar cīgīnīk Manathi nyatarka anya Nyekuci aneeta kīlītawa tamati cannīē vēlēk kī eet cīk kōrōok cīnang.” ⁵² Ma balna vurtia cīnnī, ikiyyia akatēk logoo cī

^c41:51 Manathi: Thaaara cīk athī Manathi wo Hebureyyiey athī ne, īlītawanī.

maacī cī ōwōbēcī cī mayyī ēē, thaar cīk athī Evraim^d ithōng ōthōōth ithī ne, “Nyatarka anya Nyekuci kayak doolec looca cī kamannē na wo.”

⁵³ Ithōng balna ivita edeciy erkinya wuk ēēn tūrgērēm cīk ōdōtianē daainti Ijiba, ⁵⁴ ithōng balna erkinyiay icīk ēēn tūrgērēm ikiyyia butuny kī balna ngī aduwa Yothēbō. Avī balna butuny coo loociok ōōgī vēlēk, ithōng thī balna looc cī Ijibi doo cī balna ayak daainit. ⁵⁵ Ma balna ngī ukuuwa butuny looc cī Ijiba vēlēk, ivitia utuluthik eeta alaan nyatarka daainit. Ngaatī aduwacī alaanī eet cīk Ijibi vēlēk ēthēcī ne, “Umuddiothīk Yothēbō ithōng idīmantu gii vēlēk cī aduwacung nē.”

⁵⁶ Ma balna thēk ngī athanothīk butuny looc cī Ijibi vēlēk, ikiyyia upuk Yothēbō deherua, ithōng ūtūwōī laabī kī eet cīk Ijibi, nyatarka balna athanothīk butuny coo Ijiba vēlēk. ⁵⁷ Ma natē, ūlūngantiay eeta loociowēy vēlēk ivitia ūtwēcō laabī icī Yothēbō Ijiba, nyatarka balna ōdōwa butuny eet loociowēy icīgīk.

Ōōt gōtōōnōgī Yothēbō Ijiba

42 ¹ Ma balna ngī umoda Yokobī athī ne, atī laabīna Ijiba ēē, ikiyyia ethek nē lōgōō cīgīnīk ne, “Atiyyu niigia ngato ebewonu berti dōō noko, athii cī ovoyyu Ijiba nyia?” ² Ithōng naboo īī ne, “Ma kīī kathīrari na athī ne atī laabīna Ijiba ēē. Ulluci da ōōt utuyyiahetu laabī ōōgī, kīī katī kivita kūrūktī kōdē ngī kadaaī.”

³ Ngaatī īnganni gōtōōnōgī Yothēbō cīk ēēn ōmmōtō ēē ōvōyyī ūūtanē laabī Ijiba. ⁴ Ithōng athii balna cī itioni Yokobī Benyamin, gōtōnī Yothēbō kirioit kī gōtōnōgī nīkē, nyatarka balna ongollie nē athī ne, kōdē ngī ōkkō amūda thōōth cī gerthe gōōla. ⁵ Ngaatī irioi lōgōō cīk Yokobī wo kī eet cīk ōvvō ūūta laabī Ijiba, nyatarka balna thēk ithī maka butuny Kanana buu ōrrōt.

⁶ Ithōng thī yoko, ēēn balna Yothēbō gaalinit cī Ijibi, īnōōnō cī balna ūtēnē laabī kī eet vēlēk. Ma balna ngī ōdōlanit gōtōōnōgī Yothēbō wo, ivitia akattiek nēēgē īnōōnō kuthungti ithōng ululit nguumti. ⁷ Ma baa ngī acīn Yothēbō gōtōōnōgī wo, ikiyyia aga nē īnōōgō, ithōng aavu kī cī athii cī agawī nē īnōōgō vēlēk. Ma natē, ijin īnōōgō tiirion ethek ne, “Eginnu eet cīk avunnu nga?”

Ngaatī ēthēcī gotoonogua ne, “Keginna eet cīk kavunna Kanana, kathīnna ne kivitaha kūtūyyīaha daainit.” ⁸ Ma baa thēk ngī aga Yothēbō gōtōōnōgī, athii kēnnē nēēgē cī agawī īnōōnō. ⁹ Ngaatī ahadanī nē ngonothinet wu balna ongonothinie nē nyatarka īnōōgō, ngaatī ēthēcī īnōōgō ne, “Eginnu niigia torotiak cīk avunnu orottu looc cīnang kīī icīnīt katī ngī athii cī tiir.” ¹⁰ Ēdēcī nēēgē athī ne, “makayyioit athii tō, keginna naaga ticcianniok cugunik, ithōng kavunna kūūta laabī dōō. ¹¹ Keginna

^d41:52 Evraim: Thaara cīk athii Evaim wo Hebureyyey athī ne, kittirria dōōlī.

naaga eet cīk kabūnnana, īthōng keginna eet cīk kōrōōk codoi, īthōng athii cī keginna torotiak.”

¹² Ēdēcī Yothēbō īnōōgō ennei ne, “Athii cī ōgōōn noko. Avunnu niigia kīī katī īcīnīt looc cīnang ngī athii cī tiir.”

¹³ Ēdēcī kēnnē nēēgē īnōōnō ennei ne, “makayyioit, keginna naaga ticanniowa cugunniek koo gōtōōnōk cīk keginna ōmmōtō kī ramma lōgōō cīk et codoi, īthōng nga avīya gotoonietī cīnang cī dīcī arūmē kī baangiet cīnang looca cī Kananī, īthōng adaak īmma.”

¹⁴ Ēdēcī Yothēbō īnōōgō ennei ne, “Eginnu niigia torotiak. Kī viyyio thēk ngī kaduwaccung na agiitia. ¹⁵ Īthōng gōōl cī katī atīmaninu niigia coo. Kī dīdī nga arūgī alaanī wo, athii katī niigia cī ungnīccu looc coo katī nga kikiyyia gotonu cī dīcī ēē ngato. ¹⁶ Itionit et īmma codoi kōrgēna cunung kūūk kayaha gotonu, īthōng niigia gwak, ovoyyu kījana kīī katī kūmūddiaha naaga, katī ngī aduwuanu thōōth cī ēēn dīdī. Ma ngī athii cī aduwuanu thōōth cī ēēn dīdī, kabūtanī na rūgēta cī alaano, eginnu niigia torotiak!” ¹⁷ Ngaatī arīcē Yothēbō gōtōōnōgī vēlēk kījana wathinnioik iyyio.

¹⁸ Ma balna wathinniwēy īcīk ēēn iyyio, ethek Yothēbō īnōōgō ne, “Īdīmanit thōōth coo īthōng tīna uruktu, nyatarka kongollie na Nyekuc.

¹⁹ Ma ngī eginnu niigia eet cīk aduwuanu thōōth cī ēēn dīdī, anycīk gotonu codoi doo kaavu kījana ngato, īthōng ottu niigia gwak laabī īcī korokjiok cuguk cīk adak butuny ēē. ²⁰ Īthōng thēk adiim ngī ayahanu gotonu cī dīcī ēē īcannī ngato, kīī katī kagga na katī ngī aduwuanu thōōth cī ēēn dīdī. Īthōng thī katī uruktu.” Ma natē, elemit gotoonogua ngaatī adīmanī thōōth cīnī ēē.

²¹ Ma natē noko, othoothito nyaguana īī tō ne, “Dīdī, kedeththi naaga nyatarka gotooniet cīnac. Kīcīnīt balna naaga gōōl wu baa omothini nē baa ngī īlalecet nē ageeta nyatarka rūgēt cīnī, īthōng thī balna athii cī kathīknī naaga īnōōnō, īthōng īnōōnō thī cī yoko kamūdanī naaga thoothonniok cīk gerthek koo.” ²² Īthōng ēdēc Ruubenī īthī ne, “Ngaanī wōnō balna kuduawung na agiitia kēnnēwung ne nyī adīmannu logoo cio buth? Īthōng athii balna kēnnē niigia cī athīngnenu. Īthōng thī yoko kūdūmanit thōōth cī biyyie cīgīnīk.” ²³ Athii balna nēēgē cī aga ma ngī athīrar Yothēbō thōōth cī ōthōōth nēēgē ēē, nyatarka balna okobanēēi eeti īmma īnōōnō thōōth. ²⁴ Ngaatī enyeeinie nē īcīnīng ōkōyyī kabanyca, īthōng ūūk utulu, ma natē, ōbōda ikiyyia othoothioy kī īnōōgō naboo. Īthōng ēbēra Thimone kī kanyīk kēcēbē bērenīy īcīgīk vēlēk.

Imiiryie gōtōōnōgī Yothēbō ōōt Kanana

²⁵ Ma natē, ikiyyia uduwak Yothēbō ticanniok cīgīnīk karyik laabī dongokuanīy īcīk gōtōōnōgī nīikē īthōng ethek ne, imiryihi nyarobinya cīgīk ēē kūtūgētīnēy īcīk dongokua cīgīk īcītō. Īthōng naboo ikiyyia anyīk

daainit cī ōvṽ adak gōōla. Ma baa ma ngī īdīmanēk nē īnōōgō thōōth coo wo vēlēk, ²⁶ ivitia odongtēk gōtōōnōgī Yothēbō dongokua cīgīk thigirēy cīgīk, ngaatī thī baa ōvōyyī.

²⁷ Ma baa nginiwa wu baa oginnie nēēgē gōōla, ikiyyia upuuk īmma dongok cīnnī, athī ne kadamutak thigirec laabī, amūda kēnnē locibiro cī nyarobinya cīgīnīk kūtūga cī dongok cīnnī. ²⁸ Ngaatī aduwacī gōtōōnōgī ēthēcī ne, “Imiryothīk kette nyarobinya cīgannīēk dongowa īcannī wo, īcīkko attī dongowa.”

Ma baa ngī athīrar gotoonogua thōōth coo wo, abarritit īnōōgō thinneti cīgīk kī gērthē wak, ngaatī ajinoni nyaguana itō ne, “Adīmānnet woccia Nyekuci kuu?”

²⁹ Ma balna ngī avvu arawaai nēēgē baatīnnī Yokob looca cī Kanana ēē, uduktiak īnōōnō thōōth vēlēk cī balna adīmānēcī eeta īnōōgō entek ne, ³⁰ “Othoothīcēt makayyioiti cī looc cī Ijibi tiirion, anyia kēnnē, keginna torotiak cīk kōrōōta looc. ³¹ Ma natē, kuduktiaha īnōōnō kentee ne, ‘Keginna eet cīk kabūnnana, athii cī keginna torotiak. ³² Keginna balna naaga gōtōnōk cīk keginna ōmmōtō kī ramma, lōgōō cīk et codoi. Īthōng thī balna ūūwī lōōcī codoi, īthōng avīya cī dīcī ōlōō arūmē kī baangiet cīnang looca cī Kanani.’ ³³ Ennecēt kēnnē gaalinti cī loocu ageeta ne, ‘Gōōl cī katī kagawung na agiitia katī ma ngī eginnu eet cīk aduwuanu thōōth cī ēēn dīdī coo. Ūtūngtēk gotonu codoi kūrūmteha kī aneeta ngato, īthōng oottu niigia gwak daainit kūūk kēēl butuny korookjiowēy cuguk. ³⁴ Īthōng thī ōōt ayaktahangū gotonu wunung wu dīcī, kī katī kagga na kīthī ne, monogo niigia eginnu eet cīk aduwuanu thōōth wu ēēn dīdī athii cī eginnu torotiak. Īthōng katī kōbōdawung na agiitia īnōōnō, īthōng utuyiowu ijjo cuguk looca īcoo.’ ”

³⁵ Ma balna ngī ayuwan nēēgē dongokua wo, acīn kēggē locibiro cī nyarobinyawu dongokuanīy īcīgīk. Ma balna ngī acīn nēēgē kī baatīnnī locibironya cīk nyarobinyawu wo, ivitia abarritit nēēgē ōrrōt. ³⁶ Ma natē, ikiyyia ethek Yokobī īnōōgō ne, “Agamtahangū niigia aneeta dōōlī vēlēk. Īthōng ithii Yothēbō kī Thimone, īthōng yoko idiimtu naboo ngī ovoyyu Benyamin buu. Abūreea gii vēlēk aneeta.”

³⁷ Ma natē, ēdēcī Ruubenī baatīnnī ethek ne, “Ma ngī athii cī kōbōdacī na aniitia Benyamin ruk lōgōō cīganīk. Tūngeehia aneeta thōōth vēlēk cīnnī, īthōng kōbōdanē katī na īnōōnō.”

³⁸ Ēdēcī kēnnē Yokobī ennei ne, “Athii doolec cannīē cī iriokcu kī agiitia, agamaha balna gōtōnī lōōcī īthōng ūtūngōthīk yoko nē dōō. Ma da woccia katī kūmūda nē buu thōōth cī gerthe gōōla, athii katī cī amarangū et cī vōōrī īmana wo daaīth?”

Imiryie gōtōōnōgī Yothēbō kī Benyamin òōt Ijiba

43 ¹Īthōng balna nga maka butuny looca cī Kananī noko. ²Baa ngī edecciac nēēgē laabī wuk balna òvōvō ūūta Ijiba, ikiyyia ethek baatīnnē ĩnōōgō ne, “Imiiryi bōng òōt utuyyiahetu daainit ĩmma naboo.”

³Ēdēcī kēnnē Judaa ĩnōōnō ennei ne, “Egerenyecet balna eeti neccie ageeta òrrōt ennecēt ne, ‘Athii woccia cī kacīnung agiitia naboo, kaī mī athii cī iriowanu kī gotonu cī dīcī ēē.’ ⁴Ngī anyet kiriokta kī gotooniet cīnang Benyamin, kovoyyia kaī kūūtacī aniitia daainit. ⁵Ma ngī athii cī itioni niia ĩnōōnō, athii kaī naaga cī kovoyyia natē, nyatarka balna aduwacet eeti neccie ageeta ennecēt ne, ‘Athii kaī cī acīnnu nguūm cannī naboo gii ngī irioktawu kī gotonu.’ ”

⁶Īthōng ijin Yokobī ĩnōōgō ethek ne, “Nyia thēk ayaktahangū thōōth cī gerthe aneeta wo, ngatī aduwacu et nīcē enecu ne ayakcu gotonu ĩmma wo?”

⁷Ēdēcī nēēgē athī ne, “Ajinnēt baa eeti thoothonniok cīk olu kūdūt ennecēt ne, ‘Nga arūgī baaba? Ayakcu niigia gotonu ĩmma?’ Ngaatī kaduwacia ĩnōōnō thoothonniok cīk ajinnēt nē ēē. Kagayya woccia da naaga kuu kathīna ne ennecēt kaī nē ne, ‘Ōōt ayakta gotonu ngato?’”

⁸Īthōng uduwak Judaa baatīnnē ethek ne, “Baang, anyet Benyamin kiriokta kelliaha gōōla. Kī kaī naaga kī dōōlī kī aniitia kūrūgīt athii cī kadaaknī. ⁹Kabūtani na kathī ne, kōbōdanē kaī na ĩnōōnō jurrung, ĩthōng ma ngī athii cī kōbōdanē nganya thī niia aneeta kūdūt. ¹⁰Ma balia athii cī kēdēcānia itin coo, kōdōlanta woyyia balia naaga nginice ĩthōng kimire ngonana ramma.”

¹¹Ma natē, ēdēc baatīnnē ĩnōōgō ethek ne, “Ma ngī ōgōōn noko, ĩdīmanit da ketee. Aryik da kaal cīk looc cīnac cīk dīhīmīk òrrōt ĩthōng ariyiwu dongokuanīy ĩcuguk ĩthōng ayaktothiwu et nīcē kī anyinit, ayait ngooroc cī dīcī kī lotec, mutullu, bur cīk lotolongecak, culumaddi kī mūūnī. ¹²Ayait naboo nyarobinya golliok ramma, imiryioi nyarobinya wuk balna òbōdanu tugetiney ĩcīk dongokua cuguk, kōdē yoko da balna erehei et cī ari ēē. ¹³Otti gotonu cunung Benyamin buu ĩthōng imiiryiewu ottu eeta nīcē tamanoko. ¹⁴Anyīk Nyekuc Tiryoit vēlēk kanyīk makayyoit nīcē kalal thīnīn, kī kaī kanyīk Benyamin kī gotonu wu balna ungnicu nīcē buu kōbōddia jurrung. Ma ngī idiim lōōcī agamaha dōōlī, anyīk kagamahanī.”

¹⁵Ngaatī ayahī eeta anyinit kī nyarobinya golliok ramma, ĩthōng irioit kī Benyamin buu. Ngaatī ayahī òvōyyī ĩcī Ijibi ĩthōng òōt urumtoy kī Yothēbō. ¹⁶Ma balna ngī acīn Yothēbō ĩnōōgō ngatī iriowanī kī Benyamin wo, uduwak ticciannioit cī agam ciith cīnnī ethek ne, “Bīī eet cīkkō ciitha cannī, òōt apahīt kōōny, ĩthōng ĩdīmantewu daainit, kadūwēna kaī na kī ĩnōōgō tī yiomona.”

¹⁷ Ngaatī ōkkō adīmanī ticiannioiti neccie kī balna ma ngī aduwaai Yothēbō īnōōnō, īthōng ūūwī eet nīkē ciitha cīnnī. ¹⁸ Īthōng ma baa gōōla abaritit eeta nekie ōrrōt baa ngī ōkōyyī eeti neccie īnōōgō ciitha cī Yothēbō. Ahad balna nēēgē athī ne, “Kayahiya naaga ngato nyatarka nyarobinya wuk balna amirothii dongokuanīy īcīgac. Adiim nē agamnyēt ageeta, īthōng aret kiitia nyakapanak īthōng ūūwī thigirēē cīgaac.”

¹⁹ Īthōng ma baa ngī arawothi nēēgē ciith cī Yothēbō, uduktiak nēēgē ticiannioit cī agam ciith entek ne, ²⁰ “Gaalinit, kavunna balna naaga kōr īmma Ijiba ngato īcī owu, kavunna kūtana laabī. ²¹ Ma baa ngī kovoyyia kayuwuthia gōōla, īthōng kuyuwanta naaga dongokua cīgaak. Kamūdana kēnnē naaga vēlēk nyarobinya wuk balna kūtania laabī kūtūgwētiney īcīk dongokua cīgaak, atī vēlēk gōōla wu balna kayahana. Īthōng thī koboddiaha naaga nyarobinya vurtia. ²² Erekcet eeti cī ariciet nyarobinya dongokuanīy cīgaak wo vēlēk. Kayahana yoko nyarobinya ōōgī buu cīk kaavu kūtania laabī naboo.”

²³ Ēdēcī kēnnē ticiannioiti athī ne, “Nyī anyicu thinneti cuguk kabaritit kaganoko. Nyekuc kī baaba cī aricung agiitia nyarobinya nīkē. Kagamtaha balna naaga nyarobinya wuk balna ayahanu niigia vēlēk.” Ngaatī ayahacī īnōōgō Thimone ngatīvōrī.

²⁴ Ma natē, ūūwī ticiannioiti īnōōgō ciitha īcī Yothēbō, ngaatī anyīcē maam cīk ūūnyanē thoo īthōng naboo ayaktak thigirēē cīgīk buu kartē. ²⁵ Īthōng gotonogua īdīmantek anyinit cī kafī avvu anyi Yothēbō kafī ngī aavu kōr tiddina, nyatarka balna īthīraritō nēēgē athī ne, avvu kafī aduwue nēēgē natē. ²⁶ Ma baa ngī ikiyyia ōdōlan Yothēbō kōrōōk, ivitia anycīk nēēgē Yothēbō anyinit wu balna ayaha nēēgē, īthōng akattiek īnōōnō kuthungti īthōng akatti kēbērē looc. ²⁷ Ngaatī ajini Yothēbō īnōōgō avuthit cī kōrōōk cīnīng ēthēcī ne, “Ōgōōn baaba wu balna athīnnu niigia ne atangany ōrrōt kuu? Nga thēk arūgī nē?”

²⁸ Ēdēcī nēēgē athī ne, “Nga baangietī cīnang ticiannioiti cunnie ēē arūgī īthōng abūnna.” Ma natē akattiek īnōōnō kuthungti natē naboo.

²⁹ Ma balna ngī acīn Yothēbō looc īthōng īcīn gōtōnī cīnnī Benyamin wo, ijin nē īnōōgō ethek ne, “Gotonu wu balna athīnnu ne cī dīcī coo?” Ngaatī athīnnī nē ne, “Anyīk Nyekuc kagatanina ngērnanī cannī.” ³⁰ Ma natē noko, ītīnga Yothēbō ittio ciith cīnnī ūūk īcītō, ngaatī ōkkō alue nyatarka amīnan nē Benyamin. ³¹ Ma balna ngī ūtūnya nē nguum cīnnī vēlēk, ikiyyia ētēha ngītīvōrī īthōng anyīk thīnīn cīnnī kōkōm, īthōng ennek eet nē engerit daainit.

³² Akannai balna ticianniowa Yothēbō daainit cīnnī lobela cī duwēnto mīn, īthōng akannai naboo balna ticianniowa gwak gōtōōnōgī buu daainit lobela cī duwēnto mīn, īthōng anycīk eet cīk Ijibi cīk arūmē kī Yothēbō natē buu kuduktōy lobela cīnīng mīn. Angiranni nyatarka a eeta cīk Ijibi ne angiranni ngatī kaduwēnī kī eet cīk Heburu. ³³ Atdirlangan balna

thōōth cī ēthēdanī gōōtōnōgī Yothēbō wo īnōōgō baa ngī ēthēdan nēēgē. Ētērēhanī īcī gōtōnī cobbi kōdōlan nyangororit. ³⁴ Akanniai balna īnōōgō daainti cī avī lobela īcī Yothēbō, īthōng balna akanniai Benyamin daainti cī ijjar cī gotonikni ngōnana tur. Ngaatī thī baa adūwēēnī gōtōnōōgī Yothēbō kī īnōōnō īthōng avuto jurrung.

Lōkūlkūl cī Athii

44 ¹ Īthōng thī baa, ikiyyia uduwak Yothēbō ticciannioit cobbi cī ciith cīnnī ethek ne, “Arīhī eet cīkkō laabī kībbītīt dongokua cīgīk cīk woccia ūūlī ngatī ōcōdī, īthōng arīēē īnōōgō vēlēk nyarobinya tugetiney īcīk dongokua cīgīk. ² Īthōng arīk lōkūlkūl wu nanī wu a kathalkathal kūtūga cī dongok cī logoo cī dīcī ēē kī nyarobinya buu, īthōng arīēē īnōōgō vēlēk nyarobinya laabīnēy dongokuanīy cīgīk.” Īthōng īdīman nē kī cī aduwa Yothēbō ēē.

³ Ma balna ngerethietin īmma, ikiyyia anyīk nē īnōōgō kī thigirēē cīgīk kōōt. ⁴ Ma balna nga kōdōlanīt nēēgē ngīfī rēēnī ōlōō cī gaalawu buu, ethek Yothēbō ticciannioit cīnnī cobbi ne, “Wōb eet nīkē tamanoko, īthōng mī ōdōlanu īnōōgō, duwaak īnōōgō ennek ne, ‘Nyia udumanit thōōth cī abūnna gerthetina wo? ⁵ Ogorothu niigia lōkūlkūl cī gōō awūdēēnī makayyioiti īthōng uduwaai thōōth cī akku nyia? Lōkūlkūl cī gōō aduwanī nē thōōth cī katī akku. Īdīmantu thōōth cī gerthe ōrrōt.’ ”

⁶ Ma balna ngī arawak eeti neccie īnōōgō wo, ikiyyia uduwak nē īnōōgō thoothonniok cīkkō. ⁷ Ēdēcī kēnnē eeta nekie īnōōnō ethei ne, “Ōthōōth woccia gōō makayyioiti cannīē noko nyia? Kadīmaana woccia thinneti cīk kadīmania thōōth cī ōgōōn noko ngatdang? ⁸ Īthōng naboo kōbōddiai aniitia nyarobinya wuk balna kamūdana kūtūgētīnēy cīk dongokua cīgaak looca cī Kananī. Nyia woccia kōgōrōthia gōō nyarobinya kōdē daab ciitha cī makayyioit cunni wo? ⁹ Ma ngī ijiowa niia et codoi īcīnang cī ayak lōkūlkūl, ruk niia īnōōnō kadaak, īthōng thī katī kittīa naaga gwak nyakapanak cugunik, makayyioit cannī.”

¹⁰ Ēdēcī eeti neccie athī ne, “Abūnna ōrrōt, anyīk thēk kaavu kīcī aduwuanu niigia wo. Īthōng thī eeti cī umudiay ayak lōkūlkūl, akku katī nē ēēn nyakapanait cannī, īthōng thī katī niigia gwak cīk ammīrnu oottu jurrung.”

¹¹ Ma tamanoko, itittek nēēgē vēlēk dongokua cīgīk looc, ngaatī ōōwī. ¹² Ma natē, ērēpan ticiannioiti cobbi dongokua, ithianāī īcī gōtōnī cobbi kōdōlan nyangororit. Ngaatī akku amūdani lōkūlkūl dongowa cī Benyaminī. ¹³ Ma balna ngī acīn gotoonogua thōōth coo wo, ivitia eredito nēēgē ceremwa cīgīk varaacinta. Ngaatī ōdōngēcī nēēgē vēlēk laabī cīgīk thigirēē naboo īthōng imiiryie ōōt īcī kōrōōk cī gaalawu.

¹⁴ Avī balna Yothēbō ciitha, balna ngī ektothi Judaa kī gōtōnōōgī ciith. Ngaatī avvu atanyī eleeti looc īcīnnī joonui.

¹⁵ Īthōng, ethek Yothēbō ĩnōōgō ne, “Nyia yoko thēk coo cī adīmānu niigia wo? Athii cī agayyu niigia, eyeleei woccia Nyekuci et cī ōgōōn kī na wo, thoothonniok ngonothintia?”

¹⁶ Ma natē, ēdēc Judaa Yothēbō ethek ne, “Kaduwaci yoko thēk woccia cīk athī ngēnē makayyioit cannī? Atamaacēt thōōth cī woccia kathīna ne kamirnia avuthēta ĩcoo vēlēk. Edeenia Nyekuci gerthetin cī ticanniok cugunik. Īthōng thī yoko, kittīa naaga vēlēk kī et wu amudiay ayak lōkūlkūl wo, nyakapanak cīk makayyioit cunni.”

¹⁷ Athī kēnnē Yothēbō ne, “Athii woccia cī kadīmāni thōōth cī ōgōōn kī neccio. Et wu amudiay ayak lōkūlkūl dōō cī katī ēēn nyakapanait cannī. Īthōng niigia gwak imiiryewu ottu ĩcī avē baaba cunung talinta.”

Īlalek Judaa Yothēbō nyatarka Benyamin

¹⁸ Ngaatī baa arūbōthīcē Judaa ĩnōōnō ĩthōng ethek ne. “Makayyioit cannī, nyī avaraci tiicannioit cunni, anyīk ticciannioit cunni kuduwak makayyioit cannī thōōth ĩmma, ma naboo ngī aduwonu niia kī alaan thēk kir wo. ¹⁹ Makayyioit cannī, ajinnet balna niia ageeta mī nga arūgī baangietī cīnang kōdē kayakca gotooniet ĩmma. ²⁰ Īthōng kedecciy kentee ne, ‘Kayakca baangiet cī atangany ōrrōt, ĩthōng avī logoo cī maacī cī dīcī cī balna arittiy baa ngī atangany baangietī. Adaak baa gotonia, ĩthōng yoko ĩ ĩnōōnō dōō cī nga arūgī gotonikniy ĩcīk ēēn ramma ēē, ĩthōng amīnan baangietī ĩnōōnō ōrrōt.’

²¹ “Ngaatī thī baa enecīēt niia ageeta ne, ‘Ōōt ayaktaangū ĩnōōnō kī katī kikiyyia kīcīn na kir ela cannī.’ ²² Īthōng keneeci balna naaga aniitia ne, makayyioit cannī, ‘Adaā katī baangietī ma ngī ūtūngēk nē ĩnōōnō looc.’ ²³ Īthōng thī balna enehet niia ageeta ne, athii katī naaga cī kacini aniitia, gii ma ngī kirioktaha kī gotooniet cīnang cī dīcē ēē. ²⁴ Īthōng baa thī kimiryeha kōōtīa ĩcī avē baangietī, ĩthōng kuduktiaha thōōth wu aduwa niia, makayyioit cannī.

²⁵ “Ma baa thī vurtia cīnnī, ikiyyia enehet baangī ne, ‘Imiiryi ōōt utuyyia laabī ōōgī naboo.’ ²⁶ Īthōng kedeccia naaga ĩnōōnō kentee ne, ‘Athii koccia naaga cī kamirena kovoyyia Ijiba katī ngī kōōthii gōtōna cīnang cī dīcī Benyamin. Athii eeta cī anyet ageeta kithiothia ĩcītō kīcīnta galinit, gii ngī avī nē tō.’

²⁷ “Makayyioit enecet balna baangietī cīnang ageeta ne, ‘Arita ngaa cīnnē wu amīnan nē lōgōō cīk maacīk ramma. ²⁸ Ithii balna codoi ĩcīnīng ĩthōng nga kīcīn na ĩnōōnō ngaatī thēk balna athiini nē. Ahad baangietī athī ne, “Adait yoko kēlēgē cīk bōōnak ĩnōōnō athantīk ēlē tuu.” ’

²⁹ Īthōng ĩthī nē ne, ‘Katanganya na, ma ngī agamtahangū Benyamin buu ĩcannī, ĩthōng ūūk ijiowa pīnanēt gōōla, kadaā thī woccia thēk katī na muweenit.’

³⁰ “Īnōōnō thī cī abūnna ma ngī kiriokca naaga kī Benyamin katī ma ngī kamire na kōkkō ĩcī baangī. Nyatarka amīnan nē ĩnōōnō ōrrōt, ³¹ ma ngī athii na cī kiriowuania kī Benyamin adaā woccia thēk katī nē.

³² Kabūtaneei balna na baang kennei ne, kayaha katī na ĩnōōnō jurrung. Īthōng ma ngī athii na cī kōbōdacī na ĩnōōnō aniitia, kelemi thēk katī na nganyinet cunni baang, avuthita cī rūgēt cannī vēlēk.

³³ “Makayyioit, keeni na nyakapanait cunni. Anya baai kaavu na ngatō ngatī Benyamini ĩthōng anyīk ĩnōōnō kimiiryie kōōt ōlōō kī gotoonoga.

³⁴ Kothoothona koccia na kī baang kir kuu, katī ma ngī athii Benyamini tō? Athii na cī kētēmanonia ngatī kacīnē tuluui cī baangī.”

Anyīk Yothēbō ēlē cīnnī kagawe

45 ¹ Ma baa ngī ĩnīnga Yothēbō ōmōgī thōōth kōrgēna cī ticcianniok cīgīnīk ethek nē eet ne, eteet ōt ngatīvōrī ciitha cannī. Ma baa ngī avuto nēēgē kī gōtōōnōgī mīn, ikiyyia uduwak nē ĩnōōgō ethek ne, “Aneeta Yothēbō.” ² Ngaatī alue nē ōrrōt kīthīhīt eeta cīk Ijibi ĩnōōnō, ĩthōng ĩthīhīt eeta cīk kōrōōk cī alaano ulua nīcē.

³ Ma natē, ĩjin Yothēbō gōtōōnōgī ma nga arūgī baatīnnē, ĩthōng abarrit balna kēggē nēēgē ōrrōt ngatī atajanī ĩnōōnō.

⁴ Ma natē, ethek Yothēbō gōtōōnōgī ne, “Īvījakta da yoko ivitia ĩ tō ōjōōntī ĩcannī.” Ma baa ngī avījaha nēēgē ēē, ikiyyia uduwak nē ĩnōōgō thōōth jurrung ethek ne, “Aneeta gotonu Yothēbō coo wu balna uuteniangu ĩcī eet cīk Ijibi. ⁵ Īthōng thī yoko, nyī nga omothinu ōrrōt ĩthōng nyī nga avaracicu eleeti cuguk, nyatarka thōōth wu balna uuteniangu niigia aneeta ngato. Nyekuc balna cī itionana aneeta ĩcī owu kikiyyia kēēla rūgēt cī eetu. ⁶ Ītō yoko erkinya ramma cīk agammī butuny looc, ĩthōng katī erkinyiay cīk ēēn tur naboo ĩcīk nga aavu, athii katī eeti ĩmma cī evvyi kōdē eteda laabī tō. ⁷ Īthōng thī balna itionana aneeta Nyekuci kūtūwūanīay ĩcunung ĩcī owu kikiyyia kanyīk tionniok cuguk kūrūgīt kī katī kēēlawung agiitia tirthēta cobbi wo. ⁸ Athii balna cī ēēn agiitia cīk itionanangū aneeta ngatō, Nyekuc cī balna itionana aneeta. Arīca balna nē aneeta kīthī galinit cobbi ōlōō ĩcī alaano, ĩthōng arīha aneeta kīthī galinit cī eet cīk Ijibi vēlēk.

⁹ “Īthōng thī yoko, ōōt udukiak baang taman entek ne, ‘Ijia tamanoko, avī ngerunie Yothēbō tō, aanya Nyekuci aneeta kīthī makayyioit cī looc cī Ijibi. ¹⁰ Avē katī niia looca cī Gotheni ngatī kabakannonī joonui kī aneeta thōng. Yaha thēk dōōlī cugunik kī dōōlī cīk dōōlī cugunik vēlēk, yaha tīna, ēētha, athaa, kī ĩjio vēlēk cīk ayahi niia. ¹¹ Kathunni katī na aniitia natē erkinya tur cīk bütūnyak, ĩthōng thī ma athii cī akūūnīē niia, agūra katī butuny eet cīk kōrōōk cunni kī kaal vēlēk kadaaito.’

¹² “Īcintu niigia buu eletinē ĩcuguk, ĩthōng kī gōtōna Benyamini buu ma ngī ēēn aneeta kir cī kothōōthōī kī agiitia wo. ¹³ Ōōt udukiak baang

cannī makathīt vēlēk cī anyiwothica aneeta Ijiba kī kaal vēlēk cīk icintu niigia wo. Īthōng ayaktawu ĩnōōnō ngato tamanoko.”

¹⁴ Ngaatī thī baa arabūūtī Yothēbō gōtōnī cīnnī Benyamin ĩthōng utulu, ma natē, akatī Benyamini buu ulua. ¹⁵ Īthōng utulu kī kūcūcū gōtōnōōgī vēlēk. Ma vurtia ivitia othoothioy nē kī gōtōnōōgī jurrung.

¹⁶ Ma balna ngī ōdōlan nyemut kōrōōk cī alaano athī ne, ivitia gōtōnōōgī Yothēbō wo, ivitia ebelbelit alaanī kī eet cīgīnīk vēlēk ōrrōt. ¹⁷ Ma natē ethek alaanī Yothēbō ne, “Duwaak gotoonogu, ‘Kīdīmanit thōōth coo. Anyīk kōdōngtēk daainit thigirēē ĩthōng imiryie ōōt looca cī Kananī.

¹⁸ Īthōng abūnna thēk ma ngī ayahanu niigia baaba, ngaay kī dōōlī cuguk vēlēk icannī. Kanyi katī na ĩnōōgō looc cī abūnna Ijiba, ĩthōng ēbēlbēl katī nēēgē ĩthōng adait kaal vēlēk cīk akula ngatō.’ ¹⁹ Īthōng duwak gotonogu cugunik koyowotit gii cī ōgōōn kī toromilie wu gōō agurut nyangōlēnya Ijiba, kī katī kōōt kivitaii doolia kī ngaay. Īthōng abūnna ma ngī agawī ngatī ayahanī baatīnnī. ²⁰ Etek nē ĩnōōgō ne, nyī alnacu ijio cīk ungnicu niigia vurtia, nyatarka ēēn katī lōōcī cī Ijibi vēlēk cunung.”

²¹ Ngaatī ēlēmī lōgōō cīk Īthraīlī ēē ngatī adīmanī thōōth cī aduwaai alaanī ēē. Ikiyyia anyīk Yothēbō ĩnōōgō gii cī ōgōōn kī toromilie wu gōō agurut nyangōlēnya Ijiba kī balna mī aduwaai alaanī, ĩthōng naboo anyi ĩnōōgō daainit buu cī adak jiena. ²² Ma natē, engereek gōtōnōōgī ceremwa cīk jōr codoi codoi ĩthōng anyīk Benyamin ceremwa golliok tur kī thīk cīk athī kathalkathal cīk ēēn eet ōmmōtō kī eet tur (300). ²³ Īthōng thī ijio balna cīk itioni nē baatīnnī cīkkō. Thigirēē ōmmōtō cīk ōdōng kaal cīk dīhīmīk cīk Ijibi, kī thigirēē cīk ngayyik ōmmōtō cīk ōdōng laabī kī ahāt cī avaadiay kī daainit cī ovo adak gōōla. ²⁴ Ma natē, itionīk gōtōnōōgī gōōl, ĩthōng ethek ne, nyī ovoyu ēpēkanōnū gōōla.

²⁵ Ngaatī thī baa ĩngannī nēēgē Ijiba ĩthōng ōōt urubtothīk baatīnnī cīnīng Yokob looca cī Kananī. ²⁶ Īthōng balna uduktiak nēēgē baatīnnī entek ne, nga arūgī Yothēbō ĩthōng ēēn nē alaan cī Ijibi. Atdirlangnyi kēnnē baatīnnē ĩthōng athii cī ēlēmī thōōth cīnīng. ²⁷ Īthōng uduktiak nēēgē ĩnōōnō gii vēlēk wu aduwaai ĩnōōgō Yothēbō. Īthōng ma baa mī acīn gii cī ōgōōn kī toromilie wu gōō agurut nyangōlēnya wuk balna itiona Yothēbō kivita kōdōngtaī eeta ĩnōōnō, ikiyyia ĩthī thīnīn cī Yokobī cuu.

²⁸ Ngaatī ōthōōthī Yokobī athīnnī ne, “Kēlēma na thōōth cunung. Kamuui na ngaanī arūgī doolec cannē Yothēbō, ĩthōng kadiimi kōkkō kacīnī na ĩnōōnō katī nga kadaak na.”

Ūūk Yokobī looca ĩcī Ijibi

46 ¹ Ma natē, ūlūt Īthraīlī ijio cīgīnīk vēlēk ngaatī ĩnganni ōkōyyī looca ĩcī Ijibi. Ma balna gōōla ĩbīl nē ōlōō cī gaalawu joonui Beertheba ĩthōng anyīk anyinīt Nyekuc wu baa ala baatīnnē Aīthaī.

² Ma baa baalin nīcē, ikiyyia othoothīk Nyekuci Īthraīl ngonothintia ethek ne, “Yokob, Yokob.”

Ēdēcī kēnnē nē athī ne, “Ee, aneeta coo.”

³ Īthōng ethek Nyekuci ĩnōōnō ne, “Aneeta Nyekuc, Nyekuc cī ōō baaba. Nyī ongollie ngatī ōkōyyē Ijiba, nyatarka kōkkō katī kanyi na aniitia tionniok cīk meelīk, ĩthōng katī kōr ĩmma ĩ tō nēēgē eet cīk loocak. ⁴ Kiriok katī na kī aniitia kōdōlanīt looc cī Ijibi ĩthōng dīdī kōbōdanī katī na aniitia naboo. Ōkkō katī amūt Yothēbō kir kēbērē cugunik katī ngī adaawu niia.”

⁵ Ngaatī ĩngannī Yokobī Beertheba ĩthōng otti doolia cīgīnnēk ĩnōōnō Ijiba kī dōōlī cīgīk, ngaay cīgīk kī dōōlī kaalīy ĩcīk ōgōōn kī toromilēta wuk balna itioniai alaani ĩnōōnō kōtōwī. ⁶ Ayak balna nēēgē kaal cīgīk vēlēk cīk balna amūda looca cī Kananī buu, ĩthōng ōōt Yokobī kī dōōlī cīgīnik vēlēk Ijiba. ⁷ Ayak balna nē lōgōō cīgīnik kī dōōlī cīk doolenu, dōōlī cīgīnik cīk ngayyik kī dōōlī cī dōōlī cīk doolenu, tionniok cīgīnik vēlēk ōkōyyī Ijiba.

⁸ Thaar cīk lōgōō cīk tatūk cī kōrōōk cī (Yokobī kī tionniok cīgīnik) cīk balna iriok kī ĩnōōnō ōvvō Ijiba wo cīkkō.

Ruuben abuu cī Yokobī.

⁹ Lōgōō cīk Ruubenī cīkkō: Hēnōc, Pallu, Hethron kī Carmi.

¹⁰ Lōgōō cīk Thimone cīkkō: Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Thohar kī Thoul logoo cī ngaa cī ēēn Kananenit.

¹¹ Lōgōō cīk Levi cīkkō: Gerthon, Kohath kī Merari.

¹² Lōgōō cīk Judaa cīkkō: Ēr, Ōnaan kī Thēla, Pērēth kī Thēra (Īthōng thī balna adaaito Eri kī Ōnaan looca cī Kananī). Lōgōō cīk Pērēthī: Hethron kī Hamul. ¹³ Lōgōō cīk Ithacarī cīkkō: Tōōla, Puah, Jathub kī Thīmron. ¹⁴ Lōgōō cīk Thebuluni cīkkō: Thērēd, Ēlōn kī Jaleel. ¹⁵ Lōgōō cīk balna arita Yokobī kī Lēha Paddan Arama cīkkō, kī buwanyīnī Diina buu. Ēēn balna Yokob doolia cīk maacīk kī cīk ngayyik vēlēk eētīmma kōmmōtō kī iyyio.

¹⁶ Lōgōō cīk Gadī cīkkō: Thēpōn, Haggi, Thuni, Ethbon, Eri, Arodi kī Areli.

¹⁷ Lōgōō cīk Athērī cīkkō: Īmna, Ithvaa, Ithvi kī Beriha. Athī ngōōnī cīnīng Thēra. Lōgōō cīk Beriha cīkkō: Heber kī Malkel.

¹⁸ Lōgōō cīk balna dōōlī cīk arita Yokobī kī Thīlpa cīkkō, wuk balna anyi Labanī buwanyīnī Lēha, ēēn nēēgē vēlēk ōmmōtō kī tōrkōnōm.

¹⁹ Lōgōō cīk ngaa cī Yokobī wu athī Racel cīkkō: Yothēbō kī Benyamin. ²⁰ Arita balna Yothēbō Ijiba Manathi kī Evraim arita ĩcī Athenath buwanyīnī Potipari et cī balna ēēn paadīr cī Ōōnī.

²¹ Lōgōō cīk Benyamini cīkkō: Bēēla, Bēkēr, Athbel, Gēēra, Naaman, Ehi, Roth, Muppim, Huppim kī Arad. ²² Lōgōō cīk balna arita Yokobī ĩcī Raceli cīkkō, ēēn balna nēēgē vēlēk ōmmōtō kī weec.

²³ Athī logoo cī Daanī thaar cīgīnīk, Huthim.

²⁴ Lōgōō cīk Naptali cīkkō: Jathel, Guuni, Jether kī Thillem. ²⁵ Lōgōō cīk balna arita Yokobī ĩcī Bīlha cīkkō, wuk balna anyi Labanī buwanyīnī Racel ēēn nēēgē vēlēk tūrgērēm.

²⁶ Eeta vēlēk wuk balna iriok kī Yokob ōvvō Ijiba, ēēn balna nēēgē vēlēk eet iyyio kī tōrkōnōm cīk tatūk cīnnī kir, ĩthōng athii balna cī ekebjī kalawanēta cīgīnnēk. ²⁷ ĩthōng balna doolia cīk dōōlī cīk Yothēbō wuk baa aritiay ēēn ramma natē, ivitia tioniowa cīk Yokobī wo ĩtoryie ĩ tō vēlēk eet iyyio kōmmōtō Ijiba.

Arayyiak Yokobī kī dōōlī cīgīnīk looc cī Gotheni

²⁸ Ition balna Yokobī Judaa kūtūwuanē kūūk kōdōlan Yothēbō kijina gōōl cī ōkkō Gothena. Ma balna ngī ōdōlanit nēēgē looc cī Gotheni ēē, ²⁹ ikiyyia ĩdīmanēk Yothēbō gii cī agurut nyangōlē cī ōgōōn kī toromilie ēē kī kūūk kurumtoy kī baatīnnī Yokobī looca ĩcī Gotheni. Ma balna ngī alibai Yothēbō ĩnōōnō wo, ikiyyia arabūūt baatīnnī niicoo noko ĩthōng utulu kuumuc. ³⁰ ĩthōng ethek nē Yothēbō ne, “Ma yoko ma ngī kicini na aniitia ĩthōng kagawa nga arūgī niia wo, kēlēma thī yoko na ma ngī kadaaī.”

³¹ Ma natē, uduwak Yothēbō gōtōōnōgī kī baatīnnī kī eet cīk kōrōōk cī baatīnnī ethek ne, “Ngaanī nōōnō kōkkō na kaduwaai alaan kennei ne, ‘Ivitalia gotoonoga kī baang cannī kī eet cīk kōrōōk cīnnī wuk balna atī looca cī Kananī ĩcannī ngato. ³² Eēn balna eeta cīkkō tūwayyiok, ĩthōng abal kaala. Angīda balna nēēgē bōōrīn cīk tiinu kī cīk ēēthawu kī cīk athaanu kī kaal vēlēk cīk ayak nēēgē.’

³³ “Ma ngī utuvuwung alaanī ĩthōng ijinung ennewung ne, ‘Tic cunung niin?’ ³⁴ Uduktiak ĩnōōnō entek ne, ‘Keginna ticcianniowa cugunniek koo tūwayyiok rūgēta cīnang vēlēk, kī baa da gōō aticcan obaangī cīgaak.’ Ma ngī uduktiawu ĩnōōnō ketee, anyung kaī avut ngato looca cī Gotheni wo, nyatarka aharnei eeta cīk Ijibi tūwayyiok.”

Agatan Yokobī alaan cī Ijibi

47 ¹ Ma natē, ūūk uduwak Yothēbō alaan ethek ne, “Iriokta baangī cannīē kī gotoonoga, avvu nēēgē looca cī Kananī angīda kaal cīgīk ĩthōng ayakta ijio cīgīk vēlēk, ĩthōng yoko atī Gothena.” ² Ma natē, ēbēra nē gōtōōnōgī tur ĩthōng ūūk eyelek ĩnōōgō alaan.

³ Ma natē, ikiyyia ijin alaanī gōtōōnōgī Yothēbō ethek ne, “Adīmannu gōō niigia nyia?”

Ēdēcī balna nēēgē alaan ethei ne, “Keginna naaga tūwayyiok kī baa gōō oo baangietī.” ⁴ ĩthōng naboo entek ĩnōōnō ne, “Kavunna nēnnē katīyya ngato kīdīc kaganoko, nyatarka ĩthī maka butuny looca cī Kananī ōrrōt

īthōng athii kaala cīk ticanniok cugunik kartenti cī ēggē tō. Īthōng thī yoko, anyet nōōnō kabaakta Gothena.”

⁵ Ngaatī ēthēcī alaanī Yothēbō ne, “Odolanti yoko baaba kī gotoonogu aniitia, ⁶ Avī thī yoko lōōcī cī Ijibi wo, athīnēī cugunik anyīk kabaaito baaba kī gotoonogu tōōna cī abūnna. Anyīk īnōōgō kavuto Gothena. Īthōng ma ngī aga oōgī cīk ēgēnyī kōrgēna cīnīng, anyīk īnōōgō kīitō makayyiok cīk ūūwa bōōrīn cīganīk.”

⁷ Ma natē, ūūk Yothēbō ayaha baafīnnī īthōng eyelek alaan. Ngaatī agatanī Yokobī alaan. ⁸ Ma natē, ijin alaanī Yokob ethek ne, “Ēēn yoko erkinya cuguniek īthōng?”

⁹ Ēdēcī Yokobī alaan ethei ne, “Ēēn erkinya cīgannīēk cīk kabaaē looca īcoo eet tur kī eefīmma kōmmōtō. Īthōng kaluugi kūdūt, īthōng yaangī kī baang cannī kī oo baatī baatī yaangī kī oo baatī baatī baangī cīgannīēk aluuk nēēgē buu kūdūt. Īthōng arūgī nēēgē kuumuc, īthōng athii balna rūgēfī cīnīng cī oōgōn kī cannīē wo.” ¹⁰ Ma natē, agatan Yokobī alaan naboo īthōng ūūwa.

¹¹ Ngaatī anyīcē Yothēbō looc cī abūnna oōrōt Ijiba ēē, baatīnnī kī gōtōōnōgī tōōn cī looc cī Ramēthēthī īthōng anyīk īnōōgō kabaaito natē, kī balna ma ngī aduwaai alaanī īnōōnō. ¹² Īthōng naboo anyīk Yothēbō baatīnnī kī gōtōōnōgī kī eet cīk kōrōok cī baatīnnī vēlēk daainit kī dōōlī cīgīk.

Butuny looca īcī Ijibi

¹³ Athii balna daainti tō looc vēlēk nyatarka īī gertha butuny oōrōt, ipiryia eeta cīk Ijibi kī cīk Kanani vēlēk nyatarka butuny. ¹⁴ Ngaatī alūtanī Yothēbō nyarobinya vēlēk wuk balna woccia amudiy Ijiba kī Kanana, wuk balna ūūtī eeta laabī īthōng ayahak alaan ciitha cīnnī.

¹⁵ Ma balna ngī edecciy nyarobinya cīk eet cīk Ijibi kī cīk Kanani, ivitia eeta cīk Ijibi vēlēk īcī Yothēbō īthōng entek ne, “Anyet daainit. Nyia thēk woccia gōō kadaakta kēbērēnyī icugunik wo? Edecciy nyarobinya cīgaak vēlēk.”

¹⁶ Īthōng ethek Yothēbō īnōōgō ne, “Ma ngī edecciy nyarobinya, ayakta kaal ivitia atalliai daainit.” ¹⁷ Ngaatī ayahacī nēēgē Yothēbō kaal cīgīk, īthōng anyīk nē īnōōgō daainit cī atala nyangōlēnyay, athaanēy, ēēthay, tīnīy kī thigirēy īcīgīk.

¹⁸ Ma baa ngī edecciy erkit neccie, ivitak eeta Yothēbō naboo īthōng ivitia entek ne, “Ithii wanīco gii cī woccia nga kamigeeni naaga aniitia tō makayyioit, yoko ngī edecciy ageeta nyarobinya wo, īthōng kaala cīgaak ēēn cugunik, ithii gii cī woccia ngaanī kanyi aniitia tō makayyioit, ithī eleeti cīgaak dōō kī looc cī ungnothi. ¹⁹ Nyia thēk woccia anyet ageeta kadaakta kēbērēnyī cugunik kī looc cīnang vēlēk koo? Tūwēt bōng thēk ageeta kī looc cīnang vēlēk īthōng anyet daainit, kī katī kittīa naaga kī

looc cīnang, nyakapanak cīk alaanak. Anyet kinyomo kīi katī kūrūka, ĭthōng ĭthīnga lōōcī athii cī edeciay.”

²⁰ Ngaatī thī balna ūūtanē Yothēbō manēn cīk eet cīk Ijibi vēlēk ĭthōng anyīk kīitō cīk alaanak. Ma natē, ivitia utuyyioi eeta cīk Ijibi manēn cīgīk nyatarka balna nī gertha butuny ōrrōt, ngaatī baa ēnnē lōōcī vēlēk cī alaano. ²¹ Ma natē, ar Yothēbō eet cīk Ijibi vēlēk kīitō nyakapanak. ²² Athii balna nē cī ūūta looc cī Paadīrnyawu, nyatarka anyi balna ĭnōōgō alaanī ahat dōkīthī athii thī nēēgē cī ūūti.

²³ Ma natē, uduwak Yothēbō eet ethek ne, “Kī yoko kutuuwung na agiitia kī looc cunung vēlēk wo ĭtu cīk alaanak, irot thī kinyomo cīkkō kīi evvtīk looc. ²⁴ ĭthōng thī ma ngī ibbir mana, engeryiak katī gōō alaan laabī cīk kīdīk. ĭthōng thī thēk laabīna vēlēk, ĭthī cuguk cīk adukcu kī kinyomo cīk korookjiok cuguk kī dōōlī cuguk.”

²⁵ Ngaatī ēdēcī eeta athīnnī ne, “Ēēla nīa rūgēt cīnang. Anya koccia kūmūdaha naaga mīnan kēbērēnīy ĭcī makayyioit cīnang. Katalla naaga ngatī keginna katī nyakapanak cīk alaanak.”

²⁶ Ngaatī arīcē Yothēbō thōōth cī ēngēracī eeta alaan laabī wo, kīi ngiran cī aticcan eeta Ijiba, ĭthōng thēk nga adīmāni thōōth coo kīi itin coo. Looc balna cī paadīrnyawu dōō cī nga kūtū alaanī.

²⁷ ĭthōng balna, ivitia abaaio eeta cīk ĭthraīlī looca cī Ijibi ngatī athī Gothen. Ivitia umuddia nēēgē ijio natē, ĭthōng ivitia itirrit nēēgē ĭthōng ĭtoryie kīitō mēēlī ōrrōt.

²⁸ Abaak balna Yokobī Ijiba erkinya tūrgērēm, ĭthōng balna ēēn erkinya cīgīnnēk vēlēk eet tur kī eet ramma kī tūrgērēm (147).

²⁹ Ma balna ngī ōbōktē wathinniowa cīk adangnī Yokobī, ikiyyia ūtūvū nē ngērīnī Yothēbō ĭthōng ethek ĭnōōnō ne, “Ngī amīnanna nīa aneeta baaba, tadīk athiit cunni athaana cannī ĭthōng ūbūtanu katī ngī ēyēla nīa thiimati kī leminit cunni. Ketheci na ne ma kadaha, nyī adayya Ijiba, ³⁰ ĭthōng thī ma kadaha, odongtangu aneeta Ijiba ĭthōng ōōt adayyiangu nginiwa wu balna adawini oo baangī.”

Ma natē, ēdēc Yothēbō baatīnnī ethek ne, “Kadīmāni thēk katī na kīcī aduwa nīa wo.”

³¹ Ma natē, ethek Yokobī Yothēbō ne, “Būtāneea da aneeta.” Ngaatī abūtanī Yothēbō kēbērēnīy cīk baatīnnī natē noko. ĭthōng ulul ĭthraīlī ōō lobela cī ōngē nē ēē ĭthōng alawōy.

Agatan Yokobī dōōlī cīk Yothēbō

48 ¹ Ma balna vurtia cī wathinniok dōōgī, ivita udukiak eeta Yothēbō entek ne, “Apīrna baaba ōrrōt.” Ngaatī irioi Yothēbō kī dōōlī cīgīnīk Manathi kī Evraim. ² Ma balna ngī athīrar Yokobī athī ne, “Ikiyyia Yothēbō wo” itiktōy kī tīngawi ĭthōng ĭtīnga aavu jiena lobela cīnnī.

³ Ma natē, uduwak Yokobī Yothēbō ethek ne, “Alibaca balna aneeta Nyekuci Tiryoioiti vēlēk ngatī athī Luuth looca cī Kananī, ngaatī agatania aneeta, ⁴ ĭthōng ennea ne, ‘Kōkkō katī kanyi na aniitia tirra dōōlī cīk meelīk. Kanyi katī na aniitia yak dōōlī cīk meelīk ōrrōt. Ayahi katī meelitin cī eetu, ĭthōng katī kanyi looc coo kīī cī dōōlī cīk dōōlī cugunik kūdūt vurtia cunni.’

⁵ “ĭthōng thī yoko, lōgōō wugunniek wuk balna aritiay ēēn ramma Ijiba baa nga kikiyyia na, ēēn nēēgē cīganīk ēēn katī Evraimi kī Manathi vēlēk cīganīk, ōgōōn kī yoko ma ngī ēēn Ruubenī kī Thimone cīganīk koo.

⁶ ĭthōng doolia gwak cīk arittiay vurtia cīnīng ēēn katī cugunik, looca cī aragīth katī nēēgē, avvē katī nēēgē tharyiowēy ĭcīk gōtōōnōgī cīgīk. ⁷ Ma baa ngī kōbōda na Paddana ikiyyia adaak Raceli looca cī Kananī, baa ngaanī kowoyya gōōla, ngatī ōjōōn kī Eprath cī athī thaar ōōgī Bētēlēhēm. ĭthōng kadaweha na ĭnōōnō natē gōōla cī ōjōōn kī Eprath.”

⁸ Ma baa ngī ĭcīn Yokobī lōgōō cīk Yothēbō ēē, ĭjin nē ĭnōōnō ethek ne, “Dōōlī cīk ngēnē cīkkō?” ⁹ Ēdēcī Yothēbō ethei ne, “Ēēn cīkkō dōōlī cīk balna anya Nyekuci aneeta ngato.” ĭthōng ĭthī Yothēbō ne, “Yahaha ngatō kīī kagatan na ĭnōōgō.” ¹⁰ ĭthōng thī yoko, balna ngī ōbōwē nē ĭthī ruben nyatarka atangany nē ĭthīnga acīnē jurrung. Ngaatī ayahacī Yothēbō ĭnōōnō dōōlī cīgīnīk kīītō ōjōōntī ĭcīnnī, ngaatī ĭthawī baatīnnē ĭnōōgō.

¹¹ Ma natē, ethek nē Yothēbō ne, “Athii balna na cī kaa ne kacinni katī aniitia naboo, ĭthōng thī yoko ēlēmahia Nyekuci kīcīn dōōlī cugunik buu.” ¹² Ngaatī agamanī Yothēbō baatīnnī dōōlī ĭthōng akatēk baatīnnī kuthungti natē.

¹³ Ma balna ngī ĭtīnga Yothēbō, ayawothīk nē Yokobī lōgōō cīgīnīk ēē rammatuguan, ĭthōng ayawothīk Yothēbō Yokobī logoo cīnnī cī dīcī Evraim attia ĭcī angēttio kīī kanyīk abuu cīnnī Manathi attia ĭcī athio.

¹⁴ ĭthōng thī balna nga kagatan Yokobī ĭnōōgō, abarīc nē athīīn cīgīnīk kīī katadīk athiit cī athio ōwa ĭcī Evraimi, ĭthōng atadīk cī angēttio ōwa ĭcī Manathi. ¹⁵ Ngaatī agatanī nē Yothēbō athīnnī ne, “Anyīk Nyekuc wu balna aticanothi ōō baangī Abrahamī kī Aīthak kagatan dōōlī cīkkō. Nyekuc wu baa ūwayya aneeta buu rūgēta cannī kīī itin coo, ¹⁶ anyīk Anjīlo wu balna ēlana aneeta gerthetina kagatan dōōlī cīkkō. Anyīk kūthūthī thaar cīganīk kī cīk oo baangī Abrahamī kī Aīthak, anyīk ĭnōōgō kitirrit kībbītīt looc.”

¹⁷ Ma balna ngī acīn Yothēbō baatīnnī ngatī atadīcē athiit cī athio ōwa cī Evraimi ēē, ikiyyia avarac nē, ngaatī ōdōngī athiit cī baatīnnī ōwa cī Evraimi ĭthōng atadīk ōwa cī Manathi. ¹⁸ ĭthōng ethek Yothēbō ĭnōōnō ne, “Athii tō baang, doolec cī ēēn abuu coo, tadīk athiit cunni cī athio ōwa cīnnī.” ¹⁹ Abūrī kēnnē baatīnnē ethei ne, “Kagga thēk na, doolec cannī. Akku katī ayak nē buu eet cīk meelīk, ĭthōng thī katī mēēlī ĭnōōnō buu

eeta. Īthōng thī thēk, akku katī maka gotonia cī dīcō buu kijiar ĩnōōnō, ĩthōng thī katī akku maka meelitini cīnnē loociok vēlēk.”

²⁰Ma natē, agatan nē ĩnōōgō waathīn nīcē, “Thaarīy cugunik abūng katī gōō Yokobī gataninit coo. ‘Anyīk Nyekuc kanyi aniitia tugu kī Evraimi kī Manathi.’ ”

Ngaatī thēk anyīcē Yokobī Evraim makathīt cī ijari gōtōnī cobbi ēē.

²¹Ma natē uduwak Yokobī Yothēbō ethek ne, “Kōbōwē na kidiima kadaha, ĩthōng thī katī avī Nyekuci kī aniitia, ĩthōng katī amireni nē ōkōyyī looca wu balna abūtanēcī nē eet cīk ciith cīnac. ²²Īthōng kanyi katī na aniitia thiir wu baa kagama na eet cīk ēēn Amōr.”

Agatan Yokobī lōgōō cīgīnik

49 ¹Ma vurtia cīnnī, ūtūvūwa Yokobī lōgōō cīgīnik vēlēk ĩthōng ethek ne, “Avut da loota kuduawawung agiitia thoothonniok cīk katī avvunecung agiitia kōr ĩmma.

²“Uluttie ĩthōng ĩthīktowu niigia vēlēk doolia cīk Yokobī wo, ĩthīrarit thōōth cī baaba cunung Īthraīl.

³“Niia Ruubenī, eeni niia abuu cannī, eeni niia tirthēt cannī, cī ongolini eeta vēlēk, ijari niia eet bulēnta cī makathīto. ⁴Doolec cannī cī ogooni kī tōwōnī, ĩthōng thī balna itiwu ciith cannī ĩthōng aaru Bīlha ngaa cī baaba kī ngaa cunni, kaduwacina, ithii katī gōō tirthētī cunnie tō cī ongolini eeta.

⁵“Eegin Thimone kī Levi gōtōnōk, ēēn dīlanya cīgīk cīk acuwanī eeta.

⁶Athii woccia na cī kadiime ngatī kiithiowe thōōth cīnīng, athii na cī kithio ngītī alūtēnī nēēgē, nyatarka aruk nēēgē eet varaacinta, ĩthōng udulitō nēēgē tōmōnya imicci kaganoko. ⁷Kacīnī na varacī cīnīng cī gerthe ēē nyatarka ngarngarōn cīnīng kī vōlōng cīnīng ēē vēlēk. Kathaani katī na ĩnōōgō looca cī Yokobī kathantothīk looc cī Īthraīlī vēlēk.

⁸“Īthōng thī niia Judaa, adihiththi katī gōō aniitia gotoonogu ĩthōng akattiehi kuthungti, ĩthōng athīna cugunniek agam katī gōō mīrōk cugunik vēlēk; ĩthōng katī lōgōōlia cīk baaba akanēcī aniitia kuthungti. ⁹Dōō cannīe wo, eeni niia maa, cī adiimi ngī adaāi kelegit cunni. Ōgōlōt nē kī maa ĩthōng atangu loota, athii eeti cī ecebiaci aniitia tō? ¹⁰Ayahi katī niia tirthēt ĩthōng agamu eeta, ĩthōng ithikti katī loociowa aniitia kī eet cīk looc cī Thiilo, ĩthōng ayaktai nēēgē aniitia anyinit. ¹¹Ēcēbēi katī niia thigirec cunni kēēta cī talībanīt cī vīnōwō ĩcī ēbēra niia ēē, ĩthōng ūtūūnyū ceremwa cugunik vīnōwa. ¹²Ayahi katī niia kēbērē cīk ollik cīk ijjar mērtē cī vīnōwō. Īthōng vōōrī aniitia nyīgīta kijiarito ira.

¹³“Īthōng niia Thebuluni, abaaī katī niia titima cī būlūcō. Adīmaneei katī gōō niia ngītī avvu atē kovowolēta, avījak katī lōōcī cunnie gii ngī ōjōōn kī looc cī Thidonī.

¹⁴ “Īthōng thī nīa Ithacarī, eeni nīa tiir ogooni kī thigirecī cī ōngē dongokua loota. ¹⁵ Ma katī ngī icinu nīa ngītī dīhīmī cī ayuwuthie, ĩthōng ĩdīhīmē lōōcī cīnnē wo, agiinyi katī nē inyia cīnnī kī katī karyīwōthīk ĩjjo ĩthōng elemu tic cī aīnganothici thōng.”

¹⁶ “Īthōng nīa Daanī, engeri katī nīa thothonniok cīk eet cugunik gōōla cī abūnna, eetīnēy cugunik cī looc cī Īthraīlī. ¹⁷ Eeni nīa kūwaat cī avē gōōla cī adak thoo cīk nyangōlēnyawu, kī katī kabarit kamirie eeti cī amacuc ĩnōōnō wo kūūk ĩcī bōwūcū.

¹⁸ “Makayyioit cīnang, kereyyi na aniitia ĩjjele elet ageeta.

¹⁹ “Īthōng nīa Gadī, akatī katī mīrōwa kōrōōk cunni. Īthōng akatī katī nīa buu mīrōk cugunik.

²⁰ “Īthōng thī nīa Athērī, ayahi katī gōō nīa ahat cobbi, anyi katī gōō alaan daainit cī abūnna.

²¹ “Īthōng nīa Naptali, ogooni katī nīa kī mītdīrrīngī cī airiang takatak ĩthōng itirra nyio cīk dīhīmīk cīk ōgōōn kī nēnē.

²² “Īthōng nīa Yothēbō, ogooni nīa kī kēēt cī vīnōwō cī arii kī tīhīdīng ngatī ōjōōn duwwa, ĩthōng otodit taliibēnē cīgīnnēk tittim cī liilu. ²³ Iciayyi katī aniitia mīrōwa nyarangītēy, aburneeci kothii mīnan.

²⁴ Īthōng thī elli katī Nyekuci tiryioiti cī Yokobī tiir kirihiti cīnnē, nyatarka ēēn nē tūwayyioit ĩthōng ĩthī laarab cī alugunyenī Yokobī.

²⁵ Akku elinti cunnie ĩcī Nyekuc wu ala oo baaba kī Tiryioit vēlēk.

Agataneci katī Nyekuci aniitia tammu kī duwvēn loota ngatō, agatanni katī nē aniitia dōōlēnīy ĩcīk meelīk. ²⁶ Tir gatani cī baaba, ĩjjar gataninit wu baa thiryioik wuk rēēntīk kōdē thiryioik cīk attī kūdūt. Yothēbō kalayyie na abūnna ma ngī awūthī gatani coo ĩcunni, nyatarka eeni nīa makayyioit cī gotonogu cugunik.

²⁷ “Īthōng thī nīa Benyamini, ogooni nīa kī kūdūūmōcī cī muotī, athaanī katī nīa mīrōk cugunik ngerenniet kī jiat.”

²⁸ Eet cīk looc cīk Īthraīlī cīk ēēn ōmmōtō kī ramma wo cīkkō, ĩthōng gōōl cī balna agatanī Yokobī ĩnōōgō vēlēk jurrung coo.

Daaīth cī Yokobī

²⁹ Ngaatī aduwacī ĩnōōgō ēthēcī ne, “Kōbōwē yoko na kidiima ngī kadaha. Ōōt katī adayyiangū aneeta kī ōō baangī ngiloma cī mana cī Epron et cī ēēn Hiitit, ³⁰ ngilom cī avī manatō ĩcī Makpēla, ōjōōn ĩcī Mameri looca cī Kananī, wu balna ūūta Abrahamī ĩcī Epron et cī ēēn Hiitit kī ngītī dawintio kī mana buu. ³¹ Ngītī balna thēk adawini Abrahamī kī ngaa cīnnī Tharaa neccie, ĩthōng balna adayyie Aīthaī kī ngaa cīnnī Rēbēka buu natē, kada balna na Lēha buu natē. ³² Uutiay balna mana kī ngilom ĩcī eet cīk ēēn Hiitit.”

³³ Ma balna ngī ēdēcak Yokobī thōōth cī irionīcē nē lōgōō cīgīnik ēē, atangu nē lobela ĩthōng ngaatī adaaknī.

50¹ Ma balna natē ithianai Yothēbō utulu kī karabūt baatīnī ithōng ūcūcūwa. ² Ma vurtia, ikiyyia uduwak Yothēbō akīmēt cīk gōō aticanothi īnōōnō, kivita kōōt kētēcō kēēng cī baatīnī Ithraīl, ithōng ūtūnyītō kēgērōy īcīk athii cī anyi īnōōnō kummu tamanoko. ³ Ayak dōkīthī kēgērō wathinniok eet ramma. Ithōng thī utulutho balna eeta cīk Ijibi Yokobī wathinniok eet iyyio kōmmōtō.

⁴ Ma balna mī aviili lōōcī wo, ūūk ala Yothēbō gaala cīk kōrōōk cī alaano ethek ne, “Mī thēk amanīcangu, oōt uduktiahangu alaan entek ne, ⁵ ‘Anyā balna baangī kūbūtan kūūk kada īnōōnō ngiloma cī dawintio looca cī Kanani. Ma ngī ēlēmahia aneeta alaanī ngatī kokoyye, kōkkō thī katī kōbōda na.’ ”

⁶ Ma balna natē, ēdēc alaanī Yothēbō ethek ne, “Bītō, bīt daa baaba, kī balna ma ngī ēnēcī nē aniitia ne būtan ithōng īdīmanu ēē.”

⁷ Ngaatī inganni Yothēbō oōkkō ammūtī baatīnī. Ition balna īnōōnō makayyiowa cīk kōrōōk cī alaano vēlēk, makayyiok cīk kōrōōk cīnī kī makayyiok cīk looc cī Ijibi vēlēk, ⁸ alūnganni balna eeta cīk kōrōōk cī Yothēbō vēlēk kī gōtōōnōgī kī tatūk cī kōrōōk cī baatīnī. Ungnothi balna doolia cīgīk kī kaal dōō looca īcī Gotheni. ⁹ Iriok balna Yothēbō kī kaal cīk agurut eet nyangōlēnyay, cīk oōgōōn kī toromilēta kī eet cīk amacuc nyangōlēnya, ithōng mēēlī balna eeta cīk iriok kī īnōōnō ēē oōrōt.

¹⁰ Ma balna ma ngī oōdolanit nēēgē kilongoni īmma cī athī thaar cīgīnīk Atad ngītī oōjōōn kī duwwo cī Yordanī, ivitia utulutho nēēgē ithōng īlalit oōrōt, ma natē ikiyyia arīk Yothēbō ulua cī wathinniok tūrgērēm cī alue baatīnī. ¹¹ Ma balna ngī acīn eeta cīk Kanani īnōōgō ngatī attē titheta kilongonia cī looc cī Atadī, atanathō īī tō ne, “Lōgōth ayak eeta cīk Ijibi ulua cī obbi oōrōt.” Īnōōnō thī cī akanōthīcē ngītī oōjōōn kī Yordan wo thaara cīk athī Abīl Mīthraim^e wo.

¹² Ngaatī oōvvō adīmanī lōgōō cīk Yokobī wo kī balna thēk mī aduwaai nē īnōōgō. ¹³ Ngaatī odonganī nēēgē īnōōnō oōvōyyī īcī looc cī Kanani, ithōng oōt adaacō īnōōnō ngiloma cī mana cī Makpēla, ngatī oōjōōn kī Mameri, nginiwa wu balna ūūta Abrahamī īcī Epron et cī ēēn Hiitit, kī mana vēlēk. ¹⁴ Ma vurtia īcī ummutti nēēgē baatīnī vēlēk, ivitia imiryie Yothēbō kī gōtōōnōgī kī eet vēlēk wuk balna ition īnōōnō kōōt kūmūtī baatīnī, oōt Ijiba.

Otongollie gōtōōnōgī Yothēbō īnōōnō

¹⁵ Ma balna vurtia cī daaīth cī Yokobī, ivitia ummuit gōtōōnōgī Yothēbō īī tō ne, “Avī koccia katī Yothēbō ithōng ahadaet thoothonniok wuk gerthek wuk balna kadīmanēcī naaga īnōōnō buth ithōng abureheta?”

^e50:11 Abīl Mīthraim: Thaara cīk athii Abīl Mīthraim wo Hebureyyiey athii ne, ulua cī eet cīk Ijibi.

¹⁶ Ngaatī ōkōlēcī nēēgē Yothēbō thooc ēthēcī ne, “Aduwacet balna ageeta baaba balna nga arūgī ennecēt ne, ¹⁷ ‘Thōōth cī katī aduwacu niigia ĩnōōnō coo. Entek ne kathī na ne, tūngēk thothonniok wuk balna adimanneci gotoonogu aniitia buth.’ Tūngehet baai thēk ageeta ticanniok cīk Nyekuc cī baaba.” Ma balna ngī ōdōlan nyemut coo Yothēbō wo, ikiyyia akatī ulua. ¹⁸ Ma tamanoko, ivitia gōtōōnōgī Yothēbō akattiek ĩnōōnō kuthungti kēbērēnīy cīgīnīk ĩthōng entek ne, “Kitīia naaga nyakapanak cugunik.”

¹⁹ Ēdēcī kēnnē Yothēbō ĩnōōgō ethei ne, “Nyī ongolinangu. Keeni woccia na Nyekuc cī kuucunga? ²⁰ Adīmānangū balna niigia aneeta buth dīdī, ūwūū kēnnē Nyekuci thōōth nīcē kī thōōth cī abūnna cī kēēlanē eet cīk meelīk kī yoko ngī adīman nē wo. ²¹ Nyī omothinu, kathunnung katī na agiitia kī dōōlī cuguk vēlēk.” Ma baa ngī uduwak Yothēbō gōtōōnōgī thōōth coo, ĩ mayyē gōtōōnōgī thinneti.

Daaith cī Yothēbō

²² Abaak balna Yothēbō Ijiba kī gōtōōnōgī gii baa ngī adaak nē baa ngī ĩ tō erkinya cī gīnnēk eet tur kōmmōtō (110), ²³ ĩthōng ĩcīn dōōlī cīk dōōlī cīk dōōlī cīk vurut cīk Evraimi. ĩthōng ayak doolec cī Yothēbō Manathi doolec cī athī Makīr. ĩthōng ēlēm Yothēbō dōōlī cīk Makīrī kīitō cīgīnīk.

²⁴ Baa nga kadaak Yothēbō, uduwuk nē gōtōōnōgī ethek ne, “Akku katī ellung Nyekuci agiitia ĩthōng ikiyyia uuwung looca wu balna abūtāneeī ōō Abraham, Aīthak kī Yokob.” ²⁵ ĩthōng anyīk Yothēbō dōōlī cīk ĩthraīlī kūbūtānit kīitō ne, “Akku katī ellung Nyekuci agiitia ĩthōng ayaktu niigia ammē cīganīk looca coo.”

²⁶ Ngaatī adangnī Yothēbō Ijiba baa ngī ĩtō ĩnōōnō erkinya cīgīnnēk eet tur kōmmōtō (110). Ma balna ngī eteeco akiīmēta ĩnōōnō kēēng ĩthōng ūtūnyītō kēgērōy ĩcīk gōō anyi et athii cī ammuni tamanoko ēē, ĩdīmta aryik nyethuduwoca ĩcī et cī adaāī Ijiba.